

รายงาน

ของ

คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

เรื่อง “การปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินและ
การบริการประชาชนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์
และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล พ.ศ.”

๑๖

๑๒

สปท.

สำนักกรรมการ ๒

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด่วนที่สุด

ที่ (สพท) ๕๖๕/๒๖๖๖

(สำเนา)

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๖ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน นั้น ซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ	ประธานกรรมการ
๒. พลเอก อภิชาติ เพ็ญกิตติ	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. พลเอก วัฒนา สรรพานิช	ที่ปรึกษากรรมการ
๕. พลเอก ธวัช จารุกัลล์	ที่ปรึกษากรรมการ
๖. พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล	โฆษกกรรมการ
๗. นางถวิลวดี บุรีกุล	โฆษกกรรมการ
๘. นางเบญจวรรณ สร้างนิทร	กรรมการ
๙. พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	กรรมการ
๑๐. พลอากาศเอก อนาวิน อิมมย์รัตน์	กรรมการ
๑๑. นายธงชัย ลีออกุลย์	กรรมการ
๑๒. นายอภิรักษ์ ซื่อธานุวงศ์	กรรมการ
๑๓. พลเอก ธงชัย สาระสุข	กรรมการ
๑๔. นายเดชาภิววัฒน์ ณ สงขลา	กรรมการ
๑๕. นายพงศ์ศักดิ์ สุ่มสันต์	กรรมการ
๑๖. พลตำรวจโท อาจิณ โชติวงศ์	กรรมการ
๑๗. นายธานินทร์ ณะเอม	กรรมการ
๑๘. พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข	กรรมการ
๑๙. พลเอก สุรเดช เพ็ญเจริญ	กรรมการ
๒๐. พลเอก สติน ทองภักดี	กรรมการ
๒๑. พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	เลขานุการกรรมการ
๒๒. นายอนุสิษฐ์ คุณากร	เลขานุการกรรมการ
๒๓. นายศานิตย์ นาคสุขศรี	เลขานุการกรรมการ

อนึ่ง พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล และพลเอก สลิน ทองภักดี ได้มีหนังสือแจ้งความประสงค์ ขอลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐ ส่งผลให้สมาชิกภาพการเป็นกรรมการสิ้นสุดลงตามข้อ ๙๑ (๓) แห่งข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘

และในคราวประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๐ วันจันทร์ที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมมีมติแต่งตั้ง พลเอก ชูศักดิ์ สันติวรฤทธิ เป็นกรรมการ แทนตำแหน่งที่ว่างลง

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา รายงานเรื่อง “การปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน และการบริการประชาชนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล พ.ศ.” ตามแผนการปฏิรูปของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน เสร็จแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา และหากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ ขอให้โปรดส่งรายงานดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พันตำรวจตรี ยงยุทธ สารสมบัติ

(ยงยุทธ สารสมบัติ)

ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

สำนักกรรมการ ๒
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๑๐
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๑๐

دنۇفل/رأغ
رررررررر/ررررر
ررررررررررررررر

สำเนาถูกต้อง

ว่าที่ร้อยตำรวจตรี

(อาพัทธ์ สุขะนันท์)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒
แทนเลขานุการกรรมการ

สารบัญ

รายงานของคณะกรรมการธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

เรื่อง “การปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์
และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล พ.ศ.”

๑. แผนการปฏิรูป	๑
๒. หลักการและเหตุผล	๑
๓. สถานการณ์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของประเทศไทยในปัจจุบัน	๓
๔. สภาพปัญหา	๑๓
๕. กฎหมายและกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้อง	๑๖
๖. ประเด็นปฏิรูป	๒๙
๗. ข้อเสนอการปฏิรูป	๒๙
๘. กำหนดเวลาปฏิรูป	๔๓
๙. แหล่งที่มาของงบประมาณ	๔๓
๑๐. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๔๓
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	๔๓
๑๒. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล พ.ศ.	๔๓

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
พ.ศ. ๒๕๕๖

ภาคผนวก ข พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ
พ.ศ. ๒๕๕๘

ภาคผนวก ค พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

ภาคผนวก ง คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่องการแก้ไขเพิ่มเติม
กฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ

ภาคผนวก จ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและ
เหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ภาคผนวก ฉ รายงาน

๑. คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
๒. ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหาร
ราชการแผ่นดิน
๓. คณะอนุกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรภาครัฐ
๔. ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรภาครัฐ

รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

เรื่อง “การปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์
และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล พ.ศ.”

๑. แผนการปฏิรูป

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรภาครัฐได้นำเสนอแผนการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรภาครัฐต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ใน ๔ ประเด็นสำคัญ ได้แก่

๑.๑ การกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจน

๑.๒ การทบทวนและจำแนกบทบาทภารกิจภาครัฐ

๑.๓ การออกแบบโครงสร้างองค์กรให้เหมาะสมกับภารกิจต่าง ๆ ของภาครัฐ

๑.๔ การพัฒนากลไกหรือเครื่องมือในการสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

จากประเด็นการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรภาครัฐดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการเห็นว่า ประเด็นที่มีความสำคัญประการหนึ่ง คือ การพัฒนากลไกหรือเครื่องมือในการสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะการบูรณาการความร่วมมือระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ ในการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน เนื่องจากประเด็นดังกล่าวส่งผลกระทบโดยตรงต่อการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และการบริการภาครัฐของผู้ประกอบการ ภาคประชาสังคม รวมทั้งประชาชนทั่วไป ซึ่งจะช่วยให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องมีกลไกในการสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นในการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน

๒. หลักการและเหตุผล

การบริหารราชการแผ่นดินและการให้บริการประชาชนและภาคธุรกิจเป็นนโยบายที่ทุกรัฐบาลให้ความสำคัญ โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ ความมีประสิทธิภาพ การลดขั้นตอนการปฏิบัติ เพิ่มความรวดเร็ว อำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของทุกภาคส่วน โดยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้าช่วยในการบริหารราชการแผ่นดินและการให้บริการประชาชนและภาคธุรกิจ รวมทั้งพยายามผลักดันให้มีการพัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชนและภาคธุรกิจให้ดีขึ้นมาโดยตลอด ทั้งนี้ เนื่องจากในสังคมประชาธิปไตยการตอบสนองความต้องการของประชาชนเป็นพันธกิจสำคัญอันดับแรกของรัฐพึงกระทำ ยิ่งในช่วงปัจจุบันมีกระแสการเรียกร้องในทุกภูมิภาคของโลกให้ปรับเปลี่ยนสภาพสังคมให้เข้าสู่ความเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์โดยถ้วนทั่วไปสู่จุดหมายเดียวกัน คือ การยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

ในปัจจุบันความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐและประชาชนได้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งประชาชนมีการเรียกร้องการบริการที่ดีขึ้น เนื่องจากเทคโนโลยีสมัยใหม่เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปหรือองค์กรภาคประชาชนเปิดเผยความต้องการของตนให้สังคมได้รับรู้ง่ายขึ้น ประชาชนมีระดับการศึกษาและค่านิยมประชาธิปไตยที่สูงขึ้นทำให้ต้องการภาครัฐที่มีความโปร่งใสและรับผิดชอบในการดำเนินงานมากขึ้น รวมถึงการทำงานที่มีประสิทธิภาพและคุ้มค่ากับเงินภาษีของประชาชน และการที่ภาครัฐเองก็ตระหนักดีว่าหากไม่ได้รับความร่วมมือที่ดีจากประชาชนแล้วนโยบายของรัฐก็จะไม่เกิดผลและจะกระทบถึงเสถียรภาพของรัฐบาลในระยะยาวอีกด้วย ด้วยแรงกดดันดังกล่าวจำเป็นที่ภาครัฐต้องตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของประชาชน ซึ่งความต้องการและความคาดหวังดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก จึงจำเป็นต้องปรับปรุงประสิทธิภาพของการให้บริการภาครัฐเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็วท่ามกลางความหลากหลายและซับซ้อนของเศรษฐกิจและสังคม ทั้งนี้ การพัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชนจะส่งผลกระทบต่อประเทศโดยรวม ซึ่งจะปรากฏชัดเจนจากผลสำรวจขององค์กรอิสระในต่างประเทศที่ได้รายงานผลการสำรวจประจำปีว่าด้วยการจัดอันดับประเทศเพื่อการทำธุรกิจ (Ease of Doing Business) โดย World Bank ซึ่งเป็นการจัดอันดับประเทศที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการลงทุนทำธุรกิจ อันดับล่าสุดของประเทศไทยในปี ๒๕๖๐ ปรากฏว่าประเทศไทยได้รับการจัดอันดับที่ ๔๖ จากจำนวนประเทศทั้งหมด ๑๙๐ ประเทศ ในขณะที่ผลการจัดอันดับย้อนหลังเมื่อ ๑๐ ปีที่แล้วของไทย คือ ในปี ๒๕๕๐ ปรากฏว่าอยู่ในอันดับที่ ๑๘ จากจำนวนประเทศทั้งหมด ๑๗๕ ประเทศ อันเป็นการสะท้อนให้เห็นสมรรถนะของขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในเวทีโลกผ่านทาง การประเมินกลไกที่รองรับการอำนวยความสะดวกและให้บริการประชาชนในการดำเนินธุรกิจ

นอกจากมิติในเชิงประสิทธิภาพของการให้บริการโดยภาครัฐแล้ว การดำเนินงานของภาครัฐยังต้องประกอบไปด้วยความโปร่งใสและการสร้างความน่าเชื่อถือ สร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน ซึ่งในขณะนี้กระแสของโลกกำลังผลักดันให้การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐเป็นแนวปฏิบัติพื้นฐานแห่งรัฐ (Open by default) ประเด็นดังกล่าวเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ เมื่อผู้นำกลุ่มประเทศ G8 ลงนามในกฎบัตรการเปิดเผยข้อมูล (Open Data Charter) ที่มุ่งให้ภาครัฐเปิดเผยข้อมูลที่มีต่อภาคสาธารณะ ให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้งานได้ (re – usable format) และใช้ได้โดยมีค่าใช้จ่าย ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ กลุ่มประเทศ G20 ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศผู้นำด้านอุตสาหกรรมของโลกได้มีการประกาศที่จะใช้การเปิดเผยข้อมูลเพื่อเป็นเครื่องมือในการต่อต้านคอร์รัปชัน อีกทั้งองค์การสหประชาชาติได้กล่าวถึง ความจำเป็นของการปฏิวัติด้านข้อมูลที่จะทำให้โลกบรรลุเป้าหมายการพัฒนาในช่วงต่อไป Web Foundation องค์กรที่ติดตามการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐและเป็นผู้ริเริ่มพัฒนาตัวชี้วัดการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐในชื่อ Open Data Barometer ได้กล่าวสรุปในการรายงานผลการสำรวจการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐฉบับล่าสุดในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ว่าภาครัฐทั่วโลกต่างรับรู้และตระหนักถึงผลอันเกิดจากการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐที่มีต่อการลดปัญหาด้านการคอร์รัปชัน ช่วยเพิ่มความโปร่งใส และพัฒนาบริการของภาครัฐให้ดียิ่งขึ้น

ด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการภารกิจภาครัฐหรือการสร้างกลไกที่เรียกว่า “รัฐบาลดิจิทัล” และนำไปสู่การตรากฎหมายว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล โดยมีเหตุผลและความจำเป็น ดังนี้

(๑) เพื่อลดภาระทางด้านเวลา ค่าใช้จ่าย และการจัดเตรียมเอกสารของประชาชนหรือภาคธุรกิจที่ต้องติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ

(๒) เพื่อให้เกิดการพัฒนาระบบ One Stop Service เทียบเท่ากับประเทศที่เจริญแล้ว ซึ่งเน้นการบริการของภาครัฐที่มีประสิทธิภาพให้เกิด Ease of Doing Business

(๓) เพื่อเพิ่มความโปร่งใส ลดปัญหาคอร์รัปชัน โดยการเปิดเผยข้อมูลราชการเป็นไปตามมาตรฐานสากล ที่ไม่มีผลต่อความมั่นคงและความเป็นส่วนตัวส่วนบุคคล

(๔) เพื่อให้มีการยกระดับทักษะความรู้ของบุคลากรภาครัฐรองรับการดำเนินงานรัฐบาลดิจิทัล

นอกจากนี้ เนื่องจากภาครัฐมีความสำคัญในฐานะองค์กรกลางขนาดใหญ่ที่เชื่อมทุกภาคส่วนของสังคมเข้าไว้ด้วยกัน รัฐบาลดิจิทัลจึงเป็นเครื่องมือของภาครัฐที่จะช่วยสร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจรวมถึงผลประโยชน์ในเชิงมูลค่า (Financial Benefit) ในหลายรูปแบบแก่ประชาชนและภาคธุรกิจ ผู้รับบริการ ซึ่งนอกจากจะช่วยลดค่าใช้จ่ายของภาคประชาชนและภาคธุรกิจแล้ว ยังช่วยลดงบประมาณของภาครัฐด้วย อันเนื่องมาจากการพัฒนากระบวนการให้บริการของภาครัฐให้ทันสมัยต่อความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม

๓. สถานการณ์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของประเทศไทยในปัจจุบัน

๓.๑ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในภาคประชาชนและภาคธุรกิจของไทย

ตามตัวเลขสถิติ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ประเทศไทยมีจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๙๘.๖ ล้านเลขหมาย มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตกว่า ๒๕ ล้านคน ใช้สื่อสังคมประมาณ ๑๘ ล้านคน แต่ผู้ประกอบการระดับ SME ใช้ระบบออนไลน์เพื่องานธุรกิจของตนเองต่ำกว่าครึ่ง และยังพบว่าแม้ประเทศไทยจะมีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่สูงแต่ส่วนใหญ่ยังใช้ “เล่น” และติดตามข่าวเพื่อนฝูงกว่าการนำไปใช้ในการทำงาน สร้างงาน สร้างความมั่งคั่ง หรือในประเทศอื่น ๆ ภาครัฐเองแม้จะการใช้เทคโนโลยีก็ตาม แต่ก็ยังไม่สามารถให้บริการประชาชนได้เร็วขึ้นและดีขึ้นกว่าเดิมมากนัก แม้จะมีตัวอย่างความสำเร็จอยู่บ้าง เช่น การทำหนังสือเดินทาง หรือการยื่นแบบภาษีทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น แต่ยังมีอีกหลายบริการที่หลายหน่วยงานที่ยังคงผลักภาระให้ประชาชนเป็นผู้ดำเนินการติดต่อทุกหน่วยงานด้วยตนเอง รัฐบาลยังคงทิ้งภาระการยื่นสำเนาเอกสารทางราชการไว้กับประชาชนอีกด้วย ทั้ง ๆ ที่เอกสารนั้นเป็นเอกสารที่ออกโดยรัฐก็ตาม เช่น บัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน เป็นต้น สาเหตุหลักมาจากงานบริการภาครัฐไม่ได้เชื่อมต่อกัน

๓.๒ ดัชนีชี้วัดระดับความง่ายของการประกอบธุรกิจในไทย (Ease of Doing Business)

ประสิทธิภาพของภาครัฐมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเอื้อให้เกิดธุรกิจใหม่ที่จะมาช่วยสร้างงาน สร้างเงิน และสร้างรายได้ให้กับประเทศ ประสิทธิภาพ

ดังกล่าวของภาครัฐสามารถสะท้อนได้จากดัชนีที่วัดระดับความง่ายของการประกอบธุรกิจ หรือ Ease of Doing Business (EOD) ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยธนาคารโลก (World Bank) เพื่อใช้ประเมินความระดับความง่ายในการเข้าไปประกอบธุรกิจในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการ การอำนวยความสะดวก ต้นทุนค่าใช้จ่าย และกฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ของรัฐว่ามีส่วนสนับสนุน หรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจอย่างไร ดัชนีดังกล่าวมุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยประเมินวัดครอบคลุมกิจกรรมพื้นฐานของวงจรธุรกิจ ตั้งแต่การเริ่มต้นจัดตั้งธุรกิจถึงการปิดกิจการ ๑๐ ด้าน เช่น การเริ่มต้นประกอบธุรกิจ การขออนุญาตก่อสร้าง การขอสินเชื่อ การคุ้มครองนักลงทุน การค้าข้ามชายแดน การบังคับใช้สัญญา และการจ่ายภาษี เป็นต้น โดยพิจารณา ๔ เรื่องหลัก ได้แก่ ขั้นตอนในการดำเนินการที่ง่ายขึ้น (Easier) การดำเนินการที่รวดเร็วขึ้น (Faster) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการที่ต่ำลง (Cheaper) และกฎหมาย กฎ ระเบียบที่สะดวกขึ้น (Smarter Regulations)

ทั้งนี้ ผลการจัดอันดับดัชนีชี้วัดระดับความง่ายของการประกอบธุรกิจของไทยในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา ปรากฏว่าอันดับของประเทศไทยลดลงเรื่อยมา ข้อมูลล่าสุดของปี ๒๕๕๙ สะท้อนให้เห็นว่าความง่ายของการเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ ๔๙ ลดจากปีที่ผ่านมา ๒๓ อันดับ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบในประเทศภูมิภาคอาเซียนพบว่าประเทศไทยครองอันดับ ๒ และอันดับ ๓ ของอาเซียน โดยมีประเทศสิงคโปร์ครองอันดับหนึ่งในอาเซียนและอันดับ ๑ ของโลก ตามมาด้วยประเทศมาเลเซีย ซึ่งแย่งกับประเทศไทยในการครองอันดับที่ ๒ ในอาเซียนมาโดยตลอด ซึ่งการลดอันดับของดัชนีดังกล่าวของไทยมีสาเหตุเนื่องมาจากปัญหาในเรื่องของขั้นตอนทางกฎหมายและกฎระเบียบที่ยุ่งยากซับซ้อน และใช้ระยะเวลาที่นานเกินความจำเป็น กระบวนการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่แยกกันทำงานโดยขาดการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน ส่งผลให้การให้บริการในการขอใบอนุญาต การอนุมัติ การออกใบอนุญาต และการขึ้นทะเบียนต่าง ๆ เป็นไปอย่างล่าช้า อีกทั้งการให้บริการเรื่องต่าง ๆ หน่วยงานภาครัฐมิได้มีการระบุชัดเจนไว้ในกฎหมายถึงระยะเวลาขั้นตอนของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการ จึงเป็นปัญหาสำคัญของประสิทธิภาพในการดำเนินงานของภาครัฐ ดังนั้น เมื่อการเปิดเสรีอาเซียนได้เริ่มขึ้นในปี ๒๕๕๙ แล้ว ประเทศไทยจึงต้องเร่งปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งจะนำมาทั้งโอกาสและความท้าทายให้แก่ประเทศไทยด้านการค้า การลงทุนและประกอบธุรกิจอย่างแน่นอน

๓.๓ เศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลของประเทศไทยกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

ประเทศไทยเริ่มเตรียมการเพื่อเข้าสู่เศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๗ และได้มีการจัดทำร่างแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ โดยมีจุดมุ่งหมายในการปฏิรูปประเทศไทยสู่การเป็น “ดิจิทัลไทยแลนด์” ซึ่งมีเป้าหมาย ๔ ประการ คือ ๑) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ ๒) สร้างโอกาสทางสังคมอย่างเท่าเทียมด้วยข้อมูลข่าวสารและบริการที่ยกระดับคุณภาพชีวิต ๓) เตรียมความพร้อมให้บุคลากรมีความรู้และทักษะที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตและประกอบธุรกิจในยุคดิจิทัล และ ๔) ปฏิรูปกระบวนการทำงานและการให้บริการของภาครัฐด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลแนวทางการพัฒนาระยะยาวแบบยั่งยืน โดยการพัฒนาช่วง ๕ ปีแรกจะเน้นการพัฒนา

ใน ๖ มิติหลัก ได้แก่ ๑) มิติด้านโครงสร้างพื้นฐาน ๒) มิติด้านเศรษฐกิจ ๓) มิติด้านสังคม ๔) มิติด้านบริการภาครัฐ ๕) มิติด้านทุนมนุษย์ และ ๖) มิติด้านสภาพแวดล้อม

แผนที่นำทางในการพัฒนาไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่เชื่อมโยงและเป็นรัฐบาลเปิด (Connected and Open Government) ได้มีการกำหนดเป้าหมายไว้อย่างชัดเจนจะมีการดำเนินการโดยยึดหลักการที่สำคัญสองประการ คือ ๑) รู้จักและใช้ประโยชน์จาก “ความเร็ว” และ “ความแม่นยำ” ของระบบดิจิทัล ๒) ปฏิรูปการทำงานของภาครัฐอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อให้ประชาชนสามารถสัมผัสได้ สร้างความสุขให้แก่ประชาชนอย่างแท้จริง และคาดว่าจะปรับเปลี่ยนการทำงานในภาครัฐทั้งหมด (Digital Government Transformation) เป็นรัฐบาลโฉมใหม่ที่มีบริการที่ดีขึ้น ให้ประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาสสามารถเข้าถึงและเข้าใช้บริการได้อย่างสะดวกทั่วถึงและเท่าเทียม ภายใต้การใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า ลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ รวมถึงมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างบุคลากรและการจัดสรรงบประมาณภาครัฐให้เหมาะสม ลำดับการขับเคลื่อนจะเริ่มจากการผลักดันให้มีการใช้ทรัพยากรเชิงโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นร่วมกัน (Shared Infrastructure) จากนั้นเน้นให้เกิดการเชื่อมโยงภาครัฐทั้งภายในและระหว่างหน่วยงาน มุ่งเน้นเพิ่มการแบ่งปันข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้เกิดการลดภาระด้านเอกสารแก่ประชาชนผู้มาติดต่อขอรับบริการ ประชาชนไม่จำเป็นต้องยื่นเอกสารที่ราชการออกให้ ลำดับต่อไปเน้นส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐนำข้อมูลที่เป็นเสมือนคลังชุมชนที่นอนนิ่งอยู่มาเปิดเผยและแบ่งปันเพื่อให้ผู้อื่นทั้งภาคประชาชนและเอกสารนำไปคิดต่อยอดใช้ประโยชน์สูงสุด ถือเป็น การปลดปล่อยเปิดให้เห็นถึงคุณค่าที่แท้จริงของข้อมูลที่จัดเก็บโดยอาศัยต้นทุนจากภาษีของประชาชน อีกทั้งยังเป็นการทำให้ประชาชนมีความรู้สึกเข้าถึงรับรู้ มีส่วนร่วมในการสอดส่องติดตามการทำงานของภาครัฐด้วย ในขั้นสุดท้ายคาดหวังที่จะก่อให้เกิดการทำงาน ความร่วมมือในการสรรสร้าง พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิดร่วมสร้างอย่างแท้จริง (co - creation) การดำเนินการทั้งหมดจะต้องตั้งอยู่บนฐานรากของความมั่นคง ปลอดภัย ความน่าเชื่อถือ การสร้างกลไกรวมทั้งระบบนิเวศด้านความมั่นคงปลอดภัยจะต้องดำเนินการคู่ขนานทั้งในเชิงการกำหนดนโยบาย มาตรการด้านกฎหมาย มาตรการด้านเทคนิค กลไกการติดตาม ตรวจสอบ การรับมือภัยคุกคามที่เกิดขึ้นทางดิจิทัลในทุกรูปแบบ

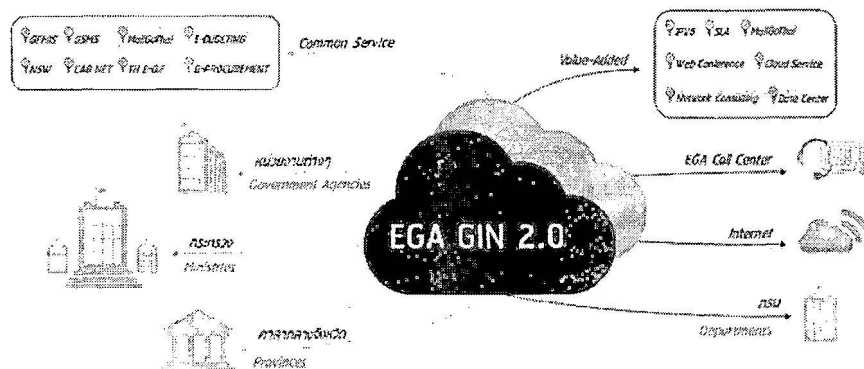
๓.๔ ระบบเครือข่ายที่ใช้สำหรับเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐในปัจจุบัน

ปัจจุบันระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน มี ๒ ระดับ ได้แก่ (๑) เครือข่ายสารสนเทศกลางของภาครัฐซึ่งเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐเข้าด้วยกัน เพื่อสนับสนุนระบบบริการประชาชนให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดเวลาและต่อเนื่อง และ (๒) เครือข่ายสารสนเทศภายในหน่วยงานระดับกระทรวงหรือระดับกรม เช่น เครือข่ายสารสนเทศกระทรวงมหาดไทย เครือข่ายสารสนเทศกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกระทรวง หน่วยงานระดับกรม และระดับภูมิภาคในสังกัดเข้าด้วยกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการประชาชนให้มีความรวดเร็ว และเพื่อให้มีข้อมูลสารสนเทศช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารในการบริหารงานของกระทรวง เป็นต้น

๓.๔.๑ เครือข่ายสารสนเทศกลางของภาครัฐ

เครือข่ายสารสนเทศกลางของภาครัฐ ได้แก่ ระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐ (Government Information Network : GIN)^๑ ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากปรากฏว่าระยะเวลาที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐแต่ละหน่วยได้พัฒนาเครือข่ายสารสนเทศที่แตกต่างกัน เกิดการซ้ำซ้อนด้านการลงทุน ขาดการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ทำให้การพัฒนาสารสนเทศเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลในภาครัฐล่าช้า ไม่คุ้มค่า ทำให้รัฐบาลเห็นความสำคัญในการมอบหมายความรับผิดชอบให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ในขณะนั้น) เป็นผู้บริหารจัดการในเรื่องนี้ โดยกำหนดให้สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (สรอ.) เป็นผู้รับผิดชอบพัฒนาและดำเนินงานด้วยระบบเครือข่ายดังกล่าว ระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐหรือระบบเครือข่าย GIN จึงเป็นการให้บริการเครือข่ายสารสนเทศกลางของภาครัฐเพื่อเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐเข้าด้วยกัน และเพื่อให้ประชาชนสามารถได้รับบริการจากภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดเวลาและต่อเนื่อง ระบบเครือข่ายที่ใช้ต้องมีความปลอดภัย รวดเร็ว และประหยัดงบประมาณ

Government Information Network : GIN

๓.๔.๒ เครือข่ายสารสนเทศภายในหน่วยงานระดับกระทรวงหรือกรม

ปัจจุบันหน่วยงานระดับกระทรวงหรือกรมของหลายหน่วยงานได้พัฒนาเครือข่ายสารสนเทศของตนเองเป็นการเฉพาะ เพื่อใช้ประโยชน์เป็นฐานข้อมูลเชิงลึกสำหรับประกอบการวางแผนยุทธศาสตร์ และการกำหนดนโยบาย ตลอดจนใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในการปฏิบัติงาน ซึ่งในที่นี่จะนำเสนอยกตัวอย่างเครือข่ายสารสนเทศขนาดใหญ่และเป็นที่ยู้งักกันในวงกว้าง ดังนี้

^๑ <https://www.ega.or.th/th/profile/880/>, เข้าถึงเมื่อ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐

ก. ระบบศูนย์ข้อมูลกลางกระทรวงมหาดไทยและจังหวัด (ระบบ MOI – Ministry of Interior)^๒

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยได้พัฒนาระบบศูนย์ข้อมูลกลางกระทรวงมหาดไทยและจังหวัดมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยแบ่งการพัฒนาเป็น ๓ ระยะ ซึ่งปัจจุบันได้พัฒนาระบบครอบคลุมทุกจังหวัดเรียบร้อยแล้ว ระบบฐานข้อมูลดังกล่าวประกอบด้วยข้อมูลสำคัญ ๒ ส่วน ส่วนแรกคือ ข้อมูลที่สำคัญของจังหวัด ๔๕ กลุ่มเรื่อง อันเป็นข้อมูลที่สนับสนุนการบริหารจัดการข้อมูลเพื่อการวางแผนและการปฏิบัติงาน ข้อมูลผลการปฏิบัติงาน ส่วนที่สอง คือ รายการตัวชี้วัดการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จำนวน ๓๒ ตัวชี้วัด

การพัฒนาระบบข้อมูลดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากทุกส่วนราชการที่เป็นเจ้าของข้อมูลในการให้ความร่วมมือจัดเก็บตามรูปแบบที่กำหนด เพื่อให้ทุกหน่วยงานทั้งส่วนกลางและจังหวัดสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันจากข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการนำเข้าข้อมูลจากหน่วยงานเจ้าของข้อมูลที่อยู่ในจังหวัดด้วยการบันทึกผ่านหน้าจอบันทึกของระบบศูนย์ข้อมูลจังหวัดผ่านทางเครือข่ายภายใน (intranet) หรือบันทึกผ่านหน้าจอบันทึกของระบบศูนย์ข้อมูลกลางของกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นระบบอินเทอร์เน็ต (internet) ซึ่งสามารถจำแนกข้อมูลพื้นฐานของแต่ละจังหวัดเป็นหมวดหมู่ได้ดังนี้

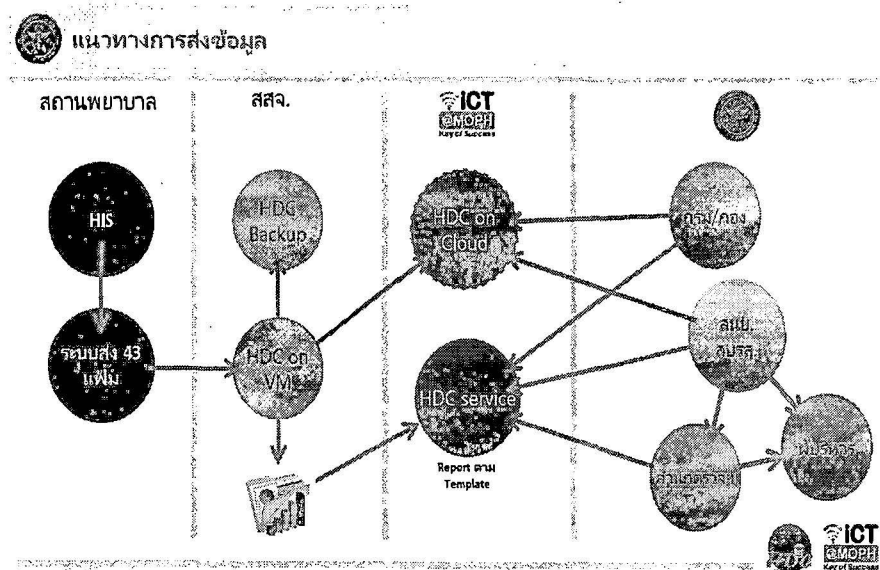
- ข้อมูลเกี่ยวกับประชากร เช่น อัตราการเกิด อัตราการตาย อัตราการย้ายถิ่น เป็นต้น
- ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจ เช่น รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน จำนวนตำแหน่งว่างงาน กำลังแรงงาน และจำนวนประชากรในหมู่บ้านยากจน เป็นต้น
- ข้อมูลการศึกษา เช่น จำนวนเด็กอายุ ๖-๑๕ ปีที่ได้รับการศึกษาภาคบังคับ จำนวนเด็กที่ไม่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และจำนวนสถาบันการศึกษา เป็นต้น
- ข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง เช่น รายรับรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาล เป็นต้น
- ข้อมูลเกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์ เช่น จำนวนผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ เป็นต้น
- ข้อมูลเกี่ยวกับสาธารณสุขและสาธาณูปโภค เช่น จำนวนครัวเรือนที่ไม่มีน้ำประปาใช้ จำนวนพื้นที่ชลประทาน เป็นต้น
- ข้อมูลเกี่ยวกับสาธารณสุขหรือการแพทย์ เช่น จำนวนโรงพยาบาล จำนวนบุคลากรทางการแพทย์
- ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ เช่น ปัญหาภัยแล้ง ข้อมูลปริมาณน้ำฝน เป็นต้น
- ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เช่น ข้อมูลรายได้ด้านการท่องเที่ยว จำนวนนักท่องเที่ยว เป็นต้น

^๒ http://www.moi.go.th/pls/porta/docs/PAGE/MOI_2555/MOI/TAB1036660/DEVELOP_DATA.PDF, เข้าถึงเมื่อ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐.

๑. เพิ่มสะสม เช่น ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลโรคเรื้อรัง ข้อมูลความพิการ ข้อมูลเด็กแรกเกิด เป็นต้น โดยกำหนดให้จัดเก็บข้อมูลโดยการสำรวจปีละครั้ง ยกเว้นกรณีที่ได้รับบริการยังไม่เคยขึ้นทะเบียน หรือมีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลพื้นฐานของผู้รับบริการรายเดิม ให้แจ้งส่วนกลางภายในรอบของเดือนนั้นๆ

๒. เพิ่มบริการ เช่น งานทันตกรรม งานบริการชุมชน และงานเฝ้าระวัง เป็นต้น โดยกำหนดให้จัดเก็บและบันทึกข้อมูลทุกครั้งที่ประชาชนมารับบริการ และส่งข้อมูลให้ส่วนกลางภายในรอบของเดือนนั้น

๓. เพิ่มบริการกึ่งสำรวจ เช่น ข้อมูลการฟื้นฟูร่างกาย (Rehabilitation) ข้อมูลการดูแลเด็กแรกเกิด ข้อมูลด้านโภชนาการ เป็นต้น โดยกำหนดให้จัดเก็บและบันทึกข้อมูลทุกครั้งที่มาใช้บริการ พร้อมทั้งให้มีการสำรวจข้อมูลประชากรที่อาศัยในเขตรับผิดชอบ และบันทึกข้อมูลส่งให้ส่วนกลางภายในรอบของเดือนนั้น ๆ

๓.๕ กลไกหลักของภาครัฐในการให้บริการประชาชนในปัจจุบัน

การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐในส่วนที่เป็นภารกิจการให้บริการประชาชนนั้น ได้มีความพยายามมาโดยตลอดในการพัฒนาและปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการภาครัฐที่ทันสมัย และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น โดยใน พ.ศ. ๒๕๔๖ มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริการกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารราชการ อันรวมถึงการกำหนดให้จัดตั้ง “ศูนย์บริการร่วม” เพื่อเป็นกลไกในการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชนในการรับบริการจากภาครัฐ ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้มีการพัฒนากลไกดังกล่าวโดยการตราพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๓.๕.๑ การจัดตั้งศูนย์บริการร่วม (Service Link) ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริการกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖

มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้กำหนดให้มีการจัดตั้ง “ศูนย์บริการร่วม” ขึ้นทั้งระดับกระทรวงและระดับจังหวัด อำเภอ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการรับบริการจากภาครัฐ โดยให้สามารถติดต่อสอบถาม ขอทราบข้อมูล ขออนุญาต หรือขออนุมัติในเรื่องต่างๆ ได้โดยติดต่อเจ้าหน้าที่ ณ ศูนย์บริการร่วมเพียงแห่งเดียว ซึ่งรูปแบบการจัดตั้งศูนย์บริการร่วม มี ๓ รูปแบบ ดังนี้

(๑) ศูนย์บริการร่วมในสถานที่ราชการ เป็นหน่วยให้บริการประชาชนแบบสำนักงานที่ตั้งอยู่ในสถานที่ราชการ โดยนำงานบริการที่หลากหลายหรืองานบริการที่ประชาชนต้องติดต่อกับเจ้าหน้าที่ให้บริการหลายแห่งที่อยู่ในสังกัดกระทรวง/จังหวัดเดียวกัน มารวมไว้ ณ จุดเดียว

(๒) ศูนย์บริการร่วมเคลื่อนที่ (Mobile Service Link : MSL) เป็นหน่วยบริการเคลื่อนที่ โดยนำงานบริการที่หลากหลายจากส่วนราชการหลายแห่งในสังกัดกระทรวง/จังหวัดไปให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ชนบทที่อยู่ห่างไกล หรือในพื้นที่ซึ่งประชาชนเข้าถึงจุดบริการปกติได้ยาก

(๓) ศูนย์บริการร่วมในแหล่งชุมชน (Government Service Point : G - Service Point) เป็นหน่วยให้บริการประชาชนที่มีสถานที่ให้บริการตั้งอยู่กับที่ในแหล่งชุมชน โดยนำงานบริการที่หลากหลาย มีขั้นตอนการดำเนินการหลายขั้นตอน และต้องติดต่อกับเจ้าหน้าที่ให้บริการของหลายส่วนราชการในสังกัดกระทรวง/จังหวัดเดียวกันมาไว้ ณ จุดเดียว

๓.๕.๒ การจัดตั้งศูนย์บริการร่วมตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ก) เป้าหมายการให้บริการของศูนย์บริการร่วม

- ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการของภาครัฐได้อย่างเท่าเทียม
- ลดความซ้ำซ้อนของการให้บริการภาครัฐ
- ลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการให้บริการของภาครัฐ
- ส่งเสริมภาพลักษณ์ของภาครัฐให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นศรัทธา

ข) กลุ่มผู้รับบริการ

กลุ่มผู้รับบริการเป้าหมายของศูนย์บริการร่วม แบ่งเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ ประชาชน นักลงทุน/นักธุรกิจ และนักท่องเที่ยว

ค) ประเภทงานที่ให้บริการ

- การให้บริการข้อมูล-ข่าวสาร เช่น การให้บริการข้อมูลข่าวสารทั่วไปด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการจัดหางาน งานตรวจสอบข้อมูลเครดิตส่วนบุคคล งานตรวจสอบข้อมูลสิทธิพื้นฐานของประชาชน เป็นต้น

- การให้บริการรับเรื่อง - ส่งต่อ เช่น งานบริการในความรับผิดชอบของสำนักงานประกันสังคมทุกเรื่อง

- การให้บริการเบ็ดเสร็จ เช่น การคัดสรรรองทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน การชำระภาษีรถยนต์ การเปลี่ยนใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ การตรวจสอบข้อมูลเครดิตส่วนบุคคล การขึ้นทะเบียนคนว่างงาน เป็นต้น

ง) รูปแบบการให้บริการของศูนย์บริการร่วม แบ่งตามช่องทางการให้บริการ ๔ ช่องทาง ดังนี้

(๑) จัดตั้งเป็นหน่วยบริการร่วมประจำกระทรวง จังหวัด หรือศูนย์บริการร่วม เฉพาะด้าน ดังนี้

- ศูนย์บริการร่วมประจำกระทรวง เป็นศูนย์รวมงานบริการของส่วนราชการที่สังกัดในกระทรวงเดียวกัน มีสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของกระทรวง/ส่วนราชการในสังกัดตามความเหมาะสม

- ศูนย์บริการร่วมจังหวัด/อำเภอ เป็นศูนย์รวมงานบริการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ในจังหวัดเดียวกัน มาให้บริการ ณ จุดเดียว ปัจจุบันหลายจังหวัดได้รวมศูนย์บริการร่วมไว้เป็นศูนย์เดียวกันกับศูนย์ดำรงธรรม ซึ่งงานที่ให้บริการส่วนใหญ่เป็นการรับเรื่องร้องเรียน ให้ข้อมูลงานบริการ และการรับเรื่อง - ส่งต่อ เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเป็นบุคลากรของหน่วยงานที่นำงานมาร่วมให้บริการ สถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของศูนย์ราชการจังหวัด ปัจจุบันมีศูนย์บริการร่วมจังหวัด/ศูนย์ดำรงธรรม ๗๖ จังหวัด

- ศูนย์บริการร่วมเฉพาะด้าน เป็นการให้บริการในงานบริการเฉพาะด้านแบบครบวงจรที่ผู้รับบริการสามารถติดต่อขอรับบริการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่งานบริการเกี่ยวข้องกันได้ ณ จุดเดียว ซึ่งเปิดให้บริการเฉพาะกลุ่มผู้รับบริการ ๓ แห่ง ได้แก่

(๑) ศูนย์ประสานการบริการด้านการลงทุน ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ให้บริการแก่นักลงทุนที่ต้องการลงทุนในประเทศไทยตั้งแต่การให้คำปรึกษา ประสานงานการจัดตั้งธุรกิจ และการดำเนินธุรกิจ

(๒) ศูนย์บริการส่งออกแบบเบ็ดเสร็จ ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ให้บริการคำปรึกษาในการส่งออกสินค้า และออกใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับการส่งออก

(๓) ศูนย์บริการด้านการขออนุญาตก่อสร้างและติดตั้งสาธารณูปโภคของกรุงเทพฯ เป็นการให้บริการแบบครบวงจรในงานบริการที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างอาคาร

- ศูนย์บริการร่วมในแหล่งชุมชน เป็นศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการเข้าถึงงานบริการของรัฐ ซึ่งรวมงานให้บริการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ต่างสังกัดกัน และเป็นงานบริการที่มีผู้รับบริการจำนวนมากมาร่วมให้บริการ ณ จุดเดียว งานที่ให้บริการส่วนใหญ่เป็นงานบริการเบ็ดเสร็จ งานรับเรื่อง - ส่งต่อ และงานให้ข้อมูล เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเป็นของหน่วยงานที่นำงานมาร่วมให้บริการ และมีสถานที่ตั้งในห้างสรรพสินค้า หรือศูนย์การค้า

- ศูนย์รับคำขออนุญาต ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดว่าเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน คณะรัฐมนตรีจะมีมติให้จัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาต เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรับคำขอตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตขึ้นก็ได้

(๒) การให้บริการผ่านช่องทางโทรศัพท์ โดยใช้หมายเลข ๑๑๑๑ เป็นศูนย์กลาง ในการให้คำปรึกษา แนะนำ และแก้ไขปัญหาการบริการของทุกหน่วยงานในเบื้องต้น

(๓) การให้บริการผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่สะดวกรวดเร็ว ทุกที่ทุกเวลา สามารถทำธุรกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง โดยเป็นการให้บริการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่นบริการ e – Service หรือบริการ Mobile Application

- e – service เป็นระบบบริการประชาชนผ่านอิเล็กทรอนิกส์ online โดยเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนสำหรับบริการด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานรัฐ เช่น การเสียภาษี/ ค่าธรรมเนียม การจดทะเบียน และการยื่นคำร้อง เป็นต้น จึงกล่าวได้ว่า e – service เป็นเป้าหมายหลักของทุกประเทศที่มุ่งพัฒนาบริการของภาครัฐให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ โดยผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้เกิดรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์อย่างเป็นรูปธรรม การพัฒนาช่องทางใหม่ในการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์นั้น มีความแตกต่างกันไปบ้าง แต่ก็มักจะเน้นช่องทางที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นตัวกลางในการติดต่อและให้บริการกับประชาชน การให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบและมีความซับซ้อนในระดับที่แตกต่างกันตามเทคโนโลยีและสถาปัตยกรรมเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดช่องทางใหม่ ๆ ให้ประชาชนสามารถเลือกใช้เพิ่มขึ้น อยู่ตลอดเวลา

- Mobile Application เป็นการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์สำหรับอุปกรณ์เคลื่อนที่ เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต โดยโปรแกรมจะช่วยตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค อีกทั้งยังสนับสนุน ให้ผู้ใช้โทรศัพท์ได้ใช้งานง่ายขึ้น ในปัจจุบันโทรศัพท์มือถือ หรือสมาร์ตโฟน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความประทับใจในการนำเสนอข้อมูล รวมถึงการพัฒนาระบบใช้งานสำหรับองค์กร ตัวอย่างเช่น การบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขในการให้คำปรึกษาทางไกล (แอปพลิเคชันเพื่อสุขภาพ DoctorMe) หรือระบบ Mobile Application for Logistics, Mobile Application for Government : สำหรับหน่วยงานราชการในการนำเสนอฐานข้อมูล ข่าวสาร กิจกรรม และบริการต่าง ๆ ของหน่วยงานในรูปแบบทันสมัยมากขึ้น เป็นต้น

(๔) ศูนย์ราชการสะดวก (Government Easy Contact Center : GECC)

ศูนย์ราชการสะดวกเกิดขึ้นจากการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘ ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้มอบนโยบายให้ทุกกระทรวง กรม และจังหวัด รวมทั้งรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง กำหนดให้มีศูนย์ราชการสะดวก เพื่อเป็นหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนที่เดินทางมาติดต่อราชการกับหน่วยงานของรัฐ ประกอบกับเป็นการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมีมาตรฐานของระบบงานเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันเพื่อมุ่งเน้นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ดังนี้

(๔.๑) เกณฑ์การให้บริการของศูนย์ราชการสะดวก

- ระบบการให้บริการ ประกอบด้วย ๓ องค์ประกอบ ได้แก่ ระบบก่อนเข้าสู่จุดให้บริการ ระบบจุดให้บริการ และระบบสนับสนุนการให้บริการ

- โครงสร้างของเกณฑ์การให้บริการของศูนย์ราชการสะดวก ประกอบด้วย

(๑) เกณฑ์พื้นฐาน อันได้แก่ เกณฑ์ทั่วไปที่จำเป็นต้องมีในระบบการบริหารงานของศูนย์ราชการสะดวก และเป็นเกณฑ์การประเมินที่ต้องดำเนินการได้อย่างครบถ้วน

(๒) เกณฑ์ขั้นสูง หมายถึง เกณฑ์ที่สนับสนุนให้การดำเนินการของศูนย์ราชการสะดวกมีมาตรฐานการบริการที่นำไปสู่การยกระดับการให้บริการที่เป็นเลิศต่อไป ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ต้องดำเนินการให้ได้อย่างน้อยร้อยละ ๕๐

(๔.๒) การตรวจรับรองมาตรฐานการให้บริการของศูนย์ราชการสะดวก

จากการที่มีหน่วยงานสมัครขอรับรองมาตรฐานการให้บริการของศูนย์ราชการสะดวก จำนวน ๑๑๙ หน่วยงาน คณะกรรมการอำนวยการศูนย์ราชการสะดวกได้พิจารณาผลการรับรองมาตรฐานศูนย์ราชการสะดวก (GECC) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ดังนี้

- มีหน่วยงานผ่านการประเมินเอกสาร รอบที่ ๑ จำนวน ๖๘ ศูนย์ และคณะกรรมการได้ลงตรวจประเมินในพื้นที่ให้บริการ

- มีหน่วยงานที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน จำนวน ๔๑ ศูนย์ ประกอบด้วย ส่วนกลาง ๖ ศูนย์ ส่วนภูมิภาค ๕ ศูนย์ และรัฐวิสาหกิจ ๓๐ ศูนย์

๔. สภาพปัญหา

จากการศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ สามารถจำแนกสภาพปัญหาหลักออกเป็น ๒ ประการ ประการแรก คือ ปัญหาการขาดการเชื่อมโยงข้อมูลภายในหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อปัญหาประการที่สอง คือ ปัญหาความด้อยประสิทธิภาพของการดำเนินงานภาครัฐในการให้บริการประชาชน โดยมีรายละเอียดดังนี้

๔.๑ ปัญหาการขาดการเชื่อมโยงข้อมูลภายในหน่วยงานภาครัฐ

๔.๑.๑ ปัญหาเกี่ยวกับระบบเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างส่วนราชการ

ข้อมูลที่มีการจัดเก็บภายในหน่วยงานภาครัฐมักจะมีการจัดเก็บที่ไม่เป็นระบบหรือมีระบบการจัดเก็บที่มีความแตกต่างกันในแต่ละหน่วยงาน นอกจากนี้ การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐยังขาดการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกัน ประกอบกับมาตรฐานการจัดทำและจัดเก็บข้อมูลที่ไม่เหมือนกัน ยิ่งทำให้การเชื่อมโยงฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงานทำได้ยากมากขึ้น เกิดความล่าช้า ช้ำซ้อน และสิ้นเปลืองงบประมาณ ทั้งที่ปัจจุบันได้มีการพัฒนาระบบเครือข่ายสารสนเทศภาครัฐ (Government Information Network : GIN) ซึ่งให้บริการเครือข่ายสารสนเทศกลางของภาครัฐเพื่อมุ่งหวังประโยชน์ในการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐเข้าด้วยกัน อันจะช่วยส่งเสริมการให้บริการประชาชนของภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ปรากฏว่าในระยะเวลาที่ผ่านมา ระบบเครือข่าย GIN ที่มีอยู่เดิม ประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการอย่างมาก ทำให้ระบบเครือข่าย GIN ยังไม่สามารถเชื่อมโยงการทำงานได้อย่างครบถ้วนตามแนวทางที่วางไว้ ทั้งนี้ สามารถสรุปประเด็นปัญหาหลักได้ดังนี้

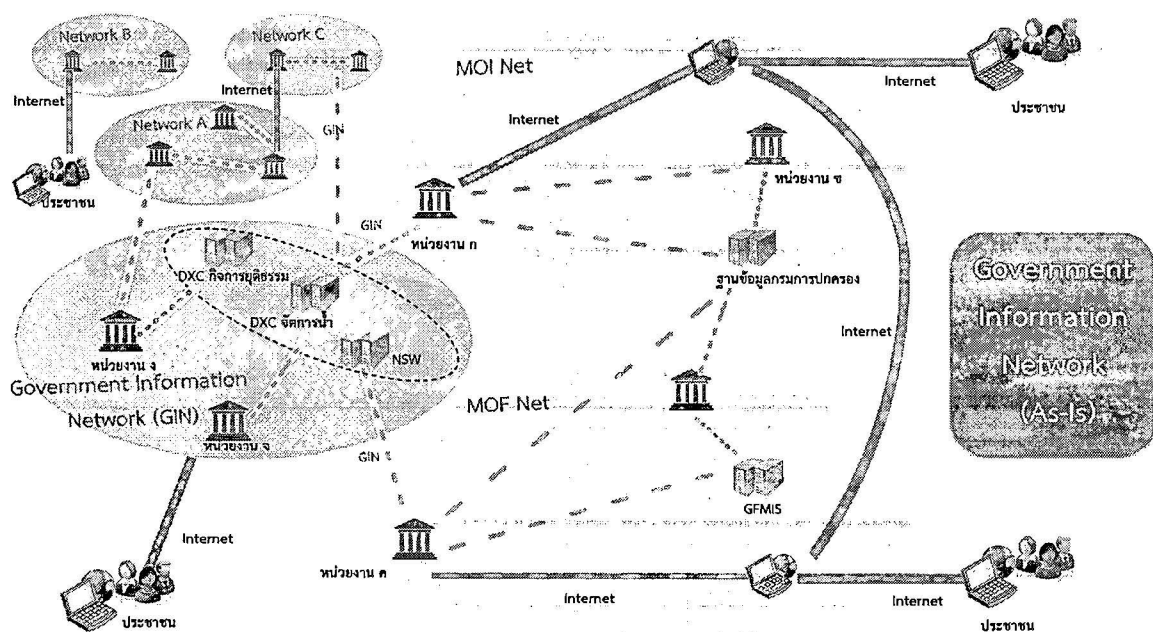
ก) หน่วยงานของรัฐบางส่วนมีการใช้ระบบเครือข่าย GIN เชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานภายใน แต่ก็ยังมีหน่วยงานบางส่วนที่ไม่ได้มีการใช้งานระบบเครือข่าย GIN และบางหน่วยงาน โดยเฉพาะหน่วยงานขนาดใหญ่จะมีระบบเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานเอง ซึ่งการบูรณาการระบบเครือข่าย GIN กับหน่วยงานขนาดใหญ่ทำได้ค่อนข้างยาก จำเป็นต้องให้ผู้บริหารระดับสูงร่วมกันผลักดัน

ข) หน่วยงานภาครัฐยังคงมีการสร้างเครือข่ายของหน่วยงานตนเอง โดยมีการของบประมาณเพื่อนำมาเช่าสัญญาเครือข่ายจากผู้ให้บริการต่าง ๆ ซึ่งงบประมาณที่หน่วยงานได้รับบางกรณีเป็นงบประมาณที่รวมกับกิจกรรมอื่นภายใต้โครงการที่ยื่นคำขอของงบประมาณ ส่งผลการใช้งานระบบเครือข่าย GIN ไม่คุ้มค่า เกิดความซ้ำซ้อนและสิ้นเปลืองงบประมาณจำนวนมาก อีกทั้งยังก่อให้เกิดการพัฒนารูปแบบเครือข่ายข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาระบบเครือข่ายในระยะต่อไป

ค) หน่วยงานภาครัฐยังขาดนโยบายและเป้าหมายที่ชัดเจนจากผู้บริหาร ตลอดจนขาดความเข้าใจในวัตถุประสงค์การใช้งานระบบเครือข่าย GIN และเครือข่ายอื่นที่นำมาใช้เพื่อสนับสนุนการพัฒนาบริการประชาชน ทำให้บางหน่วยงานแม้จะมีระบบเครือข่าย GIN แต่กลับไม่มีการใช้งาน หรือไม่ได้นำมาใช้ในการเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อสนับสนุนการให้บริการภาครัฐได้อย่างเต็มศักยภาพและคุ้มค่า

ง) ปัญหาการได้รับจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลไม่เพียงพอ เนื่องจากบริการระบบเครือข่าย GIN ถือเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญในการเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อสนับสนุนการบริการของหน่วยงานรัฐทั้งหมด ซึ่งจำเป็นต้องใช้งบประมาณดำเนินการจำนวนมากเพื่อให้เกิดการวางระบบเครือข่ายที่มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐได้อย่างสมบูรณ์

แผนภาพแสดงระบบเครือข่ายสื่อสารเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐปัจจุบัน

๔.๑.๒ ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล

หน่วยงานภาครัฐยังมีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ไม่เพียงพอ โดยสาเหตุประการสำคัญคือ ภาครัฐขาดระบบส่งเสริมความก้าวหน้าในสายวิชาชีพ (career path) ของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ไม่สามารถดึงดูดผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านนี้เข้ามาร่วมงาน ในขณะที่เดียวกันก็ไม่สามารถรั้งให้ทำงานกับภาครัฐได้นาน ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาและดูแลระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐที่ขาดความต่อเนื่องและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

นอกจากนี้ ยังพบว่าบุคลากรภาครัฐโดยทั่วไปยังขาดความรู้และทักษะพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT literacy) ทำให้เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลให้เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรม เนื่องจากยังไม่มีเตรียมความพร้อมของบุคลากรให้มีทักษะและความรู้ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๔.๒ ปัญหาความด้อยประสิทธิภาพของการดำเนินงานภาครัฐในการให้บริการประชาชน

๔.๒.๑ ปัญหาการมอบอำนาจเพื่อลดขั้นตอนในการติดต่อราชการของประชาชน

การลดขั้นตอนในกระบวนการของส่วนราชการเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ระบบการให้บริการประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก และรวดเร็วขึ้น แต่แนวทางดังกล่าวมีอุปสรรคในทางปฏิบัติเนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการมอบอำนาจในปัจจุบันไม่เอื้อให้เกิดการกระจายอำนาจในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตต่าง ๆ ให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นผู้บริหารในระดับพื้นที่ที่ใกล้ชิดกับประชาชน กล่าวคือสำหรับการมอบอำนาจจะแยกออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

ก) กรณีที่กฎหมายไม่ได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ประกอบพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมาตรา ๒๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้กำหนดให้การปฏิบัติราชการในจังหวัดให้มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด และมาตรา ๒๓ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้กำหนดอีกด้วยว่า ในกรณีที่มีการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบอำนาจนั้นให้แก่หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในจังหวัดนั้น ซึ่งเป็นการบัญญัติกฎหมายที่สอดคล้องกับการปฏิบัติราชการโดยคำนึงถึงพื้นที่ในการให้บริการ (area - based) เป็นสำคัญ

ข) กรณีที่กฎหมายได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น การมอบอำนาจในส่วนนี้ค่อนข้างมีปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ เช่น พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕ ได้กำหนดค่านิยมของคำว่า “ผู้อนุญาต หมายความว่า ปลัดกระทรวง หรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายตามความเหมาะสม” โดยกรณีดังกล่าวสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตีความว่า หากปรากฏคำว่า “หรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายตามความเหมาะสม” แสดงว่าเป็นการกำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นแล้ว ดังนั้น การมอบอำนาจตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และ

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนั้น ปลัดกระทรวงจึงสามารถมอบอำนาจให้บุคคลใดก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด

นอกจากนี้ ในประเด็นเรื่องการมอบอำนาจนั้น ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติอีกหลายประการ เช่น สำหรับการมอบอำนาจให้ศูนย์บริการร่วมนั้น แม้จะมีข้อดีในการเพิ่มความสะดวกรวดเร็วให้แก่ผู้รับบริการ แต่ในขณะเดียวกันก็มีข้อจำกัดอยู่ ๒ ประการ คือ ประเด็นเรื่องความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้รับมอบอำนาจ และในบางกรณีมีกฎหมายเฉพาะได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นแล้ว

๔.๒.๒ ปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติในการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่รัฐในการให้บริการประชาชน

ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่รัฐส่วนใหญ่ยังคงเคยชินกับการปฏิบัติงานในรูปแบบเดิม ๆ ที่ใช้กันมาเป็นระยะเวลายาวนาน และมักจะไม่เห็นความสำคัญของการพัฒนาและปรับวิธีการปฏิบัติงานของตนให้ทันสมัยและเท่าทันความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ตลอดถึงพบว่าในหลายส่วนราชการมีการหมุนเวียนเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการจัดทำฐานข้อมูลของส่วนราชการบ่อย ทำให้ขาดความต่อเนื่องและขาดการพัฒนากระบวนการจัดเก็บข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ สภาพดังกล่าวส่งผลให้ภาครัฐขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้และมีศักยภาพในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่จะเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันให้ระบบการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศภาครัฐเกิดผลสัมฤทธิ์ในการให้บริการประชาชน

๔.๒.๓ ปัญหาเกี่ยวกับการขอจัดสรรงบประมาณดำเนินโครงการของภาครัฐ

ปัจจุบันในแต่ละปีงบประมาณของการขอจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐในแต่ละโครงการจะมีการขอเรื่องอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทางการสื่อสาร อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แผงอยู่ในโครงการต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งงบประมาณ และอาจอ้างว่ามีภารกิจบางงานที่เกี่ยวข้องและต้องการอุปกรณ์เหล่านี้เพื่อการจัดเก็บข้อมูลเท่านั้น โดยไม่ได้คำนึงถึงเหตุผลความจำเป็นในการมีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทางการสื่อสาร อุปกรณ์คอมพิวเตอร์นี้อย่างแท้จริง ดังนั้น เมื่อได้อุปกรณ์มาแล้วกลับใช้งานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ

๕. กฎหมายและกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

๕.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๕.๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

หมวด ๒ แนวนโยบายแห่งรัฐ

มาตรา ๗๖ รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่นให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ

มาตรา ๒๕๗ การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้

(๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุ กับการพัฒนาด้านจิตใจ

(๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ

(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา ๒๕๘ ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผลดังต่อไปนี้

...

ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

(๑) ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน และการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

(๒) ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน”

๕.๑.๒ นโยบายของรัฐบาล

สำหรับรัฐบาลของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริการประชาชนไว้ในนโยบายข้อที่ ๑๐ การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล และป้องกันการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ ดังนี้

“๑๐.๒ ในระยะแรก การกระจายอำนาจเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้โดยรวดเร็ว ประหยัด และสะดวก ทั้งจะวางมาตรการทางกฎหมาย กำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ขั้นตอนที่แน่นอน ระยะเวลาดำเนินการที่รวดเร็ว และระบบอุทธรณ์ที่เป็นธรรม โปร่งใส มิให้เจ้าหน้าที่หลีกเลี่ยง ประวิงเวลา หรือใช้อำนาจโดยมิชอบก่อให้เกิดการทุจริต การสูญเสียโอกาสหรือสร้างความเสียหายแก่ประชาชนโดยเฉพาะนักลงทุน ในระยะเฉพาะหน้าจะเน้นการปรับปรุงหน่วยงานให้บริการด้านการทำธุรกิจ การลงทุน และด้านบริการสาธารณะในชีวิตประจำวันเป็นสำคัญ

๑๐.๓ ยกกระตือรือร้นของหน่วยงานของรัฐให้มีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการเชิงรุกทั้งในรูปแบบการเพิ่มศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชนในต่างจังหวัดโดยไม่ต้องเดินทางเข้ามายังส่วนกลาง ศูนย์บริการสาธารณะแบบครบวงจรที่ครอบคลุมการให้บริการหลากหลายซึ่งจะจัดตั้งตามที่ชุมชนต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถเดินทางไปติดต่อขอรับบริการได้โดยสะดวก การให้บริการถึง

ตัวบุคคลผ่านระบบศูนย์บริการร่วม ณ จุดเดียว (One Stop Service) และระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ที่สมบูรณ์แบบ พัฒนาหน่วยงานของรัฐให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มีการสร้างนวัตกรรมในการทำงาน อย่างประหยัด มีประสิทธิภาพและมีระบบบูรณาการ”

๕.๑.๓ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๓/๑ “การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ ความมีประสิทธิภาพ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้ท้องถิ่น กระจายอำนาจการตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน มีผู้รับผิดชอบต่อผลของงาน และความรับผิดชอบต่อปฏิบัติงาน”

๕.๑.๔ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ (ภาคผนวก ก)

มาตรา ๓๐ ในกระทรวงหนึ่ง ให้เป็นหน้าที่ของปลัดกระทรวงที่จะต้องจัดให้ส่วนราชการภายในกระทรวงที่รับผิดชอบปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริการประชาชนร่วมกันจัดตั้งศูนย์บริการร่วม เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎอื่นใด ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนสามารถติดต่อสอบถาม ขอทราบข้อมูล ขออนุญาต หรือขออนุมัติในเรื่องใดที่เป็นอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในกระทรวงเดียวกัน โดยติดต่อเจ้าหน้าที่ ณ ศูนย์บริการร่วมเพียงแห่งเดียว

มาตรา ๓๑ ในศูนย์บริการร่วมตามมาตรา ๓๐ ให้จัดให้มีเจ้าหน้าที่รับเรื่องราวต่าง ๆ และดำเนินการส่งต่อให้เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้มีข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของทุกส่วนราชการในกระทรวง รวมทั้งแบบคำขอต่าง ๆ ไว้ให้พร้อมที่จะบริการประชาชนได้ ณ ศูนย์บริการร่วม

ให้เป็นหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องที่จะต้องจัดพิมพ์รายละเอียดของเอกสารหลักฐานที่ประชาชนจะต้องจัดทำมาในการขออนุมัติหรือขออนุญาตในแต่ละเรื่องมอบให้แก่เจ้าหน้าที่ของศูนย์บริการร่วม และให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ศูนย์บริการร่วมที่จะต้องแจ้งให้ประชาชนที่มาติดต่อได้ทราบในครั้งแรกที่มาติดต่อ และตรวจสอบว่าเอกสารหลักฐานที่จำเป็นดังกล่าวนั้นประชาชนได้ยื่นมาครบถ้วนหรือไม่ พร้อมทั้งแจ้งให้ทราบถึงระยะเวลาที่จะต้องใช้ในการดำเนินการในเรื่องนั้น

ในการยื่นคำร้องหรือคำขอต่อศูนย์บริการร่วมตามมาตรา ๓๐ ให้ถือว่าเป็นการยื่นต่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งหมดตามที่ระบุไว้ในกฎหมายหรือกฎแล้ว

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากมีปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎหมายหรือกฎในเรื่องใด ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องแจ้งให้ ก.พ.ร. ทราบ เพื่อดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรีให้มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎหมายหรือกฎนั้นต่อไป

มาตรา ๓๒ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ จัดให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการบริการประชาชนในเรื่องเดียวกันหรือต่อเนื่องกันในจังหวัด อำเภอ หรือกิ่งอำเภอนั้น ร่วมกันจัดตั้งศูนย์บริการร่วมไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ หรือที่ว่าการกิ่งอำเภอ หรือสถานที่อื่นตามที่เห็นสมควร โดยประกาศให้ประชาชนทราบและให้นำความในมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

๕.๑.๕ พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ (ภาคผนวก ข)

มาตรา ๑๔ ในกรณีจำเป็นและสมควรเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ให้คณะรัฐมนตรีมีมติจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาต เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรับคำขอตามกฎหมาย ว่าด้วยการอนุญาตขึ้น ให้ศูนย์รับคำขออนุญาตตามวรรคหนึ่งมีฐานะเป็นส่วนราชการตามมาตรา ๑๘ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยอยู่ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และจะให้มี สาขาของศูนย์ประจำกระทรวงหรือประจำจังหวัดด้วยก็ได้ การจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ในพระราชกฤษฎีกา ดังกล่าวให้กำหนดรายชื่อกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตที่จะให้อยู่ภายใต้การดำเนินการของศูนย์รับคำขอ อนุญาต ในการดำเนินการเกี่ยวกับการรับคำขอ จะกำหนดในพระราชกฤษฎีกาให้ผู้นับคำขอ ยื่นคำขอ ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

๕.๑.๖ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ (ภาคผนวก ค)

มาตรา ๒๐ เมื่อมีการจัดตั้งศูนย์บริการร่วม ให้หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เกี่ยวข้องมอบอำนาจทั้งปวงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของศูนย์บริการร่วมนั้น ให้แก่ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติในศูนย์บริการร่วม

อำนาจที่จะมอบและระยะเวลาในการมอบอำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีหรือ ก.พ.ร. กำหนด โดยไม่ต้องปฏิบัติตามหมวด ๒ และหมวด ๓

มาตรา ๒๒ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการอื่นที่ส่วนราชการใดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใดหรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใดในเขตพื้นที่จังหวัด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นหรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นหรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ให้หัวหน้าส่วนราชการดำเนินการมอบอำนาจการปฏิบัติราชการในเขตพื้นที่จังหวัดให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด

๕.๒ กรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

๕.๒.๑ นิยามคำสำคัญ^๔

Electronic government (e - Government) หมายถึง รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะ เพิ่มความโปร่งใส และความน่าเชื่อถือของรัฐบาล^๕

Connected Government คือ e - Government ที่ถูกพัฒนาขึ้นถึงขั้นที่ทำให้หน่วยงานภาครัฐอย่างน้อยที่สุด ๒ หน่วยงาน สามารถเชื่อมโยงข้อมูลข้ามหน่วยงาน โดยไม่ยึดติดกับขอบเขตของหน้าที่ความรับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมายของแต่ละหน่วยงาน แต่คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้งและมีเป้าหมายในการส่งมอบบริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชนที่ต้องบรรลুর่วมกัน

Digital Economy and Society หมายถึง เศรษฐกิจและสังคมที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปกระบวนการผลิต การดำเนินธุรกิจ การค้า การบริการ การศึกษา การสาธารณสุข การบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้งกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมอื่นๆ ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิตของคนในสังคม และการจ้างงานที่เพิ่มขึ้น^๖

๕.๒.๒ แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล

มุ่งใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการของหน่วยงานรัฐ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้เกิดบริการภาครัฐในรูปแบบดิจิทัลที่ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้ โดยไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพ พื้นที่ และภาษา นำไปสู่การหลอมรวมการทำงานของภาครัฐเสมือนเป็นองค์กรเดียว นอกจากนี้ รัฐบาลดิจิทัลในอนาคตจะเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ การบริหารบ้านเมือง และเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของภาครัฐ โดยยุทธศาสตร์นี้ประกอบด้วยแผนงาน ๔ ด้าน คือ

๑. จัดให้มีบริการอัจฉริยะที่ขับเคลื่อนโดยความต้องการของประชาชนหรือผู้ใช้บริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริการที่อำนวยความสะดวกต่อประชาชน นักธุรกิจ และนักท่องเที่ยว

๒. ปรับเปลี่ยนการทำงานของภาครัฐด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ให้มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล โดยเน้นบูรณาการการลงทุนในทรัพยากร การเชื่อมโยงข้อมูล และการทำงานของหน่วยงานรัฐเข้าด้วยกัน

๓. สนับสนุนให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ตามมาตรฐาน Open data และส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคธุรกิจในกระบวนการทำงานของรัฐ

๔. พัฒนาแพลตฟอร์มบริการพื้นฐานภาครัฐ (Government Service Platform) เพื่อรองรับการพัฒนาต่อยอดแอปพลิเคชันหรือบริการรูปแบบใหม่

^๔ สภาปฏิรูปแห่งชาติ, ข้อเสนอโครงการปฏิรูป เรื่อง Connected Government เป็นวาระแห่งชาติ, ๒๕๕๘.

^๕ ให้คำนิยามโดยธนาคารโลก

^๖ ให้คำนิยามโดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

๕.๒.๓ ระบบเครือข่ายสื่อสารกลางเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐ (Government Network)

ระบบเครือข่ายสื่อสารกลางเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐ เพื่อสร้างระบบเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐเข้าด้วยกันเป็นระบบเดียว ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ มีความปลอดภัย รวดเร็ว และลดการซ้ำซ้อนในการลงทุน เกิดการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า ที่สำคัญช่วยให้ประชาชนหรือภาคเอกชนได้รับบริการจากภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดเวลาและต่อเนื่อง ซึ่งการดูแลระบบเครือข่ายกลางนี้ให้มีหน่วยงานหนึ่งเป็นหน่วยรับผิดชอบ โดยอาจให้ สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) หรือเรียกโดยย่อว่า “สโร.” เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเนื่องจากมีความพร้อม และปัจจุบันเป็นผู้ดูแลระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐ (GIN) อยู่แล้ว

ทั้งนี้ การพัฒนาระบบเครือข่ายสื่อสารกลางเพื่อใช้เป็นระบบเครือข่ายหลักของหน่วยงานภาครัฐจะช่วยสนับสนุนการบูรณาการข้อมูล การทำงาน และการให้บริการได้อย่างเป็นรูปธรรม การบริหารจัดการด้านความมั่นคงปลอดภัยของระบบเครือข่ายของหน่วยงานต่างๆ จะอยู่ภายใต้มาตรฐานเดียวกัน โดยเฉพาะสามารถกำหนดระบบการทำงานหรือข้อมูลของบางหน่วยงานให้มีมาตรฐานความมั่นคงปลอดภัยในระดับที่พิเศษได้อีกด้วย

๕.๒.๔ แนวคิดประเทศไทย ๔.๐ (Thailand 4.0)

แนวคิดประเทศไทย ๔.๐ เป็นแนวคิดที่ได้รับอิทธิพลจากตัวแบบการพัฒนาเศรษฐกิจในโลกอุตสาหกรรมที่กำลังปฏิวัติเข้าสู่ยุคอุตสาหกรรม ๔.๐ หรือ Industry ๔.๐ ซึ่งเป็นชื่อนโยบายอุตสาหกรรมแห่งชาติของประเทศเยอรมนีเมื่อปี ๒๐๑๓ และเป็นแนวคิดที่ก่อให้เกิดกระแสการตื่นตัวกับผลกระทบที่จะตามมาจากรูปแบบการพัฒนาที่จะเชื่อมโยงทุกประเทศทั่วโลกแบบไร้พรมแดนในทุกมิติ ด้วยระบบเทคโนโลยีดิจิทัล

นอกจากนี้ ความเปลี่ยนแปลงสำคัญที่ก่อให้เกิดกระแสการปรับตัวภายใต้แนวคิดอุตสาหกรรม ๔.๐ มี ๓ กระแสหลัก ได้แก่

(๑) Globalization กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน กล่าวคือ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้คนและการทำธุรกิจ ผู้คนมีวิถีชีวิตแบบคนเมือง มีการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคมากขึ้น ผู้คนในโลกได้รับผลกระทบร่วมกันอย่างถ้วนทั่ว ไม่ว่าจะส่งผลจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การก่อการร้าย โรคระบาด ฯลฯ

(๒) Regionalization กระแสการรวมกลุ่มกันในระดับภูมิภาค ทั้งด้านภูมิรัฐศาสตร์ ภูมิเศรษฐศาสตร์ เพื่อให้มีอำนาจการต่อรองของกลุ่ม

(๓) Localization กระแสของการมีความเป็นท้องถิ่นและชุมชนอย่างเข้มข้น โดยเฉพาะด้านเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปะและวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น

ประเทศไทยภายใต้การนำของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ก็ไม่อาจจะหลีกเลี่ยงกระแสความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ จึงนำไปสู่การกำหนดนโยบายประเทศไทย ๔.๐ ที่มุ่งปรับตัวให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงและเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน โดยมุ่งเน้นให้นวัตกรรมและ

เทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้เพื่อขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ อย่างจริงจัง ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และ บริบทอื่น ๆ ที่เป็นรากฐานของสังคมในทุกระดับทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ด้วยมุ่งที่จะนำพา สังคมไทยไปสู่ความเป็นสังคมดิจิทัลและเทคโนโลยีอย่างแท้จริง

ประเทศไทย ๔.๐ ประกอบด้วย ๒ แนวคิดสำคัญ ประกอบด้วย

(๑) แนวคิด Strength from Within คือ การสร้างความเข้มแข็งจากภายใน ซึ่งจะอาศัยกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนแนวคิดนี้ไปสู่ความสำเร็จ ได้แก่

(๑.๑) การยกระดับนวัตกรรมของทุกภาคส่วน

(๑.๒) การสร้างสังคมที่มีจิตวิญญาณของความเป็นผู้ประกอบการ

(๑.๓) การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเครือข่าย

(๒) แนวคิด Connect to the World คือ การเชื่อมโยงกับภายนอก ซึ่งต้องอาศัย หลักสำคัญในการขับเคลื่อนแนวคิดนี้ไปสู่ความสำเร็จ คือ การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนฐานรากผ่าน การสร้างสังคมแห่งโอกาส (Society with Opportunity) ควบคู่กับการสร้างสังคมที่มีศักยภาพในการ แข่งขัน (Society with Competence)

เมื่อกล่าวโดยสรุปจะพบว่า แนวคิดประเทศไทย ๔.๐ มุ่งสร้างความพร้อมของสังคม ไทยยุคใหม่ เพื่อรองรับความเป็นสังคมเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบในอนาคตในทุกมิติ ทุกองค์กร และทุกระดับของสังคม ทั้งเพื่อเพิ่มศักยภาพและโอกาสในการแข่งขัน สร้างความเข้มแข็งของโครงสร้าง และกลไกที่มีประสิทธิภาพภายใต้องค์กรต่าง ๆ ทุกภาคส่วน ด้วยมุ่งหวังว่ากลไกเหล่านั้นจะสามารถผลักดัน ภารกิจที่มีอยู่ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ต่อเนื่อง และยั่งยืน ด้วยนวัตกรรมและระบบเทคโนโลยี ดิจิทัล

ทั้งนี้ ในส่วนของภาครัฐเองก็จะต้องพัฒนาการดำเนินงานให้เข้าสู่วิธีการทางดิจิทัล เช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำให้เกิดความสะดวกในการทำธุรกิจ (Ease of doing business) ซึ่งจะ สำเร็จได้ก็ต่อเมื่อภาครัฐมีการเชื่อมต่อข้อมูลกันเอง (Connected Government) เพื่อลดจำนวนเอกสาร ที่ประชาชนต้องใช้อยู่เป็นหลักฐานประกอบคำขอในการดำเนินการต่างๆ และการเปิดเผยข้อมูลและสถิติ ต่างๆ (Open Data) เพื่อให้หน่วยงานต่างๆทั้งในภาครัฐและเอกชน ใช้ในการวางแผนการทำงานที่ดีขึ้น ลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพ

๕.๒.๕ แนวคิดเรื่อง Connected Government

การเปลี่ยนผ่านที่จะนำพาประเทศไปสู่สังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง อย่างยั่งยืน สามารถ แข่งขันกับประเทศอื่นๆ ในระดับภูมิภาคและเวทีโลก รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e - Government) และการ กำกับดูแลบริการภาครัฐในการให้บริการประชาชนที่มีความสะดวก มีประสิทธิภาพ และโปร่งใส (e - Governance) เป็นรากฐานที่สำคัญของการเปลี่ยนแปลง

รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์มีองค์ประกอบที่เป็น Digital Interaction ระหว่างประชาชน และรัฐบาล (C2G) ระหว่างรัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐ (G2G) ระหว่างภาครัฐและประชาชน (G2C) และระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจ (G2B) เป็นที่รู้จักกันว่าเป็นรัฐบาลที่เชื่อมโยงกัน หรือ Connected

Government ซึ่งระบบของ Connected Government เป็นฐานรองรับที่สำคัญของเศรษฐกิจดิจิทัล ดังนั้น การขับเคลื่อนทั้ง Connected Government และ Digital Economy ควรต้องดำเนินการควบคู่กันไปเพื่อให้เกิดผลกระทบเชิงบวกในวงกว้าง และบรรลุเป้าหมายในการขยายผลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจนอกเหนือจากเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศรัฐบาลบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ด้วย

ทั้งนี้ แนวคิด Connected Government ที่ประสบผลสำเร็จจะต้องประกอบด้วยหลายปัจจัย กล่าวคือ จะต้องมีความรู้ของลักษณะของการมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยตั้งอยู่บนโครงสร้างพื้นฐานเดียวกันและสามารถเชื่อมโยงกันได้ มีการบูรณาการบริการและการดำเนินงานร่วมกัน และมีธรรมาภิบาลที่ดีของภาครัฐ มีหน่วยงานมีอิสระจากกันแต่ดำเนินงานเชื่อมโยงกัน มีส่วนร่วมจากภาคสังคม เป็นรัฐบาลที่โปร่งใสและเปิดเผยข้อมูล ซึ่งจะเป็นฐานที่สำคัญของการพัฒนา Digital Economy/Society อย่างยั่งยืนต่อไป

๕.๒.๖ กรอบการจัดอันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business)

เป็นการรายงานผลการศึกษาเพื่อจัดอันดับความยากง่ายในการเข้าไปประกอบธุรกิจในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งธนาคารโลกเป็นผู้จัดทำขึ้นโดยเป็นการศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการ การอำนวยความสะดวก ต้นทุนค่าใช้จ่าย และกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ของรัฐว่ามีส่วนสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจอย่างไร โดยมุ่งเน้นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีตัวชี้วัดในการศึกษา ๑๐ ด้านครอบคลุมพื้นฐานของวงจรธุรกิจตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงการปิดกิจการ

ก) ตัวชี้วัดในการสำรวจ

ตัวชี้วัดในการสำรวจของธนาคารโลกประกอบด้วย ๑๐ ด้าน ครอบคลุมตั้งแต่การเริ่มต้นจัดตั้งธุรกิจจนถึงการปิดกิจการ ดังนี้

๑. การเริ่มต้นธุรกิจ (Starting Business)	เริ่มต้นธุรกิจ
๒. การขออนุญาตก่อสร้าง (Dealing with Construction Permits)	
๓. การขอใช้ไฟฟ้า (Getting Electricity)	
๔. การจดทะเบียนทรัพย์สิน (Registering Property)	
๕. การได้รับสินเชื่อ (Getting Credit)	
๖. การคุ้มครองผู้ลงทุนรายย่อย (Minority Protecting Investors)	การเตรียมธุรกิจ
๗. การชำระภาษี (Paying Taxes)	
๘. การค้าระหว่างประเทศ (Trading Across Borders)	ดำเนินธุรกิจ
๙. การบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลง (Enforcing Contracts)	
๑๐. การแก้ไขปัญหาล้มละลาย (Resolving insolvency)	
	เลิกธุรกิจ

ข) เกณฑ์การพิจารณา

เกณฑ์การพิจารณาในแต่ละด้านของธนาคารโลก แบ่งออกเป็น ๔ เรื่อง ได้แก่

๑. ความง่ายในการดำเนินการ (Easier) เป็นการวัดเรื่องขั้นตอนในการดำเนินการ

๒. ความรวดเร็วในการดำเนินการ (Faster) เป็นการวัดระยะเวลาการดำเนินการ
 ๓. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่ำ (Cheaper) เป็นการวัดค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียม
 ในการดำเนินการ

๔. กฎหมาย กฎ ระเบียบเอื้อต่อการดำเนินการ (Smarter regulations)

๕.๒.๗ การปรับปรุงกระบวนการงานภาครัฐด้วยระบบ Lean Management

การจัดการกระบวนการงานภาครัฐนั้นมีความคล้ายคลึงกับงานธุรกิจบริการ โดยผู้รับบริการของภาครัฐ ซึ่งคือประชาชนทั่วไป และผู้ประกอบการธุรกิจ ก็เปรียบเสมือนลูกค้าที่มาใช้บริการ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ลุล่วง เช่น ประชาชนมารับบริการทำบัตรประชาชน ผู้ประกอบการมีขอรับบริการ เพื่อให้ได้มาซึ่งใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจ ผู้นำเข้ามาขอรับบริการเพื่อให้สามารถนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักรได้ เป็นต้น ผู้ให้บริการนั้นมีเชิงองค์กรธุรกิจ หากแต่เป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีอำนาจการอนุมัติอนุญาตกระทำการตามข้อกฎหมาย

ทั้งนี้ ระบบการจัดการแบบลีน (Lean Management) ก็สามารถนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริการของภาครัฐได้เช่นกัน โดยสามารถประยุกต์แนวคิดเกี่ยวกับของเสีย (Waste) และการลดของเสียในงานบริการ ดังนี้

ความล่าช้า (Delay)

ในบริบทของการบริการภาครัฐความล่าช้า คือ การที่ประชาชนหรือผู้ประกอบการที่เข้ามาติดต่อรับบริการภายใต้ขั้นตอนและกระบวนการของหน่วยงานภาครัฐแล้วไม่ได้รับบริการภายใต้ระยะเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งหากเป็นบริการทั่วไป อาทิเช่น การทำบัตรประชาชน การขอใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ ความล่าช้าก็จะทำให้เสียเวลา เกิดความไม่สะดวก แต่ถ้าเป็นบริการที่มีการรับผลประโยชน์ที่พึงได้ ตัวอย่างเช่น การรับเงินสวัสดิการต่าง ๆ ความล่าช้าก็ยังทำให้ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนอีกด้วย และยังทำให้นโยบายสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการเหล่านั้นไม่ถูกนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม ในการให้บริการของภาครัฐที่ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจเอกชน ความล่าช้ายังส่งผลไปถึงต้นทุนต่าง ๆ ทั้งค่าใช้จ่าย ค่าเสียโอกาส และความเสียหายในการพัฒนาตลาดในประเทศ และการแข่งขันระหว่างประเทศ ภายใต้การแข่งขันของธุรกิจระดับสากลที่สภาวะแวดล้อมผันแปรอย่างรวดเร็ว ความล่าช้าในการออกใบอนุญาตเพื่อส่งออกผลิตภัณฑ์ ส่งผลทำให้ธุรกิจไทยเสียโอกาสในการแข่งขันกับนานาประเทศ หรือความล่าช้าในการอนุญาตให้นำเข้าปัจจัยที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาระบบสาธารณสุขภาค ระบบสาธารณสุขของประเทศ ย่อมทำให้การพัฒนาประเทศมีความล่าช้าตามไปด้วย

ภายใต้การประยุกต์หลักการจัดการแบบลีน (Lean Management) ความล่าช้าถือเป็นของเสียที่ต้องลดและกำจัดออกไปจากกระบวนการ ทั้งนี้การลดความล่าช้าก็สามารถทำได้หลายแนวทาง ดังนี้

- การจัดสรรทรัพยากรบุคคลให้มีความสอดคล้องต่อความต้องการจริงของผู้รับบริการ
- การลดระยะเวลาที่ใช้ในกระบวนการย่อยต่าง ๆ โดยใช้เทคนิคการจัดการ หรือ

เทคโนโลยีสารสนเทศ

- การกำจัดขั้นตอนที่เป็นคอขวด (Bottleneck) ออกจากกระบวนการเพื่อให้กระบวนการต่าง ๆ สามารถดำเนินไปได้โดยไม่ต้องเสียเวลารอขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งเป็นพิเศษ อันจะลดระยะเวลารวมในการดำเนินงาน

ความซ้ำซ้อน (Duplication)

เนื่องจากการบริการในภาครัฐมีผลผูกพันทางกฎหมายหลายประการ หน่วยงานต่าง ๆ จึงมักมีการร้องขอเอกสารและข้อมูลเหล่านี้ทำให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อน ทั้งผู้รับบริการเองต้องใช้เวลาในการเตรียมเอกสาร ขณะเดียวกันผู้ให้บริการก็ต้องเสียเวลาและมีต้นทุนในการจัดการเอกสารและเก็บเอกสาร นอกจากนี้ความซ้ำซ้อนดังกล่าวยังหมายรวมไปถึงการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงานราชการอีกด้วย อาทิเช่น การที่หน่วยงานราชการมากกว่าหนึ่งหน่วยงาน ดำเนินการประเมินตรวจสอบมาตรฐานโรงงานอุตสาหกรรมในประเด็นเดียวกัน ซึ่งในกรณีนี้ถ้าหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่ได้ทำการตรวจสอบอย่างละเอียดแล้ว อีกหน่วยงานหนึ่งเพียงทำการอ้างอิงจากผลการตรวจสอบ ก็จะช่วยลดต้นทุนการดำเนินการและเวลาที่ต้องไปตรวจสอบในสิ่งที่ได้รับการตรวจสอบแล้ว เป็นต้น

ภายใต้การประยุกต์หลักการจัดการแบบลีน (Lean Management) ความซ้ำซ้อนดังกล่าวจึงเปรียบเสมือนของเสียที่อยู่ในกระบวนการที่ต้องลดและกำจัดออกไป ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันทำให้การส่งข้อมูล เรียกดูข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล และการอ้างอิงข้อมูลระหว่างหน่วยงานทำได้สะดวกยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงควรลดการขอเอกสารใด ๆ ที่ซ้ำซ้อนจากผู้รับบริการ และเปลี่ยนมาเป็นการเก็บข้อมูลและเอกสารที่จำเป็นทางระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ทุกหน่วยงานสามารถเข้าถึงได้ร่วมกัน โดยใช้เพียงหมายเลขสำคัญในการอ้างอิงเพื่อเรียกดูข้อมูลเท่านั้น ในขณะเดียวกันควรมีการจัดระบบงานประเมินตรวจสอบต่าง ๆ ให้ไม่ซ้ำซ้อนกันระหว่างหน่วยงาน เพื่อลดขั้นตอนและกระบวนการที่ไม่จำเป็น และเป็นการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ

การเคลื่อนไหวที่ไม่จำเป็น (Unnecessary Movement)

การแบ่งขั้นตอนกระบวนการในการบริการภาครัฐหลายอย่าง ยังคงเป็นลักษณะแยกส่วน (Silo) กล่าวคือมีตั้งแต่แบ่งเป็นขั้นตอนย่อยหลาย ๆ ขั้นตอน ที่ผู้รับบริการต้องนำเอกสารเข้าไปติดต่อจุดบริการที่แตกต่างกัน ไปจนถึงการที่ผู้รับบริการต้องขอเอกสารรับรองจากหน่วยงานหนึ่งและเดินทางเพื่อไปติดต่อกับอีกหน่วยงานหนึ่ง ซึ่งทำให้ผู้รับบริการไม่ได้รับความสะดวก และต้องใช้เวลาในวงรอบต่อมากเกินความจำเป็น

ภายใต้การประยุกต์หลักการจัดการแบบลีน (Lean Management) การเคลื่อนไหวที่ไม่จำเป็น (Unnecessary Movement) นับเป็นของเสียและความไม่จำเป็น โดยเฉพาะการที่ผู้รับบริการต้องติดต่อหน่วยงานราชการหลายแห่งหรือหลายขั้นตอน การบริการภาครัฐควรต้องพัฒนาให้เป็นระบบการบริการ ณ จุดเดียว (One – Stop Service) โดยผู้รับบริการจะได้รับการบริการตั้งแต่ต้นจนจบในการติดต่อเพียงจุดเดียว หรือน้อยจุดบริการ ซึ่งการประสานงานในด้านรับบริการตั้งแต่ต้นจนจบในการติดต่อเพียงจุดเดียว หรือน้อยจุดบริการ ซึ่งการประสานงานในด้านเอกสารและขั้นตอนอื่น ๆ จะเป็นหน้าที่ของผู้ให้บริการที่จะต้องทำงานร่วมกันในระบบหลังบ้าน (Back Office) นอกจากนี้ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ

ควรจะต้องมีการประสานงานแบบบูรณาการร่วมกัน ตัวอย่างเช่น ถ้าผู้รับบริการติดต่อหน่วยงานรัฐแห่งหนึ่ง แต่ต้องใช้เอกสารรับรองที่จะต้องไปคัดลอกสำเนาจากหน่วยงานรัฐอีกแห่งหนึ่ง ตามหลักการกำจัดของเสียของการจัดการแบบลีน (Lean Management) นั้น ผู้รับบริการไม่ควรจะต้องเป็นผู้เดินทางไปติดต่อเอง หากแต่หน่วยงานรัฐควรจะสามารถเข้าถึงข้อมูลซึ่งกันและกันได้ตามเงื่อนไขที่ให้เห็นชอบร่วมกัน และสามารถใช้อุปกรณ์ในการอ้างอิงและตอบสนองการบริการได้อย่างทันท่วงที ทั้งนี้ การนำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ จะสามารถลดของเสียดังกล่าวและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การสื่อสารที่ไม่ชัดเจน (Unclear Communication)

การไม่สามารถหาข้อมูลหรือการไม่สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลในการบริการภาครัฐต่าง ๆ ความล่าช้าในการเข้าถึงข้อมูล ความคลุมเครือของข้อมูล รวมไปถึงการให้ข้อมูลในการบริการภาครัฐต่าง ๆ ที่มีความสับสนและแตกต่างกันระหว่างแหล่งข้อมูล นับเป็นการสื่อสารที่ไม่ชัดเจนในการบริการภาครัฐซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้รับบริการทั้งทำให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน เสียเวลามากขึ้นในการดำเนินการเกิดความผิดพลาดในการวางแผนงาน และอาจรวมไปถึงมาตรฐานการทำงานที่แตกต่างกันระหว่างหน่วยงาน หรือความไม่เท่าเทียมกันในการบริการ

ภายใต้การประยุกต์หลักการจัดการแบบลีน (Lean Management) การสื่อสารที่ไม่ชัดเจน (Unclear Communication) จึงถือเป็นของเสียที่ต้องมีการแก้ไขโดยด่วน ซึ่งการแก้ปัญหานี้ต้องมุ่งประเด็นไปที่หลักการให้ข้อมูลที่ครบถ้วน ชัดเจน เข้าถึงได้ สอบถามได้ อ้างอิงได้ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน ทั้งนี้หน่วยงานภาครัฐควรจะต้องมีการสื่อสารขั้นตอน กระบวนการ และความรู้ต่าง ๆ ผ่านคู่มือหรือสื่อต่าง ๆ ของภาครัฐที่เชื่อถือได้และเข้าถึงได้ ตลอดจนควรกำหนดให้มีผู้เชี่ยวชาญที่สามารถตอบคำถาม และให้ข้อเสนอแนะในเชิงลึกของการบริการต่าง ๆ กับผู้รับบริการได้อย่างชัดเจน ซึ่งย่อมทำให้ผู้รับบริการสามารถศึกษาข้อมูลและวางแผนเตรียมตัวก่อนการเข้ารับบริการ ทั้งนี้ การที่ผู้รับบริการได้มีการเรียนรู้ศึกษาด้วยตนเองมาล่วงหน้า ย่อมลดภาระของหน่วยงานภาครัฐในการที่จะต้องอธิบายและสื่อสารข้อมูลที่ถูกต้องให้แก่ผู้รับบริการ ในขณะที่อยู่หน้างานปฏิบัติการ ซึ่งช่วยลดเวลาในกระบวนการและทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นจากข้อผิดพลาดที่ถูกแก้ตั้งแต่ต้นทาง

สินค้าคงคลังที่ผิดพลาด (Incorrect Inventory)

ในการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ อาจต้องใช้ปัจจัยที่จำเป็นต่าง ๆ เช่น ระบบอุปกรณ์ เครื่องมือบุคลากร เป็นต้น ในการตรวจสอบหรือประเมินและปฏิบัติการบริการ การที่มีปัจจัยเหล่านี้ไม่เพียงพอ ทำให้ต้องอาศัยการประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีทรัพยากรดังกล่าว ซึ่งหากปราศจากการวางแผนและการเตรียมตัวที่ดี อาจทำให้เกิดความล่าช้าในการให้บริการและการให้บริการที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ดังนั้น ภายใต้การประยุกต์หลักการจัดการแบบลีน (Lean Management) หน่วยงานภาครัฐจึงมีการวางแผนการใช้ทรัพยากรเหล่านี้ให้เหมาะสมกับความต้องการ ยกตัวอย่างเช่น

- การบริการภาครัฐที่ต้องอาศัยการประเมินจากผู้ชำนาญการภายนอก ควรต้องสรรหาผู้เชี่ยวชาญที่เพียงพอไว้ล่วงหน้าให้สอดคล้องกับความต้องการ หรืออาจต้องมีการทำข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงาน สถาบันการศึกษา หรือองค์การมหาชนต่าง ๆ ที่จะเป็นแหล่งผู้เชี่ยวชาญได้
- กิจกรรมใดที่ต้องมีการประสานงานขอใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐด้วยกัน ก็ควรมีการประเมินความต้องการและประสานงานได้ล่วงหน้า เพื่อมิให้เสียเวลาในการรอคอย เป็นต้น

การสูญเสียโอกาสในการชนะใจผู้รับบริการ (An Opportunity to Win Customers)

แม้ว่าในการบริการภาครัฐ ผู้รับบริการอาจไม่มีทางเลือกในการเลือกผู้ให้บริการที่หลากหลายเหมือนการบริการภาคเอกชน อย่างไรก็ตามการบริการที่ไม่ได้มาตรฐาน หรือการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมของผู้ให้บริการ ย่อมก่อให้เกิดผลเสียต่อภาพลักษณ์ขององค์กรภาครัฐ และเป็นผลให้ภาคเอกชนและประชาชนทั่วไปขาดความเชื่อมั่น ดังนั้น ภายใต้การประยุกต์หลักการจัดการแบบลีน (Lean Management) การบริหารทรัพยากรบุคคลจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยจะต้องปลูกจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการตระหนักถึงความสำคัญของหน้าที่ความรับผิดชอบของตนต่อผลประโยชน์ของประเทศชาติ เนื่องจากการให้บริการภาครัฐที่ดีมีความสำคัญและส่งผลลัพธ์ที่ดีต่อประเทศชาติหลายประการ เช่น การบริการภาครัฐที่ดีจะทำให้คุณภาพชีวิตของประชากรดีขึ้น ตลอดจนสนับสนุนให้ธุรกิจภาคเอกชนสามารถพัฒนาตลาดในประเทศ และแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ เป็นต้น ซึ่งการตระหนักรู้ในเรื่องดังกล่าวจะส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการทำงานด้วยจิตใจที่ตั้งมั่นตั้งใจ นอกจากนี้ควรต้องมีการอบรมพัฒนาความรู้และทักษะให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการอย่างสม่ำเสมอ

ความผิดพลาดในการดำเนินการบริการ (Errors in Service Transaction)

ข้อผิดพลาดในการดำเนินการ โดยเฉพาะความผิดพลาดของบุคคล (Human Errors) ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้อยู่ตลอดเวลา แม้ความผิดพลาดบางอย่างอาจจะเล็กน้อย ใช้เวลาแก้ไขไม่นาน แต่ถ้าจำนวนครั้ง หรือหน่วยบริการที่มีความผิดพลาดมีจำนวนมาก ย่อมทำให้เกิดของเสียที่มีผลกระทบต่อระบบและกระบวนการได้อย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นภายใต้การประยุกต์หลักการจัดการแบบลีน (Lean Management) จึงต้องมุ่งเน้นที่มาตรการป้องกันข้อผิดพลาดในการดำเนินการก่อนที่สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้น (Preventive Control) ซึ่งแนวทางที่สามารถลดข้อผิดพลาด สามารถทำได้โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการจัดการ การบันทึกข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์จะช่วยป้องกันการเกิดข้อผิดพลาด อีกทั้งการส่งต่อข้อมูลและเชื่อมโยงระบบอัตโนมัติ ย่อมช่วยลดภาระงานของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ลดความผิดพลาดจากการส่งต่อข้อมูล ทำให้การดำเนินงานมีความแม่นยำมากขึ้น และการดำเนินมาตรการแก้ไขข้อผิดพลาด (Corrective Action) ก็จะมีประสิทธิภาพและโปร่งใสมยิ่งขึ้น เนื่องจากข้อมูลและการแก้ไขต่าง ๆ จะถูกบันทึกและสามารถเรียกดูได้จากฐานข้อมูลกลางที่ใช้ร่วมกัน

ปัญหาคุณภาพการบริการ (Quality Service Error)

คุณภาพการบริการนั้นผันแปรตามการจัดการและการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ การเปิดช่องทางให้เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการใช้วิจารณญาณส่วนตัวในการตัดสินใจในการให้บริการแต่ละครั้ง

อาจนำมาซึ่งความผิดพลาดและมาตรฐานการบริการที่ไม่เท่าเทียมกัน หรือในบางกรณีที่เจ้าหน้าที่มีความรู้ความชำนาญที่ไม่เท่ากันก็เป็นการส่งผลเสียต่อคุณภาพการบริการได้ ดังนั้น ภายใต้การประยุกต์หลักการจัดการแบบลีน (Lean Management) จึงควรมีการให้ความรู้เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการอย่างทั่วถึงและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ตลอดจนมีข้อกำหนดหรือกรณีศึกษาต่าง ๆ บรรจุไว้ในคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน นอกจากนี้การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการกับกระบวนการบางประเภทจะช่วยลดข้อผิดพลาดและปัญหาที่เกิดจากการใช้มาตรฐานที่ต่างกัน หรือความเข้าใจที่ไม่ตรงกันได้ เช่น การใช้ระบบจัดคิวโดยคอมพิวเตอร์ การประเมินความเสี่ยงในการตรวจสอบโดยคอมพิวเตอร์ ระบบการสุ่มตรวจอัตโนมัติ เป็นต้น

ทั้งนี้ การวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการงานภาครัฐ โดยประยุกต์หลักการจัดการแบบลีน (Lean Management) เพื่อลดของเสียที่เกิดขึ้นกระบวนการตามที่ได้กล่าวไปข้างต้น และจะมุ่งเน้นเพื่อให้เกิดผลลัพธ์หลัก ๓ ประการ ทั้งกับผู้รับบริการและภาครัฐผู้ให้บริการ ได้แก่

๑. ความสะดวก (Easier) ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น ทำให้การทำงานมีความกระชับได้ตลอดจนมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์หลัก โดยเปลี่ยนกระบวนการที่ซับซ้อนให้มีความง่าย กระชับ และมุ่งเน้นผลลัพธ์สุดท้าย (Result - Orientation) ยิ่งขึ้น

๒. ความรวดเร็ว (Faster) การจัดการใช้เวลาที่งานที่ไม่จำเป็นออกไปทำให้ผู้รับบริการได้รับบริการที่ระยะเวลาสั้นลง ขณะเดียวกันหน่วยงานภาครัฐก็สามารถทำงานได้รวดเร็ว และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้สูงขึ้น

๓. ต้นทุนที่ต่ำลง (Cheaper) ลดค่าใช้จ่ายที่ซ้ำซ้อน ไม่จำเป็น และลดต้นทุนค่าเสียโอกาส ต้นทุนในการแข่งขันอันเกิดจากกระบวนการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ขณะเดียวกันหน่วยงานภาครัฐก็สามารถลดต้นทุนในการดำเนินการที่ซ้ำซ้อนและไม่จำเป็น

๕.๒.๘ การยกระดับมาตรฐานศูนย์บริการร่วมไปสู่ศูนย์ราชการสะดวก (Government Easy Contact Center : GECC)

แนวทางอีกประการหนึ่งเพื่อเป็นยกระดับของศูนย์บริการร่วม สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและสำนักงาน ก.พ.ร. จึงได้ร่วมกันพัฒนาเกณฑ์การรับรองมาตรฐานศูนย์ราชการสะดวกขึ้น เพื่อมอบให้ศูนย์บริการร่วมหรือศูนย์บริการของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การรับรอง

ศูนย์ราชการสะดวกเกิดขึ้นจากการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘ ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้นโยบายให้ทุกกระทรวง กรม และจังหวัด รวมทั้งรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกำหนดให้มีศูนย์ราชการสะดวก (Government Easy Contact Center : GECC) เพื่อเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ให้เกิดการให้บริการที่มีประสิทธิภาพและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนที่เดินทางมาติดต่อราชการกับหน่วยงานของรัฐ ประกอบกับเป็นการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ศูนย์ราชการสะดวก (Government Easy Contact Center : GECC) เป็นหน่วยงานที่ให้บริการประชาชนที่มุ่งเน้นการอำนวยความสะดวก โดยมีมาตรฐานระบบงาน เชื่อมโยงการทำงานร่วมกัน ส่งมอบบริการด้วยใจ เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว และเข้าถึงง่าย ประชาชนมีความพึงพอใจต่อบริการของภาครัฐ

๖. ประเด็นปฏิรูป

๖.๑ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน

๖.๑.๑ การกำหนดองค์กรรับผิดชอบการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน

๖.๑.๒ การตรากฎหมายว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล

๖.๑.๓ การบูรณาการการเชื่อมโยงระบบเครือข่ายข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ

๖.๑.๔ การพัฒนาคุณภาพกำลังคนภาครัฐด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

๖.๑.๕ การพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการดำเนินโครงการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของภาครัฐ

๖.๒ การพัฒนากลไกภาครัฐในการดำเนินงานเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชนตลอดจนภาครัฐกิจ

๖.๒.๑ การสำรวจความพร้อมของระบบการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ (e - Service) ในปัจจุบัน

๖.๒.๒ การปรับปรุงระบบการต่อใบอนุญาตเพื่อลดขั้นตอนที่เกินความจำเป็น

๖.๒.๓ การปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการมอบอำนาจ

๖.๒.๔ การเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลในระดับจังหวัด

๗. ข้อเสนอการปฏิรูป

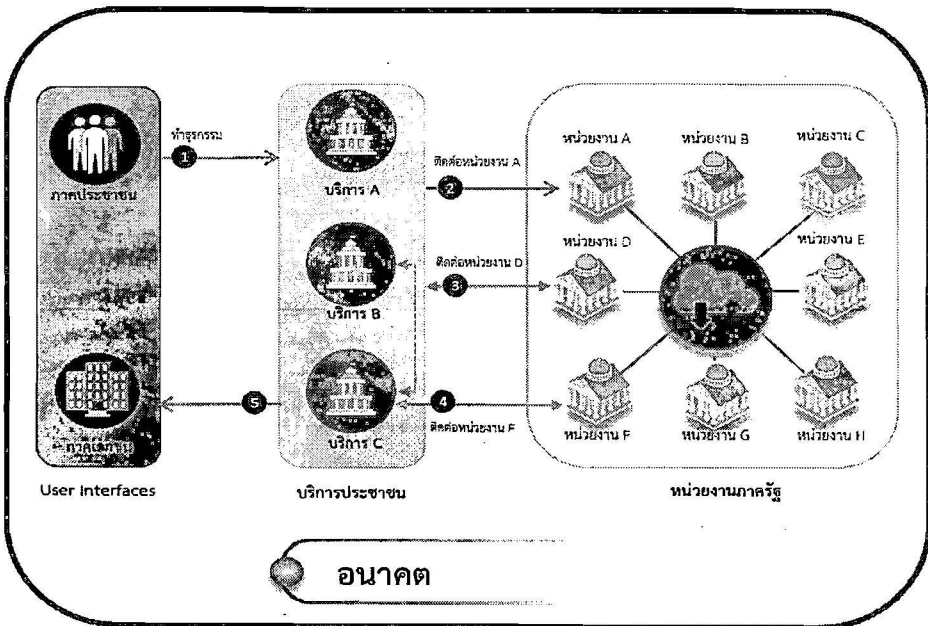
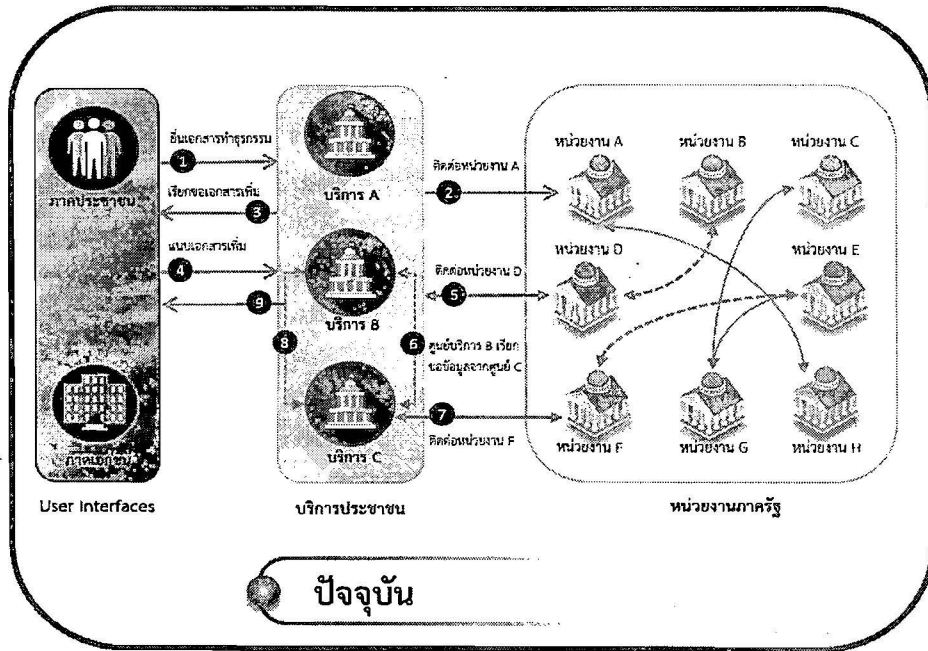
๗.๑ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน

๗.๑.๑ การกำหนดองค์กรรับผิดชอบการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน

แม้ที่ผ่านมาจะมีหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาใช้ในการทำงานและการให้บริการของภาครัฐ เช่น กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร(ปัจจุบันคือกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) เป็นต้น แต่ด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่รวดเร็วและทุกหน่วยงานมีการนำมาใช้ในการทำงานและการให้บริการประชาชนอย่างแพร่หลาย ในขณะที่นโยบายและแผนการพัฒนากิจการดำเนินงานและการให้บริการภาครัฐด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ระดับชาติยังไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ บทบาทของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องก็ยังไม่ชัดเจน ประกอบกับแนวคิดวิธีการทำงานของแต่ละหน่วยงานยังคงเป็นแบบ “ต่างคนต่างทำ” หรือแบบ Silo Base การพัฒนาระบบเทคโนโลยี

สารสนเทศภาครัฐเพื่อยกระดับไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่มีการเชื่อมโยงการทำงานและข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐ จึงยังไม่สามารถผลักดันให้เกิดขึ้นได้ และนั่นหมายถึงการพัฒนาให้เกิดการบริการประชาชนแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service) ก็เกิดขึ้นได้ยากเช่นเดียวกัน

แผนภาพแสดงภาพจำลองการให้บริการประชาชนและการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐ ในปัจจุบันและความคาดหวังในอนาคต

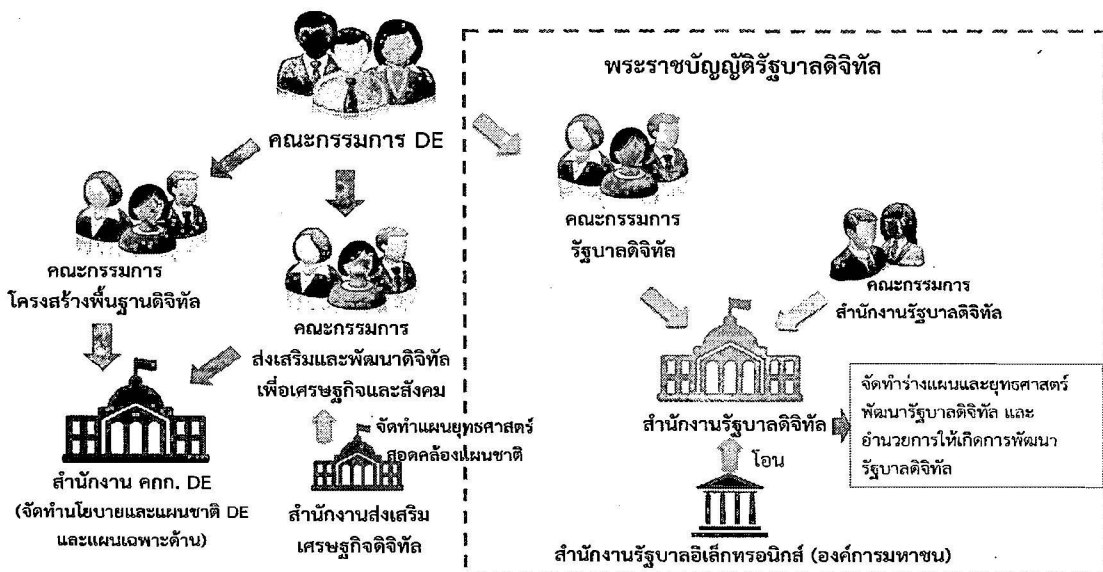
ดังนั้น เพื่อให้การผลักดันการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐอย่างเป็นระบบและเป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่เทียบเท่าประเทศที่เจริญแล้ว สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่สำคัญยิ่งคือ การกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการทำหน้าที่อำนวยความสะดวกและสนับสนุนการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐ ซึ่งในปัจจุบันหน่วยงานที่มีความเหมาะสม คือ สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้มีการดำเนินภารกิจหลายประการเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการทำงานและบริการประชาชนอยู่แล้ว แต่อาจต้องมีการเพิ่มภารกิจให้กับสำนักงานนี้ให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

๗.๑.๒ การตรากฎหมายว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล

เครื่องมือสำคัญประการหนึ่งที่จะสนับสนุนให้การขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัลเกิดผลสัมฤทธิ์และเป็นรูปธรรม คือ กฎหมาย ซึ่งจะมีสภาพบังคับและมีความยั่งยืนกว่าการขับเคลื่อนผ่านนโยบายหรือแม้แต่มติคณะรัฐมนตรี และกฎหมายที่วางนี้ คือ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล พ.ศ. โดยเป็นกฎหมายที่จะช่วยผลักดันให้เกิดการปฏิรูปประเทศในด้านการบริหารราชการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๗ และ มาตรา ๒๕๘ ข. (๑) และ (๒) ดังที่กล่าวมาแล้วในข้อ ๕.๑.๑

โดยร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล พ.ศ. จะเป็นกฎหมายกลางในการกำหนดแผนชาติ แผนงาน และแนวทางในการพัฒนาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐให้ไปในทิศทางเดียวกัน มีมาตรฐานหรือวิธีการทำงานที่สอดคล้องกัน เกิดการบูรณาการระบบการทำงาน และข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานได้อย่างมั่นคงปลอดภัย มีการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐให้สาธารณชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติฉบับนี้ยังช่วยลดความซ้ำซ้อนทั้งในการทำงานและการใช้จ่ายเงินงบประมาณภาครัฐ เกิดความโปร่งใสในการดำเนินงานภาครัฐ ในขณะที่ประชาชนก็จะได้รับความสะดวกและเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานภาครัฐมากขึ้น

ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล พ.ศ. มีหลักการสำคัญดังนี้
(๑) องค์กรที่บังคับใช้กฎหมาย สรุปลงได้ดังนี้

ก) คณะกรรมการรัฐบาลดิจิทัล เป็นคณะกรรมการที่มีการแต่งตั้งขึ้น เพื่อทำหน้าที่ระดับนโยบายและแผนชาติ มีหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนว่าด้วยการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล รวมถึงกำหนดมาตรฐานเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานรัฐบาลดิจิทัล กำหนดหน่วยงานรับรองมาตรฐาน กำกับดูแล (Regulator) การดำเนินงานของศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ ศูนย์ข้อมูลเปิดภาครัฐ และ ออกระเบียบหรือประกาศเพื่อประโยชน์ในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลภายใต้กฎหมายรัฐบาลดิจิทัล โดย คณะกรรมการรัฐบาลดิจิทัลนี้จะมีสถานะเป็นคณะกรรมการเฉพาะด้านคณะหนึ่ง ภายใต้คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้การทำงานของคณะกรรมการชุดนี้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับคณะกรรมการเฉพาะด้านอื่นๆ ภายใต้คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ข) คณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล เป็นคณะกรรมการที่มีการแต่งตั้งขึ้น เพื่อทำหน้าที่จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลดิจิทัล กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ กำกับและติดตามการดำเนินงานและการบริหารจัดการภายในสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพ เช่น การพิจารณาร่างแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับแผนชาติว่าด้วยการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล การกำหนดระเบียบข้อบังคับต่างๆ ในการดำเนินงาน การแต่งตั้งถอดถอนผู้อำนวยการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล เป็นต้น ซึ่งการมีคณะกรรมการชุดนี้จะช่วยให้การกำกับดูแลการดำเนินงานของสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลมีความใกล้ชิดและรอบคอบ ในขณะที่การดำเนินงานของสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลก็คล่องตัวมากขึ้น

ค) สำนักงานรัฐบาลดิจิทัล เป็นสำนักงานที่ทำหน้าที่เลขานุการในคณะกรรมการรัฐบาลดิจิทัล และคณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล โดยมีหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของ คณะกรรมการทั้งสองคณะ และเป็นหน่วยงานกลางที่สนับสนุนให้เกิดการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล มีบทบาทสำคัญหลายประการ เช่น

(๑) จัดทำร่างนโยบาย แผนชาติ และยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

(๒) ติดตามการดำเนินงานตามแผนและยุทธศาสตร์เพื่อรายงานให้คณะกรรมการพิจารณา

(๓) ศึกษา วิจัย พัฒนา เพื่อจัดทำร่างมาตรฐานเทคโนโลยีต่างๆ ตลอดจนกระบวนการทำงานและการให้บริการประชาชนของหน่วยงานของรัฐที่สอดคล้องกับกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์ และสามารถเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานของรัฐได้

(๔) บริหารจัดการศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ (Government Data Exchange Center) เป็นต้น

(๒) หลักการสำคัญอื่น ๆ

นอกจากเรื่องกำหนดองค์กรที่บังคับใช้กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัลดังกล่าว มาก่อนหน้านี้ ยังมีหลักการสำคัญอื่น ๆ ดังนี้

(๒.๑) นโยบายและแผนชาติ ต้องมีการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เพื่อให้การพัฒนาการใช้งานเทคโนโลยีของหน่วยงานของรัฐมีทิศทางที่สอดคล้องกัน และมีความเป็นเอกภาพ

(๒.๒) ปฏิรูปการทำงานและการบริการประชาชนด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้นำหน่วยงานของรัฐมีการปฏิรูปการทำงานและการบริการประชาชนที่สอดคล้องกับกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์และรองรับการดำเนินงานรัฐบาลดิจิทัล เช่น มีการจัดทำระบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ มีการกำหนดระบบการยืนยันตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

(๒.๓) รับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์และจัดเก็บเงินแทนกัน ให้นำหน่วยงานรัฐมีบริการรับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (e - Payment) และสามารถจัดเก็บค่าบริการ ค่าธรรมเนียมแทนหน่วยงานรัฐเจ้าของบริการได้

(๒.๔) ความเท่าเทียมกันทางกฎหมาย เป็นการกำหนดหลักการที่เรียกว่า หลักความเท่าเทียมกันทางกฎหมาย หรือ Functional Equivalence กล่าวคือ ในกรณีที่มีกฎหมายอื่น กำหนดให้การดำเนินงานหรือการให้บริการใดๆ มีขั้นตอนหรือรูปแบบเอกสารที่แตกต่างไปจากการดำเนินงานด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หากหน่วยงานนั้นได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ในกฎหมายฉบับนี้ ให้ถือว่ามีการดำเนินงานตามกฎหมายฉบับนั้นแล้ว

(๒.๕) แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐ ให้นำหน่วยงานของรัฐมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันและลดการทำข้อมูลซ้ำซ้อน โดยหน่วยงานของรัฐใดที่ต้องการจัดทำข้อมูลใหม่ หากข้อมูลนั้นไม่ว่าบางส่วนหรือทั้งหมดมีหน่วยงานรัฐอื่นจัดทำและครอบครองไว้อยู่แล้ว ให้นำหน่วยงานของรัฐนั้นต้องขอข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐที่มีการจัดทำข้อมูลนั้นไว้แล้ว เพื่อนำมาเป็นฐานข้อมูลก่อนจัดทำข้อมูลใหม่

สำหรับประเด็นการแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐมีความสำคัญและเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาการทำงานภาครัฐไปสู่การเป็น Connected Government โดยปัจจุบันมีข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้นมากมาย และในกระบวนการทำงานหรือบริการประชาชนของหน่วยงานหนึ่งจะต้องอาศัยข้อมูลที่จัดทำขึ้นของหลายหน่วยงานประกอบกัน หรือกล่าวได้อีกทางหนึ่ง เอกสารหรือข้อมูลของหน่วยงานหนึ่งจะมีการถูกนำไปใช้อ้างอิงหรือประกอบกระบวนการดำเนินงานในหลายหน่วยงาน ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างข้อมูลตามตารางด้านล่างนี้

ตารางแสดงรายการเอกสารที่มีการใช้งานในกระบวนการต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐ

ลำดับ	ชื่อเอกสารหลักฐานประกอบ	ชื่อหน่วยงาน	จำนวนกระบวนการที่ใช้	จำนวนคู่มือที่ใช้
๑	บัตรประจำตัวประชาชน	กรมการปกครอง	๓,๒๑๐	๖๕๗,๑๒๔
๒	หนังสือรับรองนิติบุคคล	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	๑,๗๕๓	๑๒๘,๘๙๓
๓	สำเนาทะเบียนบ้าน	กรมการปกครอง	๑,๖๔๒	๓๘๘,๘๒๐
๔	หนังสือเดินทาง	กรมศุลกากร	๘๕๗	๒๐,๔๘๑
๕	ใบสำคัญเปลี่ยนชื่อ	กรมการปกครอง	๗๕๔	๗๐,๖๒๐
๖	หนังสือมอบอำนาจ	กรมการปกครอง	๖๗๘	๓๘,๓๕๑
๗	บัตรประจำตัวข้าราชการหรือพนักงานองค์การของรัฐ	กรมการปกครอง	๔๘๖	๒๗,๗๐๒

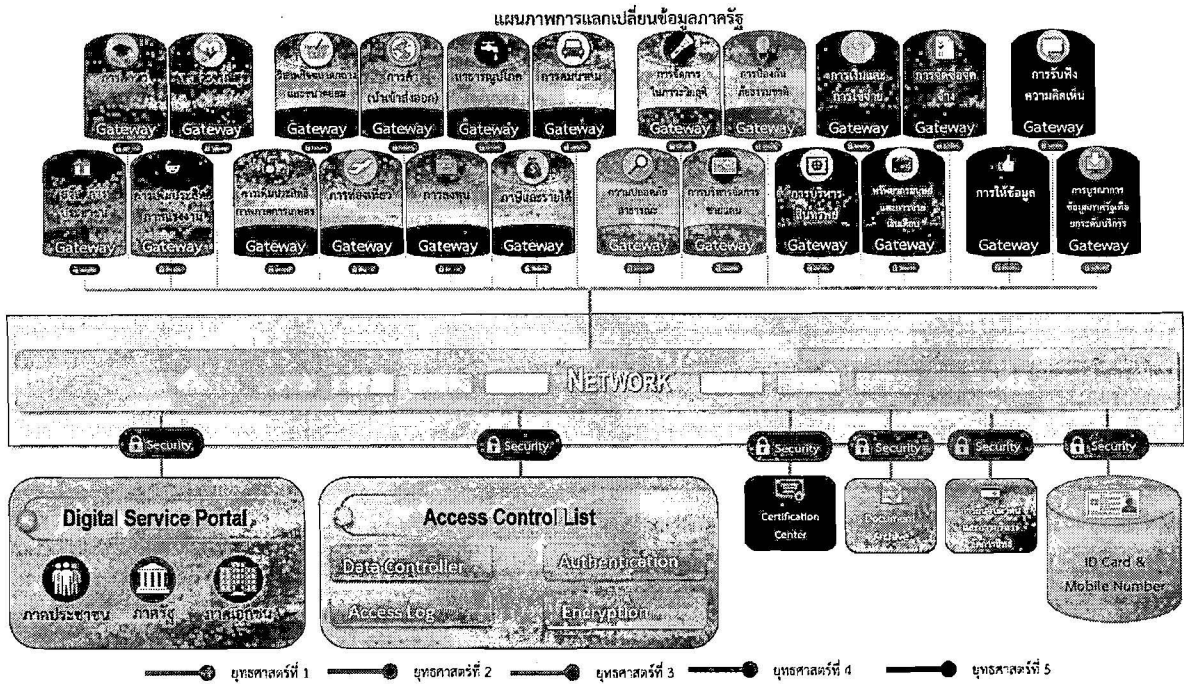
๘	ทะเบียนสมรส	กรมการปกครอง	๑๘๗	๗,๒๓๙
๙	แบบคำร้อง ก.๔๖/๒๕๔๖	กรมเจ้าท่า	๑๔๙	๑,๓๑๓
๑๐	ประกาศนียบัตรสุขภาพ (คร.๕)	กรมเจ้าท่า	๑๓๙	๖๒๗
๑๑	หนังสือรับรองความประพฤติและรับรองระยะเวลาการปฏิบัติงานในเรือ จากบริษัทหรือหน่วยงานที่สังกัด	กรมเจ้าท่า	๑๒๘	๑,๓๔๒
๑๒	ใบรับรองแพทย์	กระทรวงสาธารณสุข	๑๒๕	๖,๔๐๔
๑๓	หนังสือคนประจำเรือ (SEA MAN BOOK)	กระทรวงคมนาคม	๑๒๕	๒๒๔
๑๔	เอกสารแสดงระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ในทะเล (SEA SERVICE)	กรมเจ้าท่า	๑๑๗	๗๒๖
๑๕	ใบอนุญาตขับซีรยนต์	กรมการขนส่ง	๑๐๙	๑,๙๖๑
๑๖	บัตรประจำตัวนักศึกษา	กระทรวงศึกษาธิการ	๑๐๖	๑,๑๙๙
๑๗	สูติบัตร	กรมการปกครอง	๑๐๔	๗๕,๔๔๑
๑๘	ใบอนุญาตใช้เรือ (SHIP'S PARTICULARS)	กรมเจ้าท่า	๘๙	๑๔๒
๑๙	วุฒิการศึกษาขั้นพื้นฐาน	สนง.การศึกษาขั้นพื้นฐาน	๗๔	๗๔
๒๐	ใบอนุญาตใช้เรือ	กรมเจ้าท่า	๖๘	๑,๗๔๔
๒๑	หนังสือบริคณห์สนธิ	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	๕๐	๒๒๑
๒๒	ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว	สนง.ตรวจคนเข้าเมือง	๔๒	๑,๐๖๕
๒๓	ใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ภ.พ.๒๐	กรมสรรพากร	๓๖	๒๐๖
๒๔	ใบทะเบียนพาณิชย์	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	๓๕	๓,๖๔๗

ที่มา สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) เป็นข้อมูลที่สรุปจากฐานข้อมูล “คู่มือประชาชน” ที่มีการรวบรวมและเผยแพร่ใน www.info.go.th

อย่างไรก็ดี หากต้องมีการแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐทางดิจิทัล โดยกำหนดรูปแบบการแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลในลักษณะให้หน่วยงานที่เป็นเจ้าของข้อมูลเป็นผู้ดูแลระบบการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูล ก็จะทำให้เกิดระบบการแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลขึ้นมากมาย ก่อให้เกิดการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อน สิ้นเปลืองงบประมาณทั้งค่าอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ การบำรุงรักษาอุปกรณ์และระบบ บุคลากร และที่สำคัญหน่วยงานแต่ละแห่งที่แยกกันดูแลควบคุมระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลของตนเองอาจจะประสบปัญหาในการดำเนินการกิจนี้เมื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลมีการขยายความร่วมมือไปในหน่วยงานต่างๆ ในวงกว้างและซับซ้อนมากขึ้น

ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการในการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความมั่นคงปลอดภัย จำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานรัฐ และมีการจัดตั้งศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐขึ้น เพื่อควบคุมดูแลการแลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ ระหว่างหน่วยงานของรัฐให้มีความมั่นคงปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ โดยศูนย์นี้จะทำหน้าที่เป็นสารบรรณระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Access Control List) เพื่อบันทึกข้อมูลผู้เข้าถึงข้อมูล กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงาน

แผนภาพที่ ๔ : แสดงระบบหรือศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ

(๒.๖) เปิดเผยข้อมูลผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้หน่วยงานรัฐรวบรวม ปรับปรุง ข้อมูลให้ถูกต้อง ทันสมัยและมีการเปิดเผยข้อมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในรูปแบบของข้อมูลที่สามารถ ประมวลผลต่อได้ รวมถึงหน่วยงานของรัฐต้องเผยแพร่ข้อมูลหรือเอกสารด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และจัดให้มีบริการตรวจสอบเอกสารและข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับประชาชนด้วย

(๒.๗) ศูนย์ข้อมูลกลางของข้อมูลเปิดภาครัฐ ให้มีการจัดทำระบบฐานข้อมูล กลางสำหรับข้อมูลเปิดภาครัฐ (Open Government Data) เพื่อให้สาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ของภาครัฐ และร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ รวมถึงนำข้อมูลไปพัฒนาต่อยอดได้

(๒.๘) ความมั่นคงปลอดภัยและการคุ้มครองข้อมูล ให้หน่วยงานรัฐมีการจัดทำ นโยบายด้านความมั่นคงปลอดภัย (security) และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Data Protection) หรือ นโยบายอื่นที่จำเป็นต่อการดำเนินงานรัฐบาลดิจิทัล รวมถึงหากต้องเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ให้เปิดเผยที่ จำเป็นที่หน่วยงานรัฐอีกแห่งต้องใช้

(๒.๙) ติดตามและประเมินผล ให้มีการติดตามและประเมินประสิทธิภาพและ ความคุ้มค่าในการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐตามแผนชาติ แผนปฏิบัติการ รวมถึงกำหนดมาตรการสร้าง แรงจูงใจ การให้รางวัลหรือ Incentive กับหน่วยงานรัฐที่มีแลกเปลี่ยนหรือเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ได้อย่างสัมฤทธิ์ผล (ลดการเก็บค่าธรรมเนียมระหว่างหน่วยงาน)

(๒.๑๐) บทกำหนดโทษ กรณีหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่รัฐที่งดเว้นหรือฝ่าฝืน ข้อกำหนดตามกฎหมายนี้ ให้คณะกรรมการรัฐบาลดิจิทัลเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาผลการ ประเมินการปฏิบัติงาน และกำหนดมาตรการดำเนินการกับหน่วยงานนั้น เช่น การสนับสนุนงบประมาณ เป็นต้น

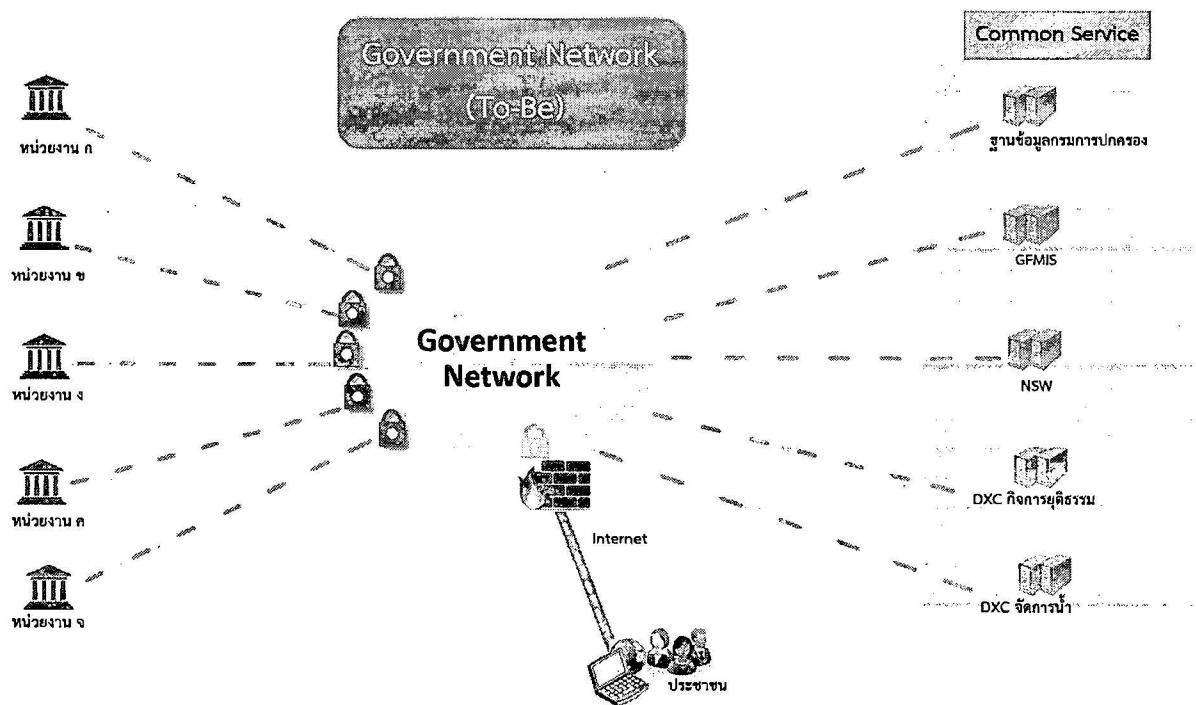
๗.๑.๓ การบูรณาการการเชื่อมโยงระบบเครือข่ายข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ

ตามที่ปรากฏว่าปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐได้พัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลเป็นของตนเอง ทำให้การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานรัฐมีหลายเครือข่าย และไม่มีเครือข่ายหลัก ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ที่ยังไม่เกิดความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการบริหารจัดการข้อมูลที่มีการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนระหว่างกันและการดูแลความมั่นคงปลอดภัยในระบบทำได้ค่อนข้างลำบาก นอกจากนี้มาตรฐาน มาตรการและวิธีการในการแลกเปลี่ยนหรือเชื่อมโยงข้อมูลของแต่ละแห่งก็อาจแตกต่างกัน เช่น รูปแบบฐานข้อมูล ความเร็วของเครือข่ายที่ใช้รับส่งข้อมูล วิธีการควบคุมการเข้าถึงข้อมูล เป็นต้น การพัฒนาบริการหรือการทำงานที่ต้องมีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐจึงค่อนข้างมีความยุ่งยากและล่าช้าหรือบางกรณีก็ไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกันได้

ดังนั้น ในการสร้างกลไกการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐ ซึ่งอาจแยกเป็น ๓ ส่วนหลัก ๆ คือ เครือข่ายที่ใช้ในการเชื่อมโยงข้อมูล ระบบบริหารจัดการการเชื่อมโยงข้อมูล และฐานข้อมูล

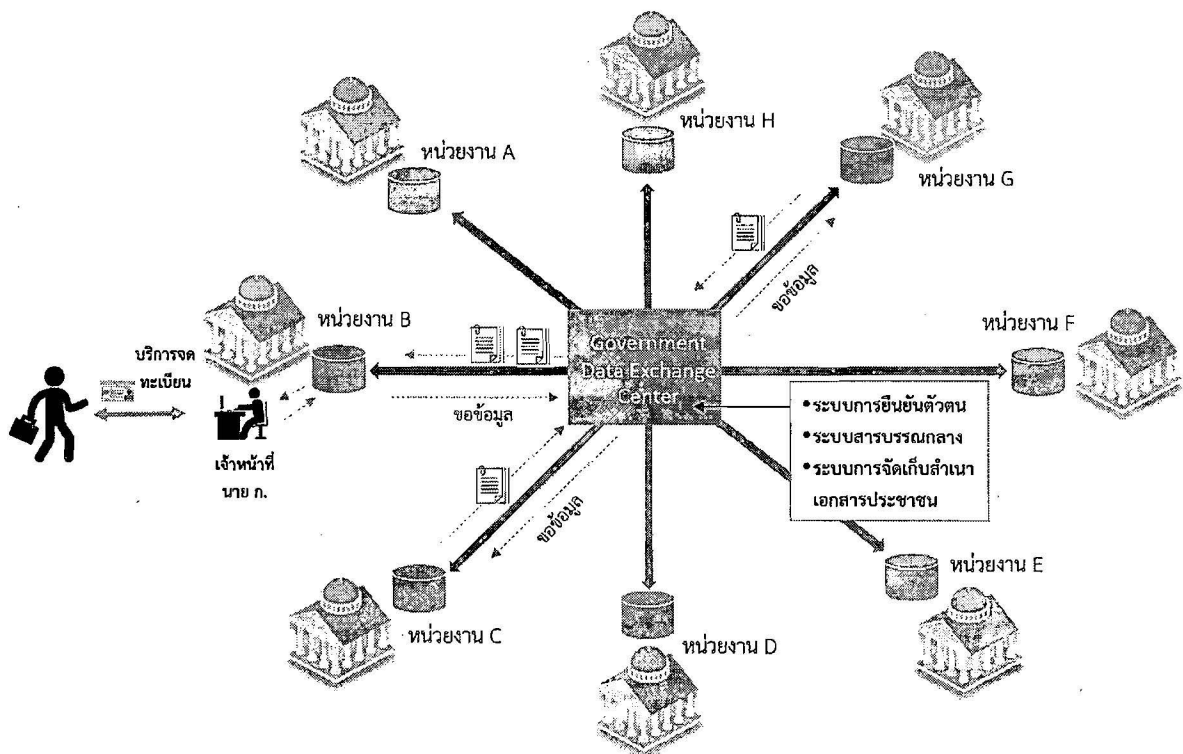
สำหรับเครือข่ายที่ใช้ในการเชื่อมโยงข้อมูลจำเป็นต้องพัฒนาให้เกิดเครือข่ายหลักในการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานรัฐที่เป็นเครือข่ายที่มีความมั่นคงปลอดภัยตามมาตรฐานสากล (มาตรฐาน ISO/IEC 27033 IT Network Security Standard) หรือเรียกว่าเป็นเครือข่ายภาครัฐแบบปลอดภัย (Government Secure Intranet) เพื่อจะสามารถยกระดับการบริหารจัดการการเชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐ การใช้ทรัพยากร งบประมาณ รวมถึงการดูแลความมั่นคงปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แผนภาพแสดงระบบเครือข่ายข้อมูลกลางเชื่อมโยงหน่วยงานของรัฐ

ในส่วนของการบริหารจัดการการเชื่อมโยงข้อมูลจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบกลางหรือศูนย์กลางการเชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐ (Government Data Exchange Center) เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรต่างๆ เช่น แบนด์วิดท์ (bandwidth) เป็นต้น มีความยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของข้อมูลที่มีการแลกเปลี่ยน รวมถึงมีการกำกับดูแลและควบคุมการเข้าถึงข้อมูล ซึ่งจะมีกำหนดสิทธิการเข้าถึงข้อมูล มีการบันทึกข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์และข้อมูลผู้ใช้งานที่มีการเข้าถึงข้อมูล (Access Control List) โดยเป็นการสร้างกลไกและกำหนดความรับผิดชอบ (Accountability) ของผู้เข้าถึงข้อมูล นอกจากนี้ ข้อมูลการแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงที่ผ่านระบบนี้ รัฐบาลสามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้นได้

แผนภาพแสดงระบบกลางหรือศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ

สำหรับฐานข้อมูลนับเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานและการบริการประชาชน โดยจำเป็นที่จะต้องมีการจัดทำมาตรฐานกลางเกี่ยวกับฐานข้อมูล ทั้งในด้านรูปแบบของข้อมูล รวมถึงการแบ่งประเภทข้อมูล เพื่อให้รองรับการเชื่อมโยงและนำไปใช้งานระหว่างหน่วยงานได้ ซึ่งในแต่ละหน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการจำแนกฐานข้อมูลในความรับผิดชอบของตนในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลในระดับพื้นที่ (area – based data) และข้อมูลในระดับหน่วยงาน (function – based data) ออกตามประเภท ซึ่งปัจจุบันมีแนวคิดการแบ่งประเภทข้อมูลออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ **ข้อมูลทั่วไป** (ข้อมูลที่สามารถเปิดเผยต่อสาธารณชนได้) **ข้อมูลสำคัญ** (ข้อมูลที่หน่วยงานรัฐใช้เพื่อดำเนินงานภายในหน่วยงานและยังไม่สามารถเปิดเผยต่อสาธารณชนได้) และ **ข้อมูลมั่นคง** (ข้อมูลที่เป็นความลับหรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ) โดยการเชื่อมโยงข้อมูลในแต่ละประเภทอาจมีการกำหนดมาตรการด้านความมั่นคงปลอดภัยแตกต่างกัน รวมถึงกรณีข้อมูลมั่นคงอาจมีการเชื่อมโยงผ่านเครือข่ายเฉพาะก็ได้ ตามความเหมาะสม

๗.๑.๔ การพัฒนาคุณภาพกำลังคนภาครัฐด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ให้สำนักงาน ก.พ. ร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องพิจารณาปรับปรุงมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง (Job Specification) สำหรับข้าราชการที่จะปฏิบัติงานในกลุ่มงานสารสนเทศของส่วนราชการ ให้ผ่านการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพไอที (Information Technology Professional Examination : ITPE) ตามระดับที่เหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งนั้น ๆ เพื่อเป็นการประเมิน IT Competencies ของบุคลากรด้านสถิติและสารสนเทศซึ่งจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศควบคู่กันไปด้วย ทั้งนี้ การทดสอบดังกล่าวเป็นมาตรฐานสากลที่ได้รับการยอมรับในระดับภูมิภาคโดยมี สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) เป็นผู้ดำเนินการจัดสอบ

นอกจากนี้ ให้สำนักงานสถิติแห่งชาติร่วมมือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาบุคลากรภาครัฐโดยทั่วไปให้มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะพื้นฐานในด้านสถิติและเทคโนโลยีสารสนเทศ (Statistical and IT literacy) เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบาย Thailand ๔.๐ ซึ่งมีปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาบุคคลให้สามารถเรียนรู้และปฏิบัติงานได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการดังนี้

- กำหนดระดับทักษะทางสถิติและสารสนเทศให้เหมาะสมกับข้าราชการในแต่ละระดับตำแหน่ง
- สร้างกลไกการประเมินทักษะทางสถิติและสารสนเทศดังกล่าวของข้าราชการอย่างครบวงจร ตั้งแต่การอบรมให้ความรู้ การทดสอบ และการติดตามประเมินผลจากการปฏิบัติงาน ทั้งนี้อาจดำเนินการตั้งแต่การบรรจุหลักสูตรพื้นฐานทางสถิติและสารสนเทศในหลักสูตรข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่รัฐที่บรรจุใหม่ ตลอดถึงการจัดอบรมบุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานมานานแล้วเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่นโยบาย Thailand ๔.๐ นอกจากนี้ ควรต้องมีการประเมินผลการฝึกอบรมโดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดรายบุคคลด้วย เพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ดังกล่าวอย่างจริงจัง

๗.๑.๕ การพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการดำเนินโครงการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของภาครัฐ

ในปัจจุบัน กระบวนการกลั่นกรองงบประมาณประจำปีงบประมาณจะใช้ระยะเวลาจัดทำคำขอและพิจารณาอนุมัติงบประมาณประมาณ ๑๒ เดือนล่วงหน้า โดยผ่านคณะกรรมการชุดต่าง ๆ อาทิ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม คณะกรรมการพิจารณาการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ สำนักงบประมาณ คณะกรรมการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของรัฐ คณะรัฐมนตรี โดยจากกระบวนการที่ต้องจัดทำคำขอของงบประมาณล่วงหน้าเป็นระยะเวลานานจึงทำให้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรนั้นอาจไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ดำเนินงานจริง ณ ขณะนั้น

รวมทั้ง การกำหนดตัวชี้วัดที่แตกต่างกันของหน่วยงานระดับนโยบายที่กำกับดูแลแต่ละด้าน เช่น คำรับรองปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานโดยสำนักงบประมาณนั้น ดำเนินการในคนละช่วงเวลาจึงทำให้มีผลต่อการขอรับการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดต่าง ๆ ได้

ดังนั้น เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงควรปรับปรุงกระบวนการพิจารณากลับกรองงบประมาณให้มีขั้นตอนที่น้อยลง โดยกำหนดให้สำนักงบประมาณทำหน้าที่ในการพิจารณาความเหมาะสมของการพิจารณาในทุกมิติทั้งด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านการเงิน ด้านผลกระทบ เพื่อเป็นการใช้ข้อมูลร่วมกันในการพิจารณา รวมทั้ง การบูรณาการการกำหนดเป้าหมายหรือตัวชี้วัดจากหน่วยงานกำกับในระดับนโยบายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินโครงการมากยิ่งขึ้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง จะทำให้การพิจารณางบประมาณตอบโจทย์การพัฒนาประเทศแบบ Agenda Base ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ สำนักงบประมาณจำเป็นจะต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยี เพื่อช่วยพิจารณากลับกรองความเหมาะสมและความซ้ำซ้อนของการของบประมาณได้ และที่สำคัญสำนักงบประมาณและหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องควรต้องมีการสร้างมาตรการหรือกลไกในการติดตามประสิทธิภาพและความคุ้มค่าของโครงการที่มีการของบประมาณและนำมาบังคับใช้ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งเรื่องนี้มีการกำหนดหลักการไว้แล้วในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

๗.๒ การพัฒนากลไกภาครัฐในการดำเนินงานเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชนตลอดจนภาครัฐกิจ

๗.๒.๑ การสำรวจความพร้อมของระบบการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ (e - Service) ในปัจจุบัน

กำหนดให้สำนักงาน ก.พ.ร. ร่วมกับสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (สรอ.) ดำเนินการสำรวจความพร้อมของระบบการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ (e - Service) ในปัจจุบันของหน่วยงานรัฐทุกแห่ง ทั้งในมิติของการประเมินจากหน่วยงานภาครัฐนั้น ๆ โดยตรง และในมิติของการประเมินความพึงพอใจจากประชาชนผู้รับบริการ และนำผลสำรวจดังกล่าวมาจำแนกระดับความพร้อมในการให้บริการ e - Service ของหน่วยงานรัฐ เพื่อจะได้ทราบปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นและหาแนวทางแก้ไขเพื่อผลักดันระบบ e - Service ของภาครัฐให้เกิดการแพร่หลายให้เร็วที่สุด

ทั้งนี้ สำหรับแนวทางเบื้องต้นในการผลักดันระบบ e - Service ของหน่วยงานภาครัฐให้ดำเนินการขับเคลื่อนตามระดับความพร้อมของการให้บริการในปัจจุบัน จะมีการศึกษาแนวทางการผลักดันการใช้ระบบเครือข่าย GIN ในการสำรวจความพร้อมของหน่วยงานรัฐ ดังนี้ (ระบบเครือข่าย GIN เป็นเครือข่ายที่ใช้เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ หรือใช้รับส่งข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ โดยข้อมูลเหล่านั้นส่วนหนึ่งจะนำมาใช้ในการสนับสนุนการบริการประชาชนผ่าน e - Service ซึ่งประชาชนสามารถเข้าถึงบริการ e - Service ได้ผ่านเครือข่ายสารสนเทศต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ต เป็นต้น)

๑. สำหรับหน่วยงานที่ยังไม่มีระบบ e - Service แต่มีภารกิจการให้บริการประชาชนที่สามารถพัฒนาให้อยู่ในรูปแบบของ e - Service ได้ ให้ผลักดันหน่วยงานดังกล่าวมีการใช้เครือข่าย GIN เป็นระบบหลักในการเชื่อมโยงข้อมูลสำหรับสนับสนุนการพัฒนาและให้บริการระบบ e - Service

๒. สำหรับหน่วยงานที่มีความพร้อมในการให้บริการ e – Service และสามารถใช้ระบบเครือข่าย GIN ในการเชื่อมโยงข้อมูลได้ทันทีโดยไม่มี ความยุ่งยาก ให้ขับเคลื่อนหน่วยงานดังกล่าวให้เป็นหน่วยงานต้นแบบพร้อมทั้งดำเนินการให้รางวัลในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อดึงดูดความสนใจของหน่วยงานอื่น ๆ ที่ยังต้องได้รับการพัฒนาระบบ e – Service (และให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบเครือข่าย GIN)

๓. สำหรับหน่วยงานที่มีระบบการให้บริการ e – Service อยู่แล้ว โดยดำเนินการบนระบบเครือข่ายของตนเอง และไม่อาจปรับเปลี่ยนการเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบเครือข่าย GIN ได้ทันที ให้วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความคุ้มค่าในการดำเนินการปรับเปลี่ยนระบบเครือข่ายในเชื่อมโยงข้อมูล เพื่อหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาการปรับปรุงการใช้งานระบบเครือข่ายของหน่วยงานดังกล่าวต่อไป

๗.๒.๒ การปรับปรุงระบบการต่อใบอนุญาตเพื่อลดขั้นตอนที่เกินความจำเป็น

สำหรับการอำนวยความสะดวกให้ประชาชนตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดอายุใบอนุญาตไว้ และกิจการหรือการดำเนินการที่ได้รับใบอนุญาตนั้นมีลักษณะเป็นกิจการหรือการดำเนินการที่เห็นได้ว่าผู้ได้รับใบอนุญาตจะประกอบกิจการหรือดำเนินการนั้นต่อเนื่องกัน คณะรัฐมนตรีจะกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้น ๆ แทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก็ได้ และเมื่อหน่วยงานซึ่งมีอำนาจออกใบอนุญาตได้รับค่าธรรมเนียมดังกล่าวแล้ว ให้ออกหลักฐานการต่ออายุใบอนุญาตให้แก่ผู้รับใบอนุญาตโดยเร็ว และให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตได้รับการต่ออายุใบอนุญาตตามกฎหมายนั้น ๆ แล้ว ซึ่งเรื่องนี้ได้รับการผลักดันจากสำนักงาน ก.พ.ร. โดยจะได้มีการผลักดันให้มีการออกระเบียบปฏิบัติที่จะกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาต แทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต อาทิเช่น ใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

นอกจากนี้ ได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ข้อ ๑๗ ได้กำหนดให้ในกรณีที่กฎหมาย กฎ หรือระเบียบใดกำหนดให้ผู้ขอรับอนุมัติ อนุญาต หรือใบอนุญาต หรือผู้ยื่นขอจดทะเบียนหรือจดทะเบียน หรือผู้แจ้ง ต้องใช้เอกสารที่ทางราชการออกให้แก่ผู้ยื่นเพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการ ให้เป็นหน้าที่ของผู้มีอำนาจอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาตรับจดทะเบียน รับจดทะเบียน หรือรับแจ้งนั้น ที่จะต้องดำเนินการให้หน่วยงานที่ออกเอกสารราชการเช่นว่านั้นส่งข้อมูลหรือสำเนาเอกสารดังกล่าวมาเพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจดังกล่าวประสงค์ได้สำเนาเอกสารนั้นจากผู้ขอรับอนุมัติ อนุญาต หรือใบอนุญาต หรือผู้ยื่นขอจดทะเบียนหรือจดทะเบียน หรือผู้แจ้ง ให้ผู้มีอำนาจนั้นเป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าวเอง เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการทำสำเนาดังกล่าวจากผู้ขอรับอนุมัติ อนุญาต หรือใบอนุญาตหรือผู้ยื่นขอจดทะเบียนหรือจดทะเบียน หรือผู้แจ้ง (ภาคผนวก ง)

๗.๒.๓ การปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการมอบอำนาจ

เพื่อให้การมอบอำนาจเป็นเครื่องมือสำคัญและช่วยสนับสนุนการให้บริการประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง จึงเห็นควรดำเนินการ ดังนี้

ก) ทบทวนหลักเกณฑ์/แนวทางการมอบอำนาจ

เพื่อให้การบริการประชาชนสะดวก รวดเร็ว และสามารถดำเนินการได้ทันที่วงที่ จึงควรมีการพิจารณามอบอำนาจ ซึ่งเป็นเรื่องการอนุญาต/การอนุมัติที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการต่าง ๆ นั้น อาจพิจารณาจากหลักการและเงื่อนไขของลักษณะงาน ดังนี้

(๑) กรณีลักษณะงานที่มีผลกระทบต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ให้คงเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการบริหารส่วนกลาง

(๒) กรณีลักษณะงานที่เป็นการให้บริการที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงและบริการสาธารณะในพื้นที่โดยรวมที่จำเป็นต้องพิจารณาให้รอบคอบ

(๓) ปรับปรุงกลไกการมอบอำนาจให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด โดยเพิ่มเติมหลักการสำคัญ คือ

- กรณีปลัดกระทรวง/อธิบดีเห็นว่าเรื่องใดที่มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น ต้องการความรู้ความเชี่ยวชาญของหัวหน้าส่วนราชการใดที่อยู่ในจังหวัดก็ให้อธิบดีระบุไว้ให้ชัดเจน

- กรณีที่ปลัดกระทรวง/อธิบดีไม่ได้ระบุมอบอำนาจให้หัวหน้าส่วนราชการไว้เป็นการเฉพาะ ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถมอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการอื่นก็ได้ แต่ต้องรายงานให้ปลัดกระทรวง/อธิบดีทราบ

- กรณีปลัดกระทรวงหรืออธิบดีระบุมอบอำนาจให้หัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะมอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการอื่นไม่ได้ แต่หากผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นด้วยสามารถทำหนังสือแย้งไปยังปลัดกระทรวงหรืออธิบดีได้ โดยให้ปลัดกระทรวงหรืออธิบดีเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัย เนื่องจากมีฐานะเป็นผู้มอบอำนาจซึ่งจะต้องกำกับติดตามผลการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจ และมีอำนาจแนะนำและแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

(๔) พัฒนากลไกการมอบอำนาจในระดับอำเภอ กล่าวคือ ในกรณีลักษณะงานที่เป็นงานบริการในระดับชุมชนและเป็นการบริการต่อเนื่องที่มีกฎ กติกา กำหนดไว้ชัดเจน ควรมอบอำนาจให้อำเภอ ซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ในการบริการที่ใกล้ชิดกับประชาชน และชุมชนมากที่สุด เป็นผู้รับผิดชอบในการอนุญาต อนุมัติ เพื่อความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชน

ข) การแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการมอบอำนาจ

ควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๓ เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารราชการส่วนภูมิภาคและเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งเดิมหลักเกณฑ์การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการตามมาตรา ๒๓ ดังกล่าวไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การมอบอำนาจตามมาตรา ๕ ที่กำหนดให้การมอบอำนาจต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการอำนวยความสะดวก

สะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน เพื่อความคุ้มค่า ความรวดเร็ว และประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ เพื่อการกระจายอำนาจการตัดสินใจและความรับผิดชอบที่เหมาะสม และจะต้องไม่เป็นการเพิ่มขึ้นตอนหรือระยะเวลาในการใช้อำนาจ และไม่ต้องผ่านการพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ มากเกินความจำเป็น

จึงขอเสนอให้มีการแก้ไขปรับปรุงพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓ และเพิ่มเติมมาตรา ๒๓/๑ ดังนี้

มาตรา ๒๓ “ในกรณีที่มีการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจนั้นให้แก่รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในจังหวัด เป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนได้

หากผู้มอบอำนาจเห็นว่าการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเรื่องใดเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และชำนาญการเฉพาะเรื่องของผู้ปฏิบัติราชการแทน ผู้มอบอำนาจอาจกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบอำนาจในเรื่องนั้นให้แก่หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในจังหวัด เป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนก็ได้ ทั้งนี้ โดยไม่ตัดอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดที่จะใช้ดุลยพินิจมอบอำนาจในเรื่องนั้นให้แก่รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในจังหวัด เป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการ ทั้งนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานต่อผู้มอบอำนาจเพื่อทราบด้วย

ให้นำความวรรคหนึ่งมาใช้บังคับการมอบอำนาจในการปฏิบัติราชการตามกฎหมายของผู้ว่าราชการจังหวัดด้วย”

มาตรา ๒๓/๑ “ในการปฏิบัติราชการตามกฎหมายของผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจนั้นให้แก่รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเรื่องนั้นโดยตรงในจังหวัดนั้นเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนก็ได้

ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบหมายให้นายอำเภอเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนภายในพื้นที่อำเภอนั้นตามที่เห็นสมควรเฉพาะหรือพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งก็ได้”

๗.๒.๔ การเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลในระดับจังหวัด

การบริหารราชการแผ่นดินในราชการบริหารส่วนภูมิภาคมีหัวใจสำคัญที่ต้องปฏิบัติราชการโดยอิงความต้องการของประชาชนให้มากกว่าการอิงนโยบายและการสั่งการจากส่วนกลาง ทั้งนี้ การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์และการให้ความสำคัญกับการสร้างระบบเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลในระดับพื้นที่ (area – based data) จึงเป็นเครื่องมือหรือกลไกสำคัญที่จะทำให้ประชาชนอยู่ดีมีสุข ดังนั้น จึงต้องนำระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐ (Government Information Network : GIN) ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ มาใช้เป็นเครือข่ายสารสนเทศกลางของภาครัฐที่เชื่อมโยงข้อมูลหน่วยงานภาครัฐในระดับจังหวัดเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างมาตรฐานข้อมูลในระดับจังหวัดให้เป็นรูปแบบเดียวกันทั่วประเทศ และมุ่งเน้นให้สามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าวสำหรับงานบริการประชาชนให้เกิดประสิทธิภาพ รวดเร็ว ประหยัดงบประมาณ และในขณะเดียวกันจะช่วยรักษาความปลอดภัยข้อมูลภาครัฐได้ดียิ่งขึ้นด้วย

๘. กำหนดเวลาปฏิรูป

กำหนดระยะเวลาการปฏิรูป ๑ ปี โดยแบ่งออกเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

๘.๑ ระยะเวลา ๖ เดือนแรก

- ผลักดันให้มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล พ.ศ.

๘.๒ ระยะเวลา ๖ เดือนหลัง

- ทุกส่วนราชการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน

ภาครัฐ

๙. แหล่งที่มาของงบประมาณ

- สำนักงบประมาณ

๑๐. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๑๐.๑ สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)

๑๐.๒ สำนักงาน ก.พ.ร.

๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๑.๑ ทำให้เกิดการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เพื่อรองรับการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน

๑๑.๒ เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และลดภาระด้านเวลา ค่าใช้จ่าย และการจัดเตรียมเอกสารของภาคประชาชนหรือภาคธุรกิจที่ต้องติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ

๑๑.๓ ทำให้เกิดการพัฒนาระบบ One Stop Service เทียบเท่ากับต่างประเทศซึ่งเน้นการบริการของภาครัฐที่มีประสิทธิภาพให้เกิด Ease of Doing Business

๑๑.๔ เพิ่มความโปร่งใสและลดปัญหาปัญหาคอร์รัปชัน โดยการเปิดเผยข้อมูลราชการเป็นไปตามมาตรฐานสากล ที่ไม่มีผลต่อความมั่นคงและความเป็นส่วนตัว

๑๑.๕ ยกกระดับทักษะความรู้ของบุคลากรภาครัฐด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการดำเนินงานรัฐบาลดิจิทัล

๑๒. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผลและบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ปรากฏตามภาคผนวก จ

คณะกรรมการกิจการจึงขอเสนอรายงานเรื่อง “การปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล พ.ศ.” เพื่อให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้โปรดพิจารณา หากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบด้วยขอได้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นายอนุสรณ์ สุksomกร)

เลขาธิการกรรมการกิจการ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ
บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

พระราชกฤษฎีกา

ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

พ.ศ. ๒๕๕๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

เป็นปีที่ ๕๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับมาตรา ๓/๑ และมาตรา ๗๑/๑๐ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖”

มาตรา ๒^๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ การปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกานี้ในเรื่องใดสมควรที่ส่วนราชการใดจะปฏิบัติเมื่อใด และจะต้องมีเงื่อนไขอย่างไร ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอแนะของ ก.พ.ร.

มาตรา ๔ ในพระราชกฤษฎีกานี้
“ส่วนราชการ” หมายความว่า ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ในกำกับของราชการฝ่ายบริหาร แต่ไม่รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา

“ข้าราชการ” หมายความว่า พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานในส่วนราชการ

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๐/ตอนที่ ๑๐๐ ก/หน้า ๑/๙ ตุลาคม ๒๕๕๖

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

หมวด ๑

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

มาตรา ๖ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

- (๑) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- (๒) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- (๓) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- (๔) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- (๕) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- (๖) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- (๗) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

หมวด ๒

การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

มาตรา ๗ การบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน หมายถึง การปฏิบัติราชการที่มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความสงบและปลอดภัยของสังคมส่วนรวม ตลอดจนประโยชน์สูงสุดของประเทศ

มาตรา ๘ ในการบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ส่วนราชการจะต้องดำเนินการโดยถือว่าประชาชนเป็นศูนย์กลางที่จะได้รับการบริการจากรัฐ และจะต้องมีแนวทางการบริหารราชการ ดังต่อไปนี้

- (๑) การกำหนดภารกิจของรัฐและส่วนราชการต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ และสอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐและนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา
- (๒) การปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการต้องเป็นไปโดยซื่อสัตย์สุจริต สามารถตรวจสอบได้ และมุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่น
- (๓) ก่อนเริ่มดำเนินการ ส่วนราชการต้องจัดให้มีการศึกษาวิเคราะห์ผลดีและผลเสียให้ครบถ้วนทุกด้าน กำหนดขั้นตอนการดำเนินการที่โปร่งใส มีกลไกตรวจสอบการดำเนินการในแต่ละขั้นตอน ในกรณีที่ภารกิจใดจะมีผลกระทบต่อประชาชน ส่วนราชการต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือชี้แจงทำความเข้าใจเพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับจากภารกิจนั้น

(๔) ให้เป็นหน้าที่ของข้าราชการที่จะต้องคอยรับฟังความคิดเห็นและความพึงพอใจของสังคมโดยรวมและประชาชนผู้รับบริการ เพื่อปรับปรุงหรือเสนอแนะต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อให้มีการปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการให้เหมาะสม

(๕) ในกรณีที่เกิดปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินการ ให้ส่วนราชการดำเนินการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคนั้นโดยเร็ว ในกรณีที่ปัญหาหรืออุปสรรคนั้นเกิดขึ้นจากส่วนราชการอื่นหรือระเบียบข้อบังคับที่ออกโดยส่วนราชการอื่น ให้ส่วนราชการแจ้งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุงโดยเร็วต่อไป และให้แจ้ง ก.พ.ร. ทราบด้วย

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ส่วนราชการกำหนดวิธีปฏิบัติให้เหมาะสมกับภารกิจแต่ละเรื่อง ทั้งนี้ ก.พ.ร. จะกำหนดแนวทางการดำเนินการทั่วไปให้ส่วนราชการปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานนี้ด้วยก็ได้

หมวด ๓

การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

มาตรา ๙ การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ให้ส่วนราชการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ก่อนจะดำเนินการตามภารกิจใด ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า

(๒) การกำหนดแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการตาม (๑) ต้องมีรายละเอียดของขั้นตอน ระยะเวลาและงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน เป้าหมายของภารกิจ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ และตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจ

(๓) ส่วนราชการต้องจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ส่วนราชการกำหนดขึ้น ซึ่งต้องสอดคล้องกับมาตรฐานที่ ก.พ.ร. กำหนด

(๔) ในกรณีที่การปฏิบัติภารกิจ หรือการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการเกิดผลกระทบต่อประชาชน ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่จะต้องดำเนินการแก้ไขหรือบรรเทาผลกระทบนั้น หรือเปลี่ยนแผนปฏิบัติราชการให้เหมาะสม

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่ภารกิจใดมีความเกี่ยวข้องกับหลายส่วนราชการหรือเป็นภารกิจที่ใกล้เคียงหรือต่อเนื่องกัน ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนั้นกำหนดแนวทางการปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิด การบริหารราชการแบบบูรณาการร่วมกัน โดยมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

ให้ส่วนราชการมีหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติราชการของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือหัวหน้าคณะผู้แทนในต่างประเทศ เพื่อให้การบริหารราชการแบบบูรณาการในจังหวัดหรือในต่างประเทศ แล้วแต่กรณี สามารถใช้อำนาจตามกฎหมายได้ครบถ้วนตามความจำเป็นและบริหารราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๑๑ ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถประมวลผลความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและมีการเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการให้สอดคล้องกับการบริหารราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ก.พ.ร. อาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการกำกับการปฏิบัติราชการ โดยวิธีการจัดทำความตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรหรือโดยวิธีการอื่นใด เพื่อแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ

มาตรา ๑๓ ให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีแผนการบริหารราชการแผ่นดินตลอดระยะเวลาการบริหารราชการของคณะรัฐมนตรี

เมื่อคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาแล้ว ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานประมาณ ร่วมกันจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา

เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในแผนการบริหารราชการแผ่นดินตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้มีผลผูกพันคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี และส่วนราชการ ที่จะต้องดำเนินการจัดทำภารกิจให้เป็นไปตามแผนการบริหารราชการแผ่นดินนั้น

มาตรา ๑๔ ในการจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดินตามมาตรา ๑๓ ให้จัดทำเป็นแผนสี่ปี โดยนำนโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภามาพิจารณาดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และแผนพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ อย่างน้อยจะต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงาน ส่วนราชการหรือบุคคลที่จะรับผิดชอบในแต่ละภารกิจ ประมาณการรายได้และรายจ่ายและทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะต้องใช้ ระยะเวลาการดำเนินการ และการติดตามประเมินผล

มาตรา ๑๕ เมื่อมีการประกาศใช้บังคับแผนการบริหารราชการแผ่นดินแล้ว ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีร่วมกันพิจารณาจัดทำแผนนิติบัญญัติ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับกฎหมายที่จะต้องจัดให้มีขึ้นใหม่หรือกฎหมายที่ต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกให้สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดิน ส่วนราชการผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาที่ต้องดำเนินการ

แผนนิติบัญญัตินั้นเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเสนอแล้ว ให้มีผลผูกพันส่วนราชการที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น

ในกรณีที่เห็นสมควร สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำแผนนิติบัญญัติเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานก็ได้

มาตรา ๑๖ ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้น โดยจัดทำ เป็นแผนสี่ปี ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินตามมาตรา ๑๓

ในแต่ละปีงบประมาณ ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี โดยให้ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับนโยบายการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงาน รวมทั้งประมาณการรายได้และรายจ่ายและทรัพยากรอื่นที่จะต้องใช้ เสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อความ เห็นชอบ

เมื่อรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการใดตามวรรคสอง แล้ว ให้สำนักงบประมาณดำเนินการจัดสรรงบประมาณเพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จในแต่ละ ภารกิจตามแผนปฏิบัติราชการดังกล่าว

ในกรณีที่ส่วนราชการมิได้เสนอแผนปฏิบัติราชการในภารกิจใดหรือภารกิจใดไม่ได้ รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี มิให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณสำหรับภารกิจนั้น

เมื่อสิ้นปีงบประมาณให้ส่วนราชการจัดทำรายงานแสดงผลสัมฤทธิ์ของแผนปฏิบัติ ราชการประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณกำหนดให้ส่วนราชการต้อง จัดทำแผนปฏิบัติราชการเพื่อรองรับงบประมาณ ให้สำนักงบประมาณและ ก.พ.ร. ร่วมกันกำหนดแนว ทางการจัดทำแผนปฏิบัติราชการตามมาตรา ๑๖ ให้สามารถใช้ได้กับแผนปฏิบัติราชการที่ต้องจัดทำ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ทั้งนี้ เพื่อมิให้เพิ่มภาระงานในการจัดทำแผนจนเกินสมควร

มาตรา ๑๘ เมื่อมีการกำหนดงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามแผนปฏิบัติราชการ ของส่วนราชการใดแล้ว การโอนงบประมาณจากภารกิจหนึ่งตามที่กำหนดในแผนปฏิบัติราชการไป ดำเนินการอย่างอื่น ซึ่งมีผลทำให้ภารกิจเดิมไม่บรรลุเป้าหมายหรือนำไปใช้ในภารกิจใหม่ที่มีได้กำหนด ในแผนปฏิบัติราชการ จะกระทำต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้ปรับแผนปฏิบัติราชการให้ สอดคล้องกันแล้ว

การปรับแผนปฏิบัติราชการตามวรรคหนึ่งจะกระทำได้เฉพาะในกรณีที่งานหรือ ภารกิจใดไม่อาจดำเนินการตามวัตถุประสงค์ต่อไปได้ หรือหมดความจำเป็นหรือไม่เป็นประโยชน์ หรือ หากดำเนินการต่อไปจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเกินความจำเป็น หรือมีความจำเป็นอย่างอื่นอันไม่อาจ หลีกเลี่ยงได้ ที่จะต้องเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของแผนปฏิบัติราชการ

เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้ปรับแผนปฏิบัติราชการแล้ว ให้ดำเนินการแก้ไข แผนการบริหารราชการแผ่นดินให้สอดคล้องกันด้วย

มาตรา ๑๙ เมื่อนายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ให้หัวหน้าส่วนราชการมีหน้าที่ สรุปลผลการปฏิบัติราชการและให้ข้อมูลต่อนายกรัฐมนตรีคนใหม่ ตามที่นายกรัฐมนตรีคนใหม่สั่งการ ทั้งนี้ เพื่อนายกรัฐมนตรีคนใหม่จะได้ใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณา กำหนดนโยบายการบริหารราชการ แผ่นดินต่อไป

หมวด ๔

การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพ
และเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

มาตรา ๒๐ เพื่อให้การปฏิบัติราชการภายในส่วนราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ส่วนราชการกำหนดเป้าหมาย แผนการทำงาน ระยะเวลาแล้วเสร็จของงานหรือโครงการ และงบประมาณที่จะต้องใช้ในแต่ละงานหรือโครงการ และต้องเผยแพร่ให้ข้าราชการและประชาชนทราบทั่วกันด้วย

มาตรา ๒๑ ให้ส่วนราชการจัดทำบัญชีต้นทุนในงานบริการสาธารณะแต่ละประเภท ขึ้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด

ให้ส่วนราชการคำนวณรายจ่ายต่อหน่วยของงานบริการสาธารณะที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการนั้นตามระยะเวลาที่กรมบัญชีกลางกำหนด และรายงานให้สำนักงบประมาณ กรมบัญชีกลาง และ ก.พ.ร. ทราบ

ในกรณีที่รายจ่ายต่อหน่วยของงานบริการสาธารณะใดของส่วนราชการใดสูงกว่ารายจ่ายต่อหน่วยของงานบริการสาธารณะประเภทและคุณภาพเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันของส่วนราชการอื่น ให้ส่วนราชการนั้นจัดทำแผนการลดรายจ่ายต่อหน่วยของงานบริการสาธารณะดังกล่าวเสนอสำนักงบประมาณ กรมบัญชีกลาง และ ก.พ.ร. ทราบ และถ้ามิได้มีข้อทักท้วงประการใดภายในสิบห้าวันก็ให้ส่วนราชการดังกล่าวถือปฏิบัติตามแผนการลดรายจ่ายนั้นต่อไปได้

มาตรา ๒๒ ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงบประมาณร่วมกันจัดให้มีการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจของรัฐที่ส่วนราชการดำเนินการอยู่ เพื่อรายงานคณะรัฐมนตรีสำหรับเป็นแนวทางในการพิจารณาว่าภารกิจใดสมควรจะได้ดำเนินการต่อไปหรือยุบเลิก และเพื่อประโยชน์ในการจัดตั้งงบประมาณของส่วนราชการในปีต่อไป ทั้งนี้ ตามระยะเวลาที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ในการประเมินความคุ้มค่าตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงประเภทและสภาพของแต่ละภารกิจ ความเป็นไปได้ของภารกิจหรือโครงการที่ดำเนินการ ประโยชน์ที่รัฐและประชาชนจะพึงได้ และรายจ่ายที่ต้องเสียไปก่อนและหลังที่ส่วนราชการดำเนินการด้วย

ความคุ้มค่าตามมาตรานี้ ให้หมายความถึงประโยชน์หรือผลเสียทางสังคม และประโยชน์หรือผลเสียอื่น ซึ่งไม่อาจคำนวณเป็นตัวเงินได้ด้วย

มาตรา ๒๓ ในการจัดซื้อหรือจัดจ้าง ให้ส่วนราชการดำเนินการโดยเปิดเผยและเที่ยงธรรม โดยพิจารณาถึงประโยชน์และผลเสียทางสังคม ภาระต่อประชาชน คุณภาพ วัสดุประสงค์ที่จะใช้ ราคา และประโยชน์ระยะยาวของส่วนราชการที่จะได้รับประกอบกัน

ในกรณีที่วัตถุประสงค์ในการใช้เป็นเหตุให้ต้องคำนึงถึงคุณภาพและการดูแลรักษาเป็นสำคัญ ให้สามารถกระทำได้โดยไม่ต้องถือราคาต่ำสุดในการเสนอซื้อหรือจ้างเสมอไป

ให้ส่วนราชการที่มีหน้าที่ดูแลระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ส่วนราชการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๒๔ ในการปฏิบัติภารกิจใด หากส่วนราชการจำเป็นต้องได้รับอนุญาต อนุมัติ หรือความเห็นชอบจากส่วนราชการอื่นตามที่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนด ให้ส่วนราชการที่มีอำนาจอนุญาต อนุมัติ หรือให้ความเห็นชอบดังกล่าว แจ้งผลการพิจารณาให้ส่วนราชการที่ยื่นคำขอทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำขอ

ในกรณีที่เรื่องใดมีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือมติคณะรัฐมนตรี กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติไว้ และขั้นตอนการปฏิบัตินั้นต้องใช้ระยะเวลาเกินสิบห้าวัน ให้ส่วนราชการที่มีอำนาจอนุญาต อนุมัติ หรือให้ความเห็นชอบ ประกาศกำหนดระยะเวลาการพิจารณาไว้ให้ส่วนราชการอื่นทราบ

ส่วนราชการใดที่มีอำนาจอนุญาต อนุมัติ หรือให้ความเห็นชอบ มิได้ดำเนินการให้แล้วเสร็จตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หากเกิดความเสียหายใดขึ้น ให้ถือว่าข้าราชการซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องและหัวหน้าส่วนราชการนั้นประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าความล่าช้านั้นมิได้เกิดขึ้นจากความผิดของตน

มาตรา ๒๕ ในการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาใด ๆ ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่รับผิดชอบในปัญหานั้น ๆ จะต้องพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดโดยเร็ว การตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณาวินิจฉัย ให้ดำเนินการได้เท่าที่จำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

ในการพิจารณาเรื่องใด ๆ โดยคณะกรรมการ เมื่อคณะกรรมการมีมติเป็นประการใดแล้ว ให้มติของคณะกรรมการผูกพันส่วนราชการซึ่งมีผู้แทนร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วย แม้ว่าการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนั้นผู้แทนของส่วนราชการที่เป็นกรรมการจะมีได้เข้าร่วมพิจารณาวินิจฉัยก็ตาม ถ้ามีความเห็นแตกต่างกันสองฝ่าย ให้บันทึกความเห็นของกรรมการฝ่ายข้างน้อยไว้ให้ปรากฏในเรื่องนั้นด้วย

ความผูกพันที่กำหนดไว้ในวรรคสอง มิให้ใช้บังคับกับการวินิจฉัยในปัญหาด้านกฎหมาย

มาตรา ๒๖ การสั่งราชการโดยปกติให้กระทำเป็นลายลักษณ์อักษร เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชามีความจำเป็นที่ไม่อาจสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรในขณะนั้น จะสั่งราชการด้วยวาจาก็ได้ แต่ให้ผู้รับคำสั่งนั้นบันทึกคำสั่งด้วยวาจาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและเมื่อได้ปฏิบัติราชการตามคำสั่งดังกล่าวแล้ว ให้บันทึกรายงานให้ผู้สั่งราชการทราบในบันทึกให้อ้างอิงคำสั่งด้วยวาจาไว้ด้วย

หมวด ๕

การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

มาตรา ๒๗ ให้ส่วนราชการจัดให้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการอื่นใดของผู้ดำรงตำแหน่งใดให้แก่ผู้

ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการในเรื่องนั้นโดยตรง เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการ ทั้งนี้ ในการกระจายอำนาจการตัดสินใจดังกล่าวต้องมุ่งผลให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วในการบริการประชาชน

เมื่อได้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ส่วนราชการกำหนดหลักเกณฑ์การควบคุม ติดตาม และกำกับดูแลการใช้อำนาจและความรับผิดชอบของผู้รับมอบอำนาจและผู้มอบอำนาจไว้ด้วย หลักเกณฑ์ดังกล่าวต้องไม่สร้างขั้นตอนหรือการกลั่นกรองงานที่ไม่จำเป็นในการปฏิบัติงานของข้าราชการ ในกรณี หากสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือโทรคมนาคมแล้วจะเป็นการลดขั้นตอน เพิ่มประสิทธิภาพและประหยัดค่าใช้จ่าย รวมทั้งไม่เกิดผลเสียหายแก่ราชการ ให้ส่วนราชการดำเนินการให้ข้าราชการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือโทรคมนาคมตามความเหมาะสม และกำลังเงินงบประมาณ

เมื่อส่วนราชการใดได้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจตามวรรคหนึ่ง หรือได้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือโทรคมนาคมตามวรรคสองแล้ว ให้ส่วนราชการนั้นเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการกระจายอำนาจการตัดสินใจตามมาตรา ๒๗ ก.พ.ร. ด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการหรือแนวทางในการกระจายอำนาจการตัดสินใจ ความรับผิดชอบระหว่างผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ และการลดขั้นตอนในการปฏิบัติราชการให้ส่วนราชการถือปฏิบัติก็ได้

มาตรา ๒๙ ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชนหรือการติดต่อประสานงานระหว่างส่วนราชการด้วยกัน ให้ส่วนราชการแต่ละแห่งจัดทำแผนภูมิขั้นตอนและระยะเวลา การดำเนินการ รวมทั้งรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอนเปิดเผยไว้ ณ ที่ทำการของส่วนราชการและในระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการ เพื่อให้ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าตรวจสอบได้

มาตรา ๓๐ ในกระทรวงหนึ่ง ให้เป็นหน้าที่ของปลัดกระทรวงที่จะต้องจัดให้ส่วนราชการภายในกระทรวงที่รับผิดชอบปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริการประชาชนร่วมกันจัดตั้งศูนย์บริการร่วม เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎอื่นใด ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนสามารถติดต่อสอบถาม ขอทราบข้อมูล ขออนุญาต หรือขออนุมัติในเรื่องใด ๆ ที่เป็นอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในกระทรวงเดียวกัน โดยติดต่อเจ้าหน้าที่ ณ ศูนย์บริการร่วมเพียงแห่งเดียว

มาตรา ๓๑ ในศูนย์บริการร่วมตามมาตรา ๓๐ ให้จัดให้มีเจ้าหน้าที่รับเรื่องราวต่าง ๆ และดำเนินการส่งต่อให้เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้มีข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของทุกส่วนราชการในกระทรวง รวมทั้งแบบคำขอต่าง ๆ ไว้ให้พร้อมที่จะบริการประชาชนได้ ณ ศูนย์บริการร่วม

ให้เป็นหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องที่จะต้องจัดพิมพ์รายละเอียดของเอกสารหลักฐานที่ประชาชนจะต้องจัดทำในการขออนุมัติหรือขออนุญาตในแต่ละเรื่องมอบให้แก่เจ้าหน้าที่

ของศูนย์บริการร่วม และให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ศูนย์บริการร่วมที่จะต้องแจ้งให้ประชาชนที่มาติดต่อได้ทราบในครั้งแรกที่มาติดต่อและตรวจสอบว่าเอกสารหลักฐานที่จำเป็นดังกล่าวนั้นประชาชนได้ยื่นมาครบถ้วนหรือไม่ พร้อมทั้งแจ้งให้ทราบถึงระยะเวลาที่ต้องใช้ดำเนินการในเรื่องนั้น

ในการยื่นคำร้องหรือคำขอต่อศูนย์บริการร่วมตามมาตรา ๓๐ ให้ถือว่าเป็นการยื่นต่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งหมดตามที่ระบุไว้ในกฎหมายหรือกฎแล้ว

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากมีปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎหมายหรือกฎในเรื่องใด ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องแจ้งให้ ก.พ.ร. ทราบ เพื่อดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรีให้มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎหมายหรือกฎนั้นต่อไป

มาตรา ๓๒ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ จัดให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการบริการประชาชนในเรื่องเดียวกันหรือต่อเนื่องกันในจังหวัด อำเภอ หรือกิ่งอำเภอนั้น ร่วมกันจัดตั้งศูนย์บริการร่วมไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ หรือที่ว่าการกิ่งอำเภอ หรือสถานที่อื่นตามที่เห็นสมควร โดยประกาศให้ประชาชนทราบ และให้นำความในมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๖

การปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ

มาตรา ๓๓ ให้ส่วนราชการจัดให้มีการทบทวนภารกิจของตนว่าภารกิจใดมีความจำเป็น หรือสมควรที่จะได้ดำเนินการต่อไปหรือไม่ โดยคำนึงถึงแผนการบริหารราชการแผ่นดิน นโยบายของคณะรัฐมนตรี กำลังเงินงบประมาณของประเทศ ความคุ้มค่าของภารกิจและสถานการณ์อื่นประกอบกัน

กำหนดเวลาในการจัดให้มีการทบทวนตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่ ก.พ.ร. กำหนด ในกรณีที่ส่วนราชการเห็นควรยกเลิก ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงภารกิจ ให้ส่วนราชการดำเนินการปรับปรุงอำนาจหน้าที่ โครงสร้าง และอัตรากำลัง ของส่วนราชการให้สอดคล้องกัน และเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่ ก.พ.ร. พิจารณาแล้วเห็นว่าภารกิจของรัฐที่ส่วนราชการใดรับผิดชอบ ดำเนินการอยู่สมควรเปลี่ยนแปลง ยกเลิก หรือเพิ่มเติม ให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว ให้ส่วนราชการนั้นดำเนินการปรับปรุงภารกิจ อำนาจหน้าที่ โครงสร้าง และอัตรากำลังของส่วนราชการนั้นให้สอดคล้องกัน

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่มีการยุบเลิก โอน หรือรวมส่วนราชการใดทั้งหมดหรือบางส่วน ห้ามมิให้จัดตั้งส่วนราชการที่มีภารกิจหรืออำนาจหน้าที่ที่มีลักษณะเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน กับส่วนราชการดังกล่าวขึ้นอีก เว้นแต่มีการเปลี่ยนแปลงแผนการบริหารราชการแผ่นดิน และมีเหตุผลจำเป็นเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ หรือรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน และโดยได้รับความเห็นชอบจาก ก.พ.ร.

มาตรา ๓๕ ส่วนราชการมีหน้าที่สำรวจ ตรวจสอบ และทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศ ที่อยู่ในความรับผิดชอบ เพื่อดำเนินการยกเลิก ปรับปรุง หรือจัดให้มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศขึ้นใหม่ ให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสภาวะการณ์ หรือสอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความ สะดวกรวดเร็วและลดภาระของประชาชนเป็นสำคัญ

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ส่วนราชการนำความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ ของประชาชนมาประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการใด ไม่สอดคล้องหรือ เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศ เป็นอุปสรรคต่อการ ประกอบกิจการหรือการดำรงชีวิตของประชาชน หรือก่อให้เกิดภาระหรือความยุ่งยากต่อประชาชน เกินสมควร ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอแนะต่อส่วนราชการนั้นเพื่อดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง หรือยกเลิกโดยเร็วต่อไป

ในกรณีที่ส่วนราชการที่ได้รับการเสนอแนะไม่เห็นชอบด้วยกับคำเสนอแนะของ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

หมวด ๗

การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน

มาตรา ๓๗ ในการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชนหรือติดต่อ ประสานงานระหว่างส่วนราชการด้วยกัน ให้ส่วนราชการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานแต่ละ งาน และประกาศให้ประชาชนและข้าราชการทราบเป็นการทั่วไป ส่วนราชการใดมิได้กำหนด ระยะเวลาแล้วเสร็จของงานใด และ ก.พ.ร. พิจารณาเห็นว่างานนั้นมีลักษณะที่สามารถกำหนด ระยะเวลาแล้วเสร็จได้ หรือส่วนราชการได้กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จไว้ แต่ ก.พ.ร. เห็นว่าเป็น ระยะเวลาที่ล่าช้าเกินสมควร ก.พ.ร. จะกำหนดเวลาแล้วเสร็จให้ส่วนราชการนั้นต้องปฏิบัติก็ได้

ให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องตรวจสอบให้ข้าราชการปฏิบัติงานให้แล้ว เสร็จตามกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๘ เมื่อส่วนราชการใดได้รับการติดต่อสอบถามเป็นหนังสือจากประชาชน หรือจากส่วนราชการด้วยกันเกี่ยวกับงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ให้เป็นหน้าที่ของ ส่วนราชการนั้นที่จะต้องตอบคำถามหรือแจ้งการดำเนินการให้ทราบภายในสิบห้าวันหรือภายใน กำหนดเวลาที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๓๗

มาตรา ๓๙ ให้ส่วนราชการจัดให้มีระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่จะสามารถติดต่อสอบถามหรือขอข้อมูลหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ

ระบบเครือข่ายสารสนเทศตามวรรคหนึ่ง ต้องจัดทำในระบบเดียวกับที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจัดให้มีขึ้นตามมาตรา ๔๐

มาตรา ๔๐ เพื่ออำนวยความสะดวกและความรวดเร็วแก่ประชาชนในการติดต่อกับส่วนราชการทุกแห่ง ให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจัดให้มีระบบเครือข่ายสารสนเทศกลางขึ้น

ในกรณีที่ส่วนราชการใดไม่อาจจัดให้มีระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการได้ อาจร้องขอให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารดำเนินการจัดทำระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการดังกล่าวก็ได้ ในการนี้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจะขอให้ส่วนราชการให้ความช่วยเหลือด้านบุคลากร ค่าใช้จ่าย และข้อมูลในการดำเนินการก็ได้

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่ส่วนราชการได้รับคำร้องเรียน เสนอแนะ หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติราชการ อุปสรรค ความยุ่งยาก หรือปัญหาอื่นใดจากบุคคลใด โดยมีข้อมูลและสาระตามสมควร ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้นที่จะต้องพิจารณาดำเนินการให้ลุล่วงไป และในกรณีที่มีที่อยู่ของบุคคลนั้น ให้แจ้งให้บุคคลนั้นทราบผลการดำเนินการด้วย ทั้งนี้ อาจแจ้งให้ทราบผ่านทางระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการด้วยก็ได้

ในกรณีการแจ้งผ่านทางระบบเครือข่ายสารสนเทศ มิให้เปิดเผยชื่อหรือที่อยู่ของผู้ร้องเรียน เสนอแนะ หรือแสดงความคิดเห็น

มาตรา ๔๒ เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความสะดวกรวดเร็ว ให้ส่วนราชการที่มีอำนาจออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ เพื่อใช้บังคับกับส่วนราชการอื่น มีหน้าที่ตรวจสอบว่ากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศนั้น เป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิดความยุ่งยาก ข้ำซ้อน หรือความล่าช้า ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการอื่นหรือไม่ เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมโดยเร็วต่อไป

ในกรณีที่ได้รับการร้องเรียนหรือเสนอแนะจากข้าราชการหรือส่วนราชการอื่นในเรื่องใด ให้ส่วนราชการที่ออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศนั้นพิจารณาโดยทันที และในกรณีที่เห็นว่าการร้องเรียนหรือเสนอแนะนั้นเกิดจากความเข้าใจผิดหรือความไม่เข้าใจในกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ ให้ชี้แจงให้ผู้ร้องเรียนหรือเสนอแนะทราบภายในสิบห้าวัน

การร้องเรียนหรือเสนอแนะตามวรรคสอง จะแจ้งผ่าน ก.พ.ร. ก็ได้

ในกรณีที่ ก.พ.ร. เห็นว่า กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศใดมีลักษณะตามวรรคหนึ่ง ให้ ก.พ.ร. แจ้งให้ส่วนราชการที่ออก กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศนั้นทราบเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไข หรือยกเลิก ต่อไปโดยเร็ว

มาตรา ๔๓ การปฏิบัติราชการในเรื่องใดๆ โดยปกติให้ถือว่าเป็นเรื่องเปิดเผย เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของประเทศ ความมั่นคงทาง

เศรษฐกิจ การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล จึงให้กำหนด เป็นความลับได้เท่าที่จำเป็น

มาตรา ๔๔ ส่วนราชการต้องจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย แต่ละปี รายการเกี่ยวกับการจัดซื้อหรือจัดจ้างที่จะดำเนินการในปีงบประมาณนั้น และสัญญาใด ๆ ที่ได้มีการอนุมัติให้จัดซื้อหรือจัดจ้างแล้ว ให้ประชาชนสามารถขอดูหรือตรวจสอบได้ ณ สถานที่ทำการ ของส่วนราชการ และระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการ ทั้งนี้ การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ต้องไม่ก่อให้เกิดความได้เปรียบหรือเสียเปรียบหรือความเสียหายแก่บุคคลใดในการจัดซื้อหรือจัดจ้าง

ในการจัดทำสัญญาจัดซื้อหรือจัดจ้าง ห้ามมิให้มีข้อความหรือข้อตกลงห้ามมิให้เปิดเผยข้อความหรือข้อตกลงในสัญญาดังกล่าว เว้นแต่ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่อยู่ภายใต้บังคับ กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวกับการคุ้มครองความลับทางราชการ หรือในส่วนที่เป็น ความลับทางการค้า

หมวด ๘

การประเมินผลการปฏิบัติราชการ

มาตรา ๔๕ นอกจากการจัดให้มีการประเมินผลตามมาตรา ๙ (ก) แล้ว ให้ส่วน ราชการจัดให้มีคณะผู้ประเมินอิสระดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการเกี่ยวกับ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ คุณภาพการให้บริการ ความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ ความคุ้มค่าใน ภารกิจ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่ ก.พ.ร.กำหนด

มาตรา ๔๖ ส่วนราชการอาจจัดให้มีการประเมินภาพรวมของผู้บังคับบัญชาแต่ละ ระดับหรือหน่วยงานในส่วนราชการก็ได้ ทั้งนี้ การประเมินดังกล่าวต้องกระทำเป็นความลับและ เป็นไปเพื่อประโยชน์แห่งความสามัคคีของข้าราชการ

มาตรา ๔๗ ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการเพื่อประโยชน์ในการ บริหารงานบุคคล ให้ส่วนราชการประเมินโดยคำนึงถึงผลการปฏิบัติงานเฉพาะตัวของข้าราชการผู้นั้น ในตำแหน่งที่ปฏิบัติ ประโยชน์และผลสัมฤทธิ์ที่หน่วยงานที่ข้าราชการผู้นั้นสังกัดได้รับจากการ ปฏิบัติงานของข้าราชการผู้นั้น

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่ส่วนราชการใดดำเนินการให้บริการที่มีคุณภาพและเป็นไป ตามเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งเป็นที่พึงพอใจแก่ประชาชน ให้ ก.พ.ร. เสนอคณะรัฐมนตรีจัดสรรเงิน เพิ่มพิเศษเป็นบำเหน็จความชอบแก่ส่วนราชการหรือให้ส่วนราชการใช้เงินงบประมาณเหลือจ่ายของ ส่วนราชการนั้น เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือจัดสรรเป็นรางวัลให้ ข้าราชการในสังกัด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ.ร. กำหนดโดยความเห็นชอบของ คณะรัฐมนตรี

มาตรา ๔๙ เมื่อส่วนราชการใดได้ดำเนินงานไปตามเป้าหมาย สามารถเพิ่มผลงาน และผลสัมฤทธิ์โดยไม่เป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายและคุ่มค่าต่อภารกิจของรัฐหรือสามารถดำเนินการตาม แผนการลดค่าใช้จ่ายต่อหน่วยได้ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.ร. กำหนด ให้ ก.พ.ร. เสนอคณะรัฐมนตรี จัดสรรเงินรางวัลการเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่ส่วนราชการนั้น หรือให้ส่วนราชการใช้เงินงบประมาณ เหลือจ่ายของส่วนราชการนั้น เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือจัดสรร เป็นรางวัลให้ข้าราชการในสังกัด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ.ร. กำหนดโดยความเห็นชอบ ของคณะรัฐมนตรี

หมวด ๙

บทเบ็ดเตล็ด

มาตรา ๕๐ เพื่อให้การบริหารราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าในเชิง ภารกิจของรัฐ ก.พ.ร. โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี อาจกำหนดให้ส่วนราชการต้องปฏิบัติการ ใดนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้ รวมทั้งกำหนดมาตรการอื่นเพิ่มเติมจากที่บัญญัติ ไว้ในมาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ ก็ได้

มาตรา ๕๑ ในกรณีที่พระราชกฤษฎีกานี้กำหนดให้ส่วนราชการต้องจัดทำแผนงาน ในเรื่องใดและมีกฎหมายฉบับอื่นกำหนดให้ส่วนราชการต้องจัดทำแผนงานในเรื่องเดียวกันทั้งหมด หรือบางส่วน เมื่อส่วนราชการได้จัดทำแผนงานตามกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งแล้วให้ถือว่าส่วน ราชการนั้นได้จัดทำแผนตามพระราชกฤษฎีกานี้ด้วยแล้ว

มาตรา ๕๒ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดีตามแนวทางของพระราชกฤษฎีกานี้ โดยอย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการลด ขั้นตอนการปฏิบัติงาน และการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชนที่ สอดคล้องกับบทบัญญัติในหมวด ๕ และหมวด ๗

ให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยดูแลและให้ความช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในการจัดทำหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๕๓ ให้องค์การมหาชนและรัฐวิสาหกิจ จัดให้มีหลักเกณฑ์การบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดีตามแนวทางของพระราชกฤษฎีกานี้

ในกรณีที่ ก.พ.ร. เห็นว่าองค์การมหาชนหรือรัฐวิสาหกิจใดไม่จัดให้มีหลักเกณฑ์ตาม วรรคหนึ่ง หรือมีแต่ไม่สอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกานี้ ให้แจ้งรัฐมนตรีซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลองค์การ มหาชนหรือรัฐวิสาหกิจ เพื่อพิจารณาสั่งการให้องค์การมหาชนหรือรัฐวิสาหกิจนั้นดำเนินการให้ ถูกต้องต่อไป

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่มีการปฏิรูประบบราชการ เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศและให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งการบริหารราชการและการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการนี้ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็น และประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ รวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ และเนื่องจาก มาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ บัญญัติให้กรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติราชการและการสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีกระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

อุษมล/ปรับปรุง

๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

ภาคผนวก ข

พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต
ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

พระราชบัญญัติ

การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

ให้ประกาศว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่มาตรา ๑๗ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับกับบรรดาการอนุญาต การจดทะเบียนหรือการแจ้งที่มีกฎหมายหรือกฎกำหนดให้ต้องขออนุญาต จดทะเบียน หรือแจ้ง ก่อนจะดำเนินการใด บทบัญญัติของกฎหมายหรือกฎใดที่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ “เจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

“อนุญาต” หมายความว่า การที่เจ้าหน้าที่ยินยอมให้บุคคลใดกระทำการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องได้รับความยินยอมก่อนกระทำการนั้น และให้หมายความรวมถึงการออกใบอนุญาต การอนุมัติการจดทะเบียน การขึ้นทะเบียน การรับแจ้ง การให้ประทับตราและการให้อาญาบัตรด้วย

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า ผู้ซึ่งกฎหมายกำหนดให้อำนาจในการอนุญาต
“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการ

อนุญาต

“กฎหมายว่าด้วยการอนุญาต” หมายความว่า บรรดากฎหมายที่มีบทบัญญัติ
กำหนดให้การดำเนินการใดหรือการประกอบกิจการใดจะต้องได้รับอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้
“คำขอ” หมายความว่า คำขออนุญาต

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่

(๑) รัฐสภาและคณะรัฐมนตรี

(๒) การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ใน
กระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดี และการวางทรัพย์

(๓) การดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

(๔) การอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๕) การอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการทางทหารด้านยุทธการ รวมทั้งตาม
กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมยุทธภัณฑ์ และกฎหมายว่าด้วยโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน

การยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่การดำเนินกิจการ
ใดหรือกับหน่วยงานใดนอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๖ ทุกห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้อนุญาตพิจารณา
กฎหมายที่ให้อำนาจในการอนุญาตว่าสมควรปรับปรุงกฎหมายนั้นเพื่อยกเลิกการอนุญาตหรือจัดให้มี
มาตรการอื่นแทนการอนุญาตหรือไม่ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีความจำเป็นผู้อนุญาตจะพิจารณาปรับปรุง
กฎหมายหรือจัดให้มีมาตรการอื่นแทนในกำหนดระยะเวลาที่เร็วกว่านั้นก็ทำได้

ให้ผู้อนุญาตเสนอผลการพิจารณาตามวรรคหนึ่งต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา
ยกเลิกการอนุญาตหรือจัดให้มีมาตรการอื่นแทนการอนุญาต ในการนี้ให้คณะรัฐมนตรีรับฟังความ
คิดเห็นของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบการ
พิจารณาด้วย

มาตรา ๗ ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้การกระทำใดจะต้องได้รับอนุญาต
ผู้อนุญาตจะต้องจัดทำคู่มือสำหรับประชาชน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ
และเงื่อนไข (ถ้ามี) ในการยื่นคำขอขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตและรายการเอกสาร
หรือหลักฐานที่ผู้ขออนุญาตจะต้องยื่นมาพร้อมกับคำขอ และจะกำหนดให้ยื่นคำขอผ่านทางสื่อ
อิเล็กทรอนิกส์แทนการมายื่นคำขอด้วยตนเองก็ได้

คู่มือสำหรับประชาชนตามวรรคหนึ่งให้ปิดประกาศไว้ ณ สถานที่ที่กำหนดให้ยื่น
คำขอ และเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเมื่อประชาชนประสงค์จะได้สำเนาคู่มือดังกล่าว ให้
พนักงานเจ้าหน้าที่จัดสำเนาให้โดยจะคิดค่าใช้จ่ายตามควรแก่กรณีก็ได้ ในกรณีเช่นนั้นให้ระบุ
ค่าใช้จ่ายดังกล่าวไว้ในคู่มือสำหรับประชาชนด้วย

ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการตรวจสอบขั้นตอนและ
ระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตที่กำหนดตามวรรคหนึ่งว่าเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์

และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่ ในกรณีเห็นว่าขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าว ล่าช้าเกินสมควรให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและสั่งการให้ผู้อนุญาตดำเนินการแก้ไขให้เหมาะสมโดยเร็ว

เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ให้ส่วนราชการจัดให้มี ศูนย์บริการร่วมเพื่อรับคำขอและชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการอนุญาตต่าง ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตไว้ ณ ที่เดียวกันตามแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกำหนด

มาตรา ๘ ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการรับคำขอจะต้อง ตรวจสอบคำขอและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ยื่นพร้อมคำขอให้ถูกต้องครบถ้วน หากเห็นว่าคำขอ ไม่ถูกต้องหรือยังขาดเอกสารหรือหลักฐานใดให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบทันที ถ้าเป็นกรณีที่สามารถ แก้ไขหรือเพิ่มเติมได้ในขณะนั้น ให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเอกสารหรือหลักฐาน เพิ่มเติมให้ครบถ้วนถ้าเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการได้ในขณะนั้นให้บันทึกความบกพร่องและรายการ เอกสารหรือหลักฐานที่จะต้องยื่นเพิ่มเติม พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาที่ผู้ยื่นคำขอจะต้องดำเนินการ แก้ไขหรือยื่นเพิ่มเติมไว้ในบันทึกดังกล่าวด้วยและให้พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ยื่นคำขอลงนามไว้ใน บันทึกนั้น

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มอบสำเนาทันทีตามวรรคหนึ่งให้ผู้ยื่นคำขอไว้เป็นหลักฐาน ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอได้จัดทำคำขอถูกต้องและแนบเอกสารหรือหลักฐานครบถ้วน ตามที่ระบุในคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ แล้ว หรือได้แก้ไขหรือยื่นเอกสารหรือหลักฐาน เพิ่มเติมครบถ้วนตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่แนะนำหรือตามที่ปรากฏในบันทึกตามวรรคหนึ่งแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะเรียกเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมอื่นได้อีกไม่ได้ และจะปฏิเสธการพิจารณาคำขอ นั้นโดยอาศัยเหตุแห่งความไม่สมบูรณ์ของคำขอหรือความไม่ครบถ้วนของเอกสารหรือหลักฐานไม่ได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่ความไม่สมบูรณ์หรือความไม่ครบถ้วนนั้นเกิดจากความประมาทเลินเล่อหรือทุจริต ของพนักงานเจ้าหน้าที่ และเป็นผลให้ไม่อาจอนุญาตได้ ในกรณีนี้ให้ผู้อนุญาตสั่งการตามที่เห็นสมควร และให้ดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๙ ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐาน เพิ่มเติมตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ทราบหรือตามที่ปรากฏในบันทึกที่จัดทำตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่คืนคำขอให้แก่ผู้ยื่นคำขอพร้อมทั้งแจ้งเป็นหนังสือถึงเหตุแห่งการคืน คำขอให้ทราบด้วย

ผู้ยื่นคำขอจะอุทธรณ์คำสั่งคืนคำขอตามวรรคหนึ่ง ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติ ราชการทางปกครองหรือจะยื่นคำขอใหม่ก็ได้ แต่ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ต้องยื่นคำขอใดภายใน ระยะเวลาที่กำหนดผู้ยื่นคำขอจะต้องยื่นคำขอนั้นใหม่ภายในระยะเวลาดังกล่าว

มาตรา ๑๐ ผู้อนุญาตต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่ระบุไว้ใน คู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ และแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พิจารณา แล้วเสร็จ

เมื่อครบกำหนดเวลาตามที่ระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ แล้ว หากผู้อนุญาตยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอทราบถึงเหตุแห่งความล่าช้า

ทุกเจ็ดวันจนกว่าจะพิจารณาแล้วเสร็จ พร้อมทั้งส่งสำเนาการแจ้งดังกล่าวให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการทราบทุกครั้ง

ในกรณีที่คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเห็นว่าความล่าช้านั้นเกินสมควรแก่เหตุหรือเกิดจากการขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของผู้อนุญาต ให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการรายงานต่อคณะรัฐมนตรีพร้อมทั้งเสนอแนะให้มีการพัฒนาหรือปรับปรุงหน่วยงานหรือระบบการปฏิบัติราชการของหน่วยงานนั้น

ในกรณีไม่แจ้งตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้ถือว่าผู้อนุญาตกระทำการหรือละเว้นกระทำการเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น เว้นแต่จะเป็นเพราะมีเหตุสุดวิสัย

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับใดออกใช้บังคับและมีผลให้ต้องเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข หรือรายละเอียดอื่นใดที่ปรากฏในคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ การเปลี่ยนแปลงเช่นว่านั้น มิให้ใช้บังคับกับการยื่นคำขอที่ได้ยื่นไว้แล้ว โดยชอบก่อนวันที่กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าวมีผลใช้บังคับ เว้นแต่กฎหมายนั้นจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น แต่สำหรับในกรณีกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับนั้นจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นได้ก็แต่เฉพาะในกรณีที่การเปลี่ยนแปลงนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ยื่นคำขอ

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดอายุใบอนุญาตไว้ และกิจการหรือการดำเนินการที่ได้รับใบอนุญาตนั้นมีลักษณะเป็นกิจการหรือการดำเนินการที่เห็นได้ว่าผู้ได้รับใบอนุญาตจะประกอบกิจการหรือดำเนินการนั้นต่อเนื่องกัน คณะรัฐมนตรีจะกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้น ๆ แทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก็ได้ และเมื่อหน่วยงานซึ่งมีอำนาจออกใบอนุญาตได้รับค่าธรรมเนียมดังกล่าวแล้ว ให้ออกหลักฐานการต่ออายุใบอนุญาตให้แก่ผู้รับใบอนุญาตโดยเร็ว และให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตได้รับการต่ออายุใบอนุญาตตามกฎหมายนั้น ๆ แล้ว

การกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมต่ออายุใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้ระบุชื่อพระราชบัญญัติและประเภทของใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ผู้รับใบอนุญาตอาจดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้

ก่อนตราพระราชกฤษฎีกาตามวรรคสอง ให้คณะรัฐมนตรีสั่งร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วหากสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภามีได้มีมติทักท้วง ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงตราพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวต่อไป

ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการที่จะหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการออกใบอนุญาต เพื่อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง

มาตรา ๑๓ ให้เป็นหน้าที่ของผู้อนุญาตที่จะต้องกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการตรวจสอบการประกอบกิจการหรือการดำเนินกิจการของผู้ได้รับอนุญาตให้เป็นไปตามที่กฎหมายว่า

ด้วยการอนุญาตกำหนดและให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่และผู้อนุญาตที่จะต้องตรวจสอบตามหลักเกณฑ์และแนวทางดังกล่าว

เมื่อมีผู้ได้รับความเดือดร้อนรำคาญ หรือเสียหายจากการประกอบกิจการหรือการดำเนินกิจการของผู้ได้รับอนุญาต ไม่ว่าจะความจะปรากฏต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เองหรือมีผู้ร้องเรียน ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะดำเนินการตรวจสอบและสั่งการตามอำนาจหน้าที่โดยเร็ว

มาตรา ๑๔ ในกรณีจำเป็นและสมควรเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้คณะรัฐมนตรีมีมติจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาต เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรับคำขอตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตขึ้น

ให้ศูนย์รับคำขออนุญาตตามวรรคหนึ่งมีฐานะเป็นส่วนราชการตามมาตรา ๑๘ วรรคสี่แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยอยู่ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และจะให้มีสาขาของศูนย์ประจำกระทรวงหรือประจำจังหวัดด้วยก็ได้

การจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้กำหนดรายละเอียดกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตที่จะให้อยู่ภายใต้การดำเนินการของศูนย์รับคำขออนุญาต

ในการดำเนินการเกี่ยวกับการรับคำขอ จะกำหนดในพระราชกฤษฎีกาให้ผู้ยื่นคำขอยื่นคำขอผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

มาตรา ๑๕ เมื่อมีการจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาตตามมาตรา ๑๔ แล้วให้ดำเนินการและมีผล ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการอนุญาตหรือกฎที่ออกตามกฎหมายดังกล่าว กำหนดให้ต้องยื่นคำขอ หรือส่งเอกสารหรือหลักฐาน หรือค่าธรรมเนียมใด ณ สถานที่ใด ถ้าได้มีการยื่นคำขอ หรือส่งเอกสารหรือหลักฐาน หรือค่าธรรมเนียม ณ ศูนย์รับคำขออนุญาตแล้ว ให้ถือว่าได้มีการยื่นคำขอ หรือส่งเอกสารหรือหลักฐาน หรือค่าธรรมเนียมโดยชอบตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตนั้นแล้ว

(๒) บรรดาเงินค่าธรรมเนียมหรือเงินอื่นใดที่ศูนย์รับคำขออนุญาตได้รับไว้ตาม (๑) ให้ศูนย์รับคำขออนุญาตนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินในนามของหน่วยงานของผู้อนุญาต หรือส่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี และแจ้งให้หน่วยงานของผู้อนุญาตทราบ

(๓) ในกรณีที่หน่วยงานของผู้อนุญาตมีสิทธิหักค่าใช้จ่ายจากเงินที่จะต้องนำส่งคลัง ให้ศูนย์รับคำขออนุญาตหักเงินดังกล่าวแทนและส่งมอบเงินที่หักไว้ให้แก่หน่วยงานของผู้อนุญาต โดยให้ศูนย์รับคำขออนุญาตมีสิทธิหักค่าใช้จ่ายของศูนย์รับคำขออนุญาตตามอัตราที่จะได้ตกลงกับหน่วยงานของผู้อนุญาต

(๔) ระยะเวลาตามมาตรา ๑๐ ให้นับแต่วันที่ศูนย์รับคำขออนุญาตส่งเรื่องให้ผู้อนุญาตโดยศูนย์รับคำขออนุญาตจะต้องส่งเรื่องให้ผู้อนุญาตไม่ช้ากว่าสามวันทำการและให้นำมาตรา ๑๐ วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๕) ให้เป็นหน้าที่ของผู้อนุญาตที่จะต้องส่งคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ ที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบันให้ศูนย์รับคำขออนุญาตตามจำนวนที่จำเป็น และดำเนินการให้มีการ

ฝึกอบรมหรือชี้แจงแก่เจ้าหน้าที่ของศูนย์รับคำขออนุญาต เพื่อให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย

(๖) ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของศูนย์รับคำขออนุญาตที่จะต้องดำเนินการตาม มาตรา ๘ และต้องรับผิดชอบในฐานะเช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘

มาตรา ๑๖ ให้ศูนย์รับคำขออนุญาตมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับคำขอและค่าธรรมเนียม รวมตลอดทั้งคำอุทธรณ์ ตามกฎหมายว่าด้วยการ อนุญาต

(๒) ให้ข้อมูล ชี้แจง และแนะนำผู้ยื่นคำขอหรือประชาชนให้ทราบถึงหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขออนุญาต รวมตลอดทั้งความจำเป็นในการยื่นคำขออื่นใดที่จำเป็นต้อง ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตทั้งปวง ในการประกอบกิจการหรือดำเนินการอย่างหนึ่ง อย่างไม่

(๓) ส่งคำขอ หรือคำอุทธรณ์ ที่ได้รับจากผู้ยื่นคำขอหรือผู้ยื่นคำอุทธรณ์พร้อมทั้ง เอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และคอยติดตามเร่งรัดหน่วยงานดังกล่าวเพื่อ ดำเนินการให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ และคู่มือสำหรับประชาชนตาม มาตรา ๗ หรือตามกฎหมายที่ให้สิทธิในการอุทธรณ์

(๔) ในกรณีที่เห็นว่าหลักเกณฑ์หรือวิธีการในการยื่นคำขอ มีรายละเอียดหรือ กำหนดให้ต้องส่งเอกสารที่ไม่จำเป็น หรือเป็นภาระเกินสมควรแก่ประชาชน ให้เสนอแนะต่อ คณะรัฐมนตรีเพื่อสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

(๕) รวบรวมปัญหาและอุปสรรคจากการอนุญาตและการดำเนินการของศูนย์รับคำ ขออนุญาตเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่ง การให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป

(๖) เสนอแนะในการพัฒนาหรือปรับปรุงกระบวนการ ขั้นตอน ระยะเวลา เกี่ยวกับการ อนุญาตต่าง ๆ รวมถึงข้อเสนอในการออกกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือกำหนดหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการ อนุญาตเพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวกมากขึ้น

มาตรา ๑๗ ให้ผู้อนุญาตจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ ให้เสร็จสิ้น ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๘ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันมีกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตจำนวนมาก การประกอบกิจการของประชาชนจะต้องขออนุญาตจากส่วนราชการหลายแห่ง อีกทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตบางฉบับไม่ได้กำหนดระยะเวลา เอกสารและหลักฐานที่จำเป็น รวมถึงขั้นตอนในการพิจารณาไว้ทำให้เป็นอุปสรรคต่อประชาชนในการยื่นคำขออนุญาตดำเนินการต่าง ๆ ดังนั้น เพื่อให้มีกฎหมายกลางที่จะกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาต และมีการจัดตั้งศูนย์บริการร่วมเพื่อรับคำร้องและศูนย์รับคำขออนุญาต ณ จุดเดียว เพื่อให้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับการขออนุญาตซึ่งจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ปริญานุก/ผู้จัดทำ
๒๖ มกราคม ๒๕๕๘

วิษพงษ์/ผู้ตรวจ
๒๙ มกราคม ๒๕๕๘

ภาคผนวก ค

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

พระราชกฤษฎีกา
ว่าด้วยการมอบอำนาจ
พ.ศ. ๒๕๕๐

กรมราชเลขา

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐
เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการมอบอำนาจ

โดยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และ
มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไข
เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑

ส่วนนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ
พ.ศ. ๒๕๕๐”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“มอบอำนาจ” หมายความว่า การที่ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ที่จะพึงปฏิบัติ
หรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด
เว้นแต่การอนุญาตตามมาตรา ๓๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.
๒๕๕๐ ได้มอบอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการอื่นใด
ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น ให้แก่ผู้ดำรง
ตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทน

“ผู้มอบอำนาจ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ที่จะพึงปฏิบัติหรือ
ดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะรัฐมนตรี ในการสั่งการอนุญาต
การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการอื่นใด

“ผู้รับมอบอำนาจ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ดังกล่าว

“ศูนย์บริการร่วม” หมายความว่า หน่วยงานที่รวมงานบริการของส่วนราชการเดียวกันหรือต่างส่วนราชการมาปฏิบัติราชการร่วมกันในการให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการและประชาชน

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ การมอบอำนาจต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- (๑) การอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน
- (๒) ความคุ้มค่า ความรวดเร็ว และประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
- (๓) การกระจายอำนาจการตัดสินใจและความรับผิดชอบที่เหมาะสม
- (๔) ไม่เป็นการเพิ่มขึ้นตอนหรือระยะเวลาในการใช้อำนาจ และไม่ต้องผ่านการ

พิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ มากเกินความจำเป็น

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการมอบอำนาจตามวรรคหนึ่ง ผู้มอบอำนาจอาจวางแนวทางหรือกำหนดรายละเอียดวิธีปฏิบัติราชการเพิ่มเติมในเรื่องการมอบอำนาจโดยไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกานี้ เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจหรือลักษณะของงานที่ต้องมีการใช้อำนาจที่มอบอำนาจไปนั้นก็ได้

มาตรา ๖ ในการมอบอำนาจ ผู้มอบอำนาจอาจมอบอำนาจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่อยู่ในอำนาจหน้าที่การปฏิบัติราชการของผู้มอบอำนาจ เพื่อให้ผู้รับมอบอำนาจปฏิบัติราชการแทนในเรื่องนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ โดยต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการมอบอำนาจตามมาตรา ๕ และคำนึงถึงขีดความสามารถ ความรับผิดชอบ และความเหมาะสมตามสภาพของตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้รับมอบอำนาจและผู้มอบอำนาจ เว้นแต่เป็นเรื่องใดตามกรณีดังต่อไปนี้ ผู้มอบอำนาจอาจไม่มอบอำนาจในเรื่องดังกล่าวก็ได้

(๑) เป็นเรื่องที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจเฉพาะหรือเป็นเรื่องที่โดยสภาพไม่อาจมอบอำนาจได้

(๒) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสำคัญ

(๓) เป็นเรื่องที่มีความจำเป็นต้องการดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อให้เป็นมาตรฐาน

เดียวกัน

(๔) เป็นเรื่องที่อาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือเกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน

ได้

การมอบอำนาจตามวรรคหนึ่งให้รวมถึงการมอบอำนาจในการทำนิติกรรมสัญญา ฟ้องคดีและดำเนินคดีด้วย

ในกรณีที่มีการดำเนินการในเรื่องใดที่พระราชกฤษฎีกานี้กำหนดให้ต้องมีการมอบอำนาจให้ดำเนินการมอบอำนาจตามนั้น โดยจะยกความในมาตรานี้ขึ้นอ้างเพื่อไม่มอบอำนาจไม่ได้

มาตรา ๗ ในการมอบอำนาจ ให้ผู้มอบอำนาจดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (๑) วางหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้อำนาจของผู้รับมอบอำนาจ
- (๒) จัดให้มีระบบการตรวจสอบและการรายงานผลการใช้อำนาจของผู้รับมอบ

อำนาจ

(๓) กำกับดูแล และแนะนำการใช้อำนาจของผู้รับมอบอำนาจ

(๔) จัดทำบัญชีการมอบอำนาจเสนอผู้บังคับบัญชา

เมื่อมีการมอบอำนาจแล้ว หากผู้มอบอำนาจเห็นว่าผู้รับมอบอำนาจใช้อำนาจที่ได้รับมอบโดยไม่ถูกต้องหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหาย ผู้มอบอำนาจอาจมีคำสั่งแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจหรือให้ผู้รับมอบอำนาจหยุดการปฏิบัติราชการไว้ก่อน และผู้มอบอำนาจเป็นผู้ใช้อำนาจนั้นโดยตรงก็ได้

มาตรา ๘ การมอบอำนาจให้ทำเป็นหนังสือ โดยระบุรายละเอียดเกี่ยวกับการมอบอำนาจให้ชัดเจนเพียงพอที่จะเข้าใจในเรื่อง ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อหรือตำแหน่งของผู้มอบอำนาจ
- (๒) ชื่อหรือตำแหน่งของผู้รับมอบอำนาจ
- (๓) อำนาจที่มอบ รวมทั้งอาจกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้อำนาจด้วยก็ได้

มาตรา ๙ การมอบอำนาจย่อมมีผลตราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงโดยเงื่อนไขหรือโดยเหตุอื่น

มาตรา ๑๐ ในการปฏิบัติราชการแทน ผู้รับมอบอำนาจอาจดำเนินการใดๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการมอบอำนาจนั้นตามที่เห็นสมควร แต่ต้องใช้อำนาจที่ได้รับมอบให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีการมอบอำนาจหรือตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้อำนาจในเรื่องนั้น รวมทั้งต้องจัดทำรายงานผลการใช้อำนาจดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ที่ผู้มอบอำนาจกำหนด

มาตรา ๑๑ ให้ ก.พ.ร. มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลและติดตามตรวจสอบการมอบอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งใดๆ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกานี้ อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

- (๑) แนะนำให้ผู้มอบอำนาจดัดเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขการมอบอำนาจให้ถูกต้อง
- (๒) กำหนดให้ส่วนราชการรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการมอบอำนาจให้ทราบตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกานี้ ให้ ก.พ.ร. เป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยคำวินิจฉัยของ ก.พ.ร. ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่เห็นสมควรเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติราชการเรื่องใดที่ไม่อาจใช้หลักเกณฑ์การมอบอำนาจตามพระราชกฤษฎีกานี้ได้ ให้ ก.พ.ร. เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการมอบอำนาจการปฏิบัติราชการในเรื่องนั้นไว้เป็นการเฉพาะ

หมวด ๒

การมอบอำนาจในกระทรวงเดียวกัน

มาตรา ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการในกระทรวง ให้ปลัดกระทรวงมีอำนาจกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมอบอำนาจของส่วนราชการในสังกัด ทั้งในกรณีการมอบอำนาจในส่วนราชการเดียวกันหรือการมอบอำนาจให้กับส่วนราชการอื่นที่อยู่ในสังกัดของกระทรวงเดียวกันได้

ในกรณีที่เห็นสมควร ก.พ.ร. อาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติกำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับการมอบอำนาจของกระทรวง เพื่อให้ทุกกระทรวงปฏิบัติได้

มาตรา ๑๓ ในกระทรวงที่มีการแบ่งกลุ่มภารกิจซึ่งหัวหน้ากลุ่มภารกิจมีอำนาจเช่นเดียวกับปลัดกระทรวงตามมาตรา ๒๑ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้หัวหน้ากลุ่มภารกิจดำเนินการมอบอำนาจตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้ โดยให้ถือเสมือนหนึ่งเป็นปลัดกระทรวงของส่วนราชการในกลุ่มภารกิจนั้น

มาตรา ๑๔ ให้อธิบดีจัดให้มีการมอบอำนาจภายในกรมของตน เพื่อให้การปฏิบัติราชการมีการกระจายความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสมกับภารกิจของรัฐแต่ละด้านหรือเพื่อประโยชน์ในการให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

ในการกำหนดเรื่องการมอบอำนาจภายในกรมตามวรรคหนึ่ง ให้มีการกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการต้องมอบอำนาจให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเรื่องนั้นโดยตรง เว้นแต่ในกรณีมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการ หรือมีเหตุเร่งด่วนอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ หัวหน้าส่วนราชการอาจจัดให้มีการมอบอำนาจให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่เห็นสมควรเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนก็ได้

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการและผู้มอบอำนาจเห็นสมควรมอบอำนาจการปฏิบัติราชการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งและปฏิบัติราชการอยู่ในส่วนราชการอื่น ให้ผู้มอบอำนาจดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) กรณีที่เป็นส่วนราชการในกรมเดียวกัน ให้ทำความตกลงระหว่างหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องแล้วแจ้งการมอบอำนาจนั้นให้อธิบดีทราบพร้อมด้วยเหตุผล
- (๒) กรณีที่เป็นส่วนราชการที่ได้สังกัดกรมเดียวกัน ให้ทำความตกลงระหว่างอธิบดีของกรมที่ผู้มอบอำนาจสังกัดกับอธิบดีของกรมที่ผู้รับมอบอำนาจสังกัด แล้วแจ้งให้ปลัดกระทรวงทราบพร้อมด้วยเหตุผล

มาตรา ๑๖ ให้นำความในหมวดนี้มาใช้บังคับกับส่วนราชการและหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือกรมที่เรียกชื่ออย่างอื่น ส่วนราชการตามมาตรา ๑๘ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ หรือส่วนราชการที่มีหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรีด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๓

การมอบอำนาจให้แก่ส่วนราชการต่างกระทรวง

มาตรา ๑๗ ในการมอบอำนาจให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในส่วนราชการต่างกระทรวง เว้นแต่กรณีการมอบอำนาจให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดตามหมวด ๕ ให้กระทำได้เมื่อมีการทำบันทึกความตกลงระหว่างส่วนราชการที่มอบอำนาจและที่รับมอบอำนาจแล้ว และการมอบอำนาจนั้นต้องทำเป็นหนังสือ

บันทึกความตกลงตามวรรคหนึ่งต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการใช้อำนาจซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการดังนี้

- (๑) ขอบเขตอำนาจที่ได้มอบ
- (๒) แนวทาง นโยบาย และข้อสงวนของการใช้อำนาจ
- (๓) ชื่อและตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ที่ติดต่อได้ในกรณีมีข้อสงสัยเกี่ยวกับกระบวนการใช้อำนาจ

ให้ปลัดกระทรวงของแต่ละกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการมอบอำนาจเป็นผู้ลงนามในบันทึกข้อตกลง ในกรณีที่เป็นการมอบอำนาจระหว่างกรมของแต่ละกระทรวง ให้อธิบดีของกรมที่เกี่ยวข้องกับการมอบอำนาจเป็นผู้ร่วมลงนามในบันทึกข้อตกลงด้วย

การมอบอำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งสำเนาบันทึกความตกลงและหนังสือมอบอำนาจดังกล่าวให้แก่ ก.พ.ร. ด้วย

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีหรือ ก.พ.ร. มีมติให้มีการมอบอำนาจในเรื่องใดระหว่างส่วนราชการต่างกระทรวง ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่มอบอำนาจให้เป็นไปตามนั้น โดยมีให้นำความในมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับ แต่ทั้งนี้ถ้าคณะรัฐมนตรีหรือ ก.พ.ร. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการมอบอำนาจและการปฏิบัติราชการไว้อย่างใด ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์นั้นด้วย

มาตรา ๑๙ ให้นำความในหมวดนี้มาใช้บังคับกับส่วนราชการและหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือกรมที่เรียกชื่ออย่างอื่น ส่วนราชการตามมาตรา ๑๘ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ หรือส่วนราชการที่มีหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรีด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๔

การมอบอำนาจให้แก่ศูนย์บริการร่วม

มาตรา ๒๐ เมื่อมีการจัดตั้งศูนย์บริการร่วม ให้หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เกี่ยวข้องมอบอำนาจทั้งปวงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของศูนย์บริการร่วมนั้น ให้แก่ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติในศูนย์บริการร่วม

อำนาจที่จะมอบและระยะเวลาในการมอบอำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีหรือ ก.พ.ร. กำหนด โดยไม่ต้องปฏิบัติตามหมวด ๒ และหมวด ๓

มาตรา ๒๑ ให้ศูนย์บริการร่วมจัดทำรายงานแสดงการมอบอำนาจตามมาตรา ๒๐ และปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ตามที่ได้รับมอบอำนาจให้ ก.พ.ร. ทราบ ภายในเวลาที่ ก.พ.ร. กำหนด

หมวด ๕

การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนในเขตพื้นที่จังหวัด^๓

มาตรา ๒๒ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการอื่นที่ส่วนราชการใดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใดหรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใดในเขตพื้นที่จังหวัด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นหรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมีได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นหรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ให้หัวหน้าส่วนราชการดำเนินการมอบอำนาจการปฏิบัติราชการในเขตพื้นที่จังหวัดให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่มีการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่อำนาจนั้นเกี่ยวกับราชการของส่วนราชการใด และส่วนราชการนั้นปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบอำนาจให้แก่หัวหน้าส่วนราชการนั้น

(๒) นอกจากกรณีตาม (๑) ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่เกี่ยวข้องในจังหวัด เป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนก็ได้

^๓ ข้อ หมวด ๕ การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนในเขตพื้นที่จังหวัด แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรา ๒๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

ในกรณีที่การปฏิบัติราชการในเรื่องใดภายในจังหวัดมีความจำเป็นต้องมีการมอบอำนาจเป็นอย่างอื่นเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการปฏิบัติราชการของจังหวัด ให้ ก.พ.ร. มีอำนาจกำหนดการมอบอำนาจสำหรับการปฏิบัติราชการที่แตกต่างจากรวคหนึ่ง (๑) หรือ (๒) ได้

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบอำนาจให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานผู้มอบอำนาจเพื่อทราบด้วย

มาตรา ๒๓/๑^๕ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการอื่นที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะพึงปฏิบัติ หรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจภายในจังหวัดได้

ในการมอบอำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบอำนาจให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเรื่องนั้นโดยตรง เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการ หรือมีเหตุเร่งด่วนอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่เห็นสมควรเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนก็ได้

มาตรา ๒๓/๒^๖ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยภายในเขตพื้นที่จังหวัด และเป็นกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการ หรือมีเหตุเร่งด่วนอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจให้แก่ผู้ซึ่งได้รับคำสั่งให้มาปฏิบัติราชการในจังหวัดแต่มิได้ดำรงตำแหน่งอยู่ในจังหวัดนั้นเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนเป็นการชั่วคราวก็ได้

มาตรา ๒๔ ให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ และหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดดำเนินการมอบอำนาจให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๒๕ การใช้อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าราชการจังหวัดและของผู้ดำรงตำแหน่งใดในจังหวัด ต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

มาตรา ๒๖^๗ ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องที่ไม่อาจมอบอำนาจตามมาตรา ๒๓ ได้ เนื่องจากเป็นกรณีตามมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจไม่มอบอำนาจนั้นก็ได้

เมื่อมีการมอบอำนาจตามมาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๓/๒ แล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้รับมอบอำนาจให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการมอบ

^๕ มาตรา ๒๓/๑ เพิ่มโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

^๖ มาตรา ๒๓/๒ เพิ่มโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

^๗ มาตรา ๒๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

อำนาจนั้น ในกรณีที่เห็นว่าผู้รับมอบอำนาจได้ใช้อำนาจปฏิบัติราชการแทนโดยไม่ถูกต้อง หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหาย หรือปรากฏเหตุขึ้นภายหลังว่าเป็นกรณีตามมาตรา ๒ (๒) (๓) และ (๔) ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมีคำสั่งให้ผู้รับมอบอำนาจแก้ไขการปฏิบัติราชการหรือหยุดการปฏิบัติราชการดังกล่าวไว้ก่อน และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ใช้อำนาจในเรื่องนั้นก็ได้

การใช้อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดตามวรรคสอง ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจให้แก่รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่เกี่ยวข้องในจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนก็ได้

การดำเนินการของผู้ว่าราชการจังหวัดตามวรรคหนึ่งและวรรคสาม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งการดำเนินการพร้อมทั้งเหตุผลให้ส่วนราชการหรือผู้มอบอำนาจทราบด้วย ทั้งนี้ หากส่วนราชการหรือผู้มอบอำนาจมีความเห็นเป็นอย่างอื่นให้นำข้อขัดแย้งนั้นเสนอ ก.พ.ร. เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด ให้นำความในมาตรานี้มาใช้บังคับกับการมอบอำนาจตามมาตรา ๒๔ ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๖/๑ ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการมอบอำนาจให้แก่ข้าราชการส่วนกลางที่อยู่ในจังหวัด และมีใช้กรณีที่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๒ ให้ผู้รับมอบอำนาจดังกล่าวรายงานการใช้อำนาจในการปฏิบัติราชการแทนในเขตพื้นที่จังหวัดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบด้วย และในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าผู้รับมอบอำนาจปฏิบัติราชการโดยไม่ถูกต้องหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหาย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการแนะนำหรือยับยั้งการกระทำใด ๆ ของผู้รับมอบอำนาจไว้ชั่วคราว แล้วรายงานส่วนราชการหรือผู้มอบอำนาจเพื่อพิจารณาดำเนินการรวมทั้งอาจรายงานเรื่องดังกล่าวต่อ ก.พ.ร. ด้วยก็ได้

หมวด ๖ การมอบอำนาจปฏิบัติราชการแทนในต่างประเทศ

การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนในต่างประเทศ

มาตรา ๒๗ ส่วนราชการใดมีภารกิจที่ต้องดำเนินการในต่างประเทศ ให้หัวหน้าส่วนราชการนั้นมอบอำนาจทั้งปวงที่จะต้องดำเนินการในต่างประเทศนั้นให้แก่หัวหน้าคณะผู้แทนและให้หัวหน้าคณะผู้แทนมอบอำนาจให้รองหัวหน้าคณะผู้แทนหรือบุคคลในคณะผู้แทน

หมวด ๗

เปิดเตล็ด

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในการบริการประชาชน ให้ส่วนราชการซึ่งกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วาง

มาตรา ๒๖/๑ เพิ่มโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

ระเบียบการมอบอำนาจให้เหมาะสมกับภารกิจบริการประชาชน ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความสะดวกรวดเร็วประสิทธิภาพ และประหยัด ในการบริการประชาชน ตามแนวทางตามพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๒๙ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในการบริการประชาชน คณะรัฐมนตรีจะมีมติให้คณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชนดำเนินการให้มีระเบียบว่าด้วยการมอบอำนาจให้สอดคล้องกับแนวทางตามพระราชกฤษฎีกานี้ โดยจะกำหนดให้ระเบียบดังกล่าว อย่างน้อยต้องกำหนดให้การใช้อำนาจของผู้รับมอบอำนาจในเขตจังหวัดใดต้องสอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาจังหวัดนั้นด้วยก็ได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๐ การใดที่เกี่ยวกับการมอบอำนาจที่เคยดำเนินการตามหลักเกณฑ์ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๔๖ ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการมอบอำนาจที่ชอบตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้การมอบอำนาจในการสั่งการการอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือดำเนินการอื่นใดที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในส่วนราชการเดียวกันหรือส่วนราชการอื่น หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนได้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙^๙

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การมอบอำนาจให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งในส่วนราชการอื่นในกระทรวงเดียวกัน และการมอบอำนาจการปฏิบัติราชการแทนในเขตพื้นที่จังหวัด รวมทั้งการกำกับดูแลการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจดังกล่าว อันจะทำให้การบริหารราชการเป็นไปโดยถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

ภาคผนวก ง

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐
เรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ที่ ๒๑/๒๕๖๐

เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ

สืบเนื่องจากรายงานผลการจัดอันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจของธนาคารโลก ซึ่งปรากฏว่าประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๔๖ จาก ๑๙๐ ประเทศ แม้ว่ารัฐบาลจะมีความมุ่งมั่นที่จะปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเข้าถึงการประกอบธุรกิจนี้ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดมาตรการเร่งรัดการดำเนินการ พัฒนาระบบการปฏิบัติงานและการบริการในภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับรายงานผลของธนาคารโลกแล้วก็ตาม แต่ยังคงพบว่ามีสภาพแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญอีกส่วนหนึ่งนั้น เป็นความยุ่งยากและซับซ้อนเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข รวมทั้งขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมาย กฎ และระเบียบที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก จึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติที่มีความสำคัญในกฎหมายบางฉบับอันจะช่วยส่งเสริมสนับสนุนและรองรับความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ซึ่งจะส่งผลต่ออันดับที่ดีขึ้นของประเทศไทยในการประเมินของธนาคารโลกครั้งต่อไป รวมทั้งเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและเพิ่มโอกาสในการเป็นแหล่งลงทุนที่มีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๑๖ การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท การแก้ไขข้อความที่ได้จดทะเบียนไว้ในภายหลัง และการจดทะเบียนอย่างอื่นตามที่ลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท กำหนดให้จดทะเบียนให้จดทะเบียนต่อนายทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทตามที่รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงประกาศกำหนด”

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๒๐/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๑๐๒๐/๑ ให้รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงมีอำนาจออกกฎกระทรวงลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมที่ออกตามมาตรา ๑๐๑๘ และมาตรา ๑๐๒๐”

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๑๐๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ทำความตกลงตั้งข้อบังคับต่าง ๆ ของบริษัท ทั้งนี้ อาจกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งที่ไม่สามารถหาข้อยุติระหว่างกรรมการหรือผู้ถือหุ้นไว้ด้วยก็ได้”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๑๒๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๒๘ ในใบหุ้นทุก ๆ ใบให้กรรมการอย่างน้อยหนึ่งคนลงลายมือชื่อเป็นสำคัญ”

ข้อ ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๑๒๐๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“การจ่ายเงินปันผลนั้นให้กระทำภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่หรือกรรมการลงมติแล้วแต่กรณี”

ข้อ ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๕) ของมาตรา ๑๒๓๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“(๕) เมื่อมีเหตุอื่นใดทำให้บริษัทนั้นเหลือวิสัยที่จะดำรงคงอยู่ต่อไปได้”

ข้อ ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๘ ให้นายจ้างซึ่งมีลูกจ้างรวมกันตั้งแต่สิบคนขึ้นไป จัดให้มีข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานเป็นภาษาไทย และข้อบังคับนั้นอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับรายการ ดังต่อไปนี้

- (๑) วันทำงาน เวลาทำงานปกติ และเวลาพัก
- (๒) วันหยุดและหลักเกณฑ์การหยุด
- (๓) หลักเกณฑ์การทำงานล่วงเวลาและการทำงานในวันหยุด
- (๔) วันและสถานที่จ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุด
- (๕) วันลาและหลักเกณฑ์การลา
- (๖) วินัยและโทษทางวินัย
- (๗) การร้องทุกข์
- (๘) การเลิกจ้าง ค่าชดเชย และค่าชดเชยพิเศษ

ให้นายจ้างประกาศใช้ข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่นายจ้างมีลูกจ้างรวมกันตั้งแต่สิบคนขึ้นไป และให้นายจ้างจัดเก็บสำเนาข้อบังคับนั้นไว้ ณ สถานประกอบกิจการ หรือสำนักงานของนายจ้างตลอดเวลา

ให้นายจ้างเผยแพร่และปิดประกาศข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานโดยเปิดเผย ณ สถานที่ทำงานของลูกจ้าง เพื่อให้ลูกจ้างได้ทราบและดูได้โดยสะดวก”

ข้อ ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๐ ในกรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน ให้นายจ้างประกาศข้อบังคับที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศใช้ข้อบังคับที่แก้ไขเพิ่มเติม และให้นำมาตรา ๑๐๘ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ข้อ ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๐ ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด จะเข้าชื่อกันทำหนังสือขอให้คณะกรรมการเรียกประชุมผู้ถือหุ้นเป็นการประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้ แต่ต้องระบุเรื่องและเหตุผลในการที่ขอให้เรียกประชุมไว้ให้ชัดเจนในหนังสือดังกล่าวด้วย ในกรณีเช่นนี้ คณะกรรมการต้องจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นภายในสี่สัปดาห์นับแต่วันที่ได้รับหนังสือจากผู้ถือหุ้น

ในกรณีที่คณะกรรมการไม่จัดให้มีการประชุมภายในกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ผู้ถือหุ้นทั้งหลายซึ่งเข้าชื่อกันหรือผู้ถือหุ้นคนอื่น ๆ รวมกันได้จำนวนหุ้นตามที่บังคับไว้จะเรียกประชุมเองก็ได้ภายในสี่สัปดาห์นับแต่วันครบกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าเป็นการประชุมผู้ถือหุ้นที่คณะกรรมการเรียกประชุม โดยบริษัทต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายอันจำเป็นที่เกิดจากการจัดให้มีการประชุมและอำนวยความสะดวกตามสมควร

ในกรณีที่ปรากฏว่าการประชุมผู้ถือหุ้นที่เป็นการเรียกประชุมเพราะผู้ถือหุ้นตามวรรคสองครั้งใด จำนวนผู้ถือหุ้นซึ่งมาร่วมประชุมไม่ครบเป็นองค์ประชุมตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๓ ผู้ถือหุ้นตามวรรคสองต้องร่วมกันรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการจัดให้มีการประชุมในครั้งนั้นให้แก่บริษัท”

ข้อ ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๘ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒๘ ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด จะเข้าชื่อกันทำคำขอเป็นหนังสือให้นายทะเบียนแต่งตั้งผู้ตรวจสอบเพื่อดำเนินการตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของบริษัท ตลอดจนตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการด้วยก็ได้

ในคำขอตามวรรคหนึ่ง ผู้ขอต้องระบุเหตุและประเด็นที่จะให้ตรวจสอบโดยแจ้งชัด พร้อมกับแจ้งชื่อและสถานที่อยู่ของผู้ถือหุ้นคนหนึ่งเป็นตัวแทนด้วย

ถ้านายทะเบียนเห็นว่าเหตุอันสมควรให้นายทะเบียนมีคำสั่งแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่คนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ตรวจสอบ และในคำสั่งแต่งตั้งผู้ตรวจสอบ นายทะเบียนต้องระบุประเด็นที่จะให้ตรวจสอบโดยแจ้งชัด”

ข้อ ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๔/๒ แห่งลักษณะ ๔ พนักงานเจ้าหน้าที่และการตรวจตราและควบคุม แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓

“มาตรา ๘๔/๒ ในกรณีมีเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจขยายหรือเลื่อนกำหนดเวลาตามมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๗ ออกไปได้ตามความเหมาะสมหรือจำเป็น”

ข้อ ๑๒ ให้ยกเลิกความใน (๖) ของวรรคหนึ่งในมาตรา ๙๐/๑๒ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๖) ห้ามมิให้เจ้าหนี้มีประกันบังคับชำระหนี้เอาหลักทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันไว้แต่จะได้รับอนุญาตจากศาลที่รับคำร้องขอ หรือเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอ ระยะเวลาดังกล่าวศาลอาจขยายได้อีกไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินหกเดือน”

ข้อ ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙๐/๑๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓

“มาตรา ๙๐/๑๔ ทวิ ในกรณีทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันมีสภาพเป็นของสดเสียได้หรือหากหน่วงช้าไว้จะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาจะเกินส่วนกับค่าของทรัพย์สิน เจ้าหนี้มีประกันอาจจำหน่ายทรัพย์สินดังกล่าวแล้วเก็บเงินไว้แทน”

ข้อ ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๐/๔๖ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙๐/๔๖ มติยอมรับแผนต้องเป็นไปดังนี้

(๑) ที่ประชุมเจ้าหนี้แต่ละกลุ่มทุกกลุ่ม ซึ่งมีใช้กลุ่มเจ้าหนี้ตามมาตรา ๙๐/๔๖ ทวิ มีมติของเจ้าหนี้ฝ่ายข้างมากและมีจำนวนหนี้ไม่น้อยกว่าสองในสามแห่งจำนวนหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้ซึ่งได้เข้าประชุมด้วยตนเองหรือมอบฉันทะให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทนในที่ประชุมเจ้าหนี้และได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น หรือ

(๒) ที่ประชุมเจ้าหนี้อย่างน้อยหนึ่งกลุ่ม ซึ่งมีใช้กลุ่มเจ้าหนี้ตามมาตรา ๙๐/๔๖ ทวิ มีมติของเจ้าหนี้ฝ่ายข้างมากและมีจำนวนหนี้ไม่น้อยกว่าสองในสามแห่งจำนวนหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้ในกลุ่มนั้น ซึ่งได้เข้าประชุมด้วยตนเองหรือมอบฉันทะให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทนในที่ประชุมเจ้าหนี้และได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น และเมื่อนับรวมจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้ที่ยอมรับแผนในที่ประชุมเจ้าหนี้ทุกกลุ่มแล้ว มีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบแห่งจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้ซึ่งได้เข้าประชุมด้วยตนเองหรือมอบฉันทะให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทนในที่ประชุมเจ้าหนี้และได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น”

ในการนับจำนวนหนี้ให้ถือว่าเจ้าหนี้ตามมาตรา ๙๐/๔๖ ทวิ ได้มาประชุมและได้ออกเสียงลงคะแนนในมติยอมรับแผนนั้นด้วย”

ข้อ ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔๘/๑ ของส่วนที่ ๒ อำนวยการหน้าที่ ในหมวด ๕ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓

“มาตรา ๑๔๘/๑ ในกรณีที่บทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ โฆษณาคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาล หรือประกาศหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ในหนังสือพิมพ์รายวัน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจโฆษณาทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์สาธารณะอื่นใดแทน ตามที่อธิบดีกรมบังคับคดีประกาศกำหนดก็ได้”

ข้อ ๑๖ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๗๓ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้โฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ในราชกิจจานุเบกษา และหนังสือพิมพ์รายวันหรือผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์สาธารณะอื่นใดแทนตามข้ออธิบัตินี้ครบถ้วนแล้ว บุคคลทุกคนได้ทราบว่ามีคำสั่งนั้น”

ข้อ ๑๗ ในกรณีที่กฎหมาย กฎ หรือระเบียบใดกำหนดให้ผู้ขอรับอนุมัติ อนุญาต หรือใบอนุญาต หรือผู้ยื่นขอจดทะเบียนหรือจดทะเบียน หรือผู้แจ้ง ต้องใช้เอกสารที่ทางราชการออกให้แก่ผู้นั้น เพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการ ให้เป็นหน้าที่ของผู้มีอำนาจอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต รับจดทะเบียน รับจดทะเบียน หรือรับแจ้งนั้น ที่จะต้องดำเนินการให้หน่วยงานที่ออกเอกสารราชการเช่นนั้น ส่งข้อมูลหรือสำเนาเอกสารดังกล่าวมาเพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจดังกล่าวประสงค์ได้สำเนาเอกสารนั้นจากผู้ขอรับอนุมัติ อนุญาต หรือใบอนุญาต หรือผู้ยื่นขอจดทะเบียนหรือจดทะเบียน หรือผู้แจ้ง ให้ผู้มีอำนาจนั้นเป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าวเอง เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการทำสำเนาดังกล่าวจากผู้ขอรับอนุมัติ อนุญาต หรือใบอนุญาต หรือผู้ยื่นขอจดทะเบียนหรือจดทะเบียน หรือผู้แจ้ง

ข้อ ๑๘ คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ภาคผนวก จ

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล พ.ศ.

พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล

เหตุผล

โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีการปฏิรูปประเทศเพื่อให้ประเทศมีการพัฒนาที่ยั่งยืนและสมดุล ขจัดความเหลื่อมล้ำในสังคม ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ รวมถึงให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นประเด็นสำคัญประการหนึ่งที่ต้องมีการปฏิรูปโดยให้มีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม และให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน ซึ่งเทคโนโลยีในปัจจุบันมีความก้าวหน้าอย่างมากและได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตและการประกอบธุรกิจของประชาชน โดยต่างมีอุปกรณ์สื่อสารและมีการใช้งานเทคโนโลยีอย่างแพร่หลาย แต่สำหรับการทำงานและการบริการภาครัฐที่ผ่านมากลับยังไม่สามารถพัฒนาการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกกับประชาชนซึ่งมีความพร้อมใช้งานเทคโนโลยีอยู่แล้วได้ ดังนั้นเพื่อให้มีกฎหมายในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชนตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และเพื่อยกระดับการดำเนินงานภาครัฐไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่ระบบการทำงานและข้อมูลสามารถเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานของรัฐได้อย่างมั่นคงปลอดภัย มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เปิดเผยและโปร่งใส ประชาชนได้รับความสะดวกในการรับบริการ และสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ เพื่อให้การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลอำนวยความสะดวกให้เกิดประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน ให้คณะรัฐมนตรีจัดทำแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การประกาศใช้และการแก้ไขปรับปรุงแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

แผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลต้องมีเป้าหมายและแนวทางอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) การดำเนินการและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสม มาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการของหน่วยงานของรัฐ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และให้เกิดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างคุ้มค่าและเต็มศักยภาพ

(๒) การพัฒนามาตรฐาน มาตรการ หลักเกณฑ์ วิธีการทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อรองรับ กระบวนการทำงานของหน่วยงานของรัฐให้สอดคล้องและเชื่อมโยงระบบการทำงานและข้อมูลของหน่วยงานของรัฐเข้าด้วยกัน รวมถึงการพัฒนาบริการภาครัฐไปสู่การบริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว

(๓) การเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณเกี่ยวกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และมีมาตรการติดตาม ตรวจสอบและประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ แผนงาน และโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

(๔) การดำเนินงานรัฐบาลดิจิทัลมีความมั่นคงปลอดภัย มีมาตรการปกป้องคุ้มครองข้อมูล และความเป็นส่วนตัวของประชาชน มีความพร้อมใช้และน่าเชื่อถือ โดยเฉพาะการดำเนินงานรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในกลุ่มโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญยิ่งยวด (Critical Infrastructure)

(๕) การเปิดเผยข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐจัดทำและครอบครองผ่านช่องทางเทคโนโลยีดิจิทัล โดยข้อมูลที่เปิดเผยต้องคำนึงถึงความต้องการของประชาชน และไม่ใช่อะไรก็ตามข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูลที่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมและตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐได้โดยสะดวก และสามารถนำข้อมูลไปพัฒนานวัตกรรมใหม่ที่สร้างประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม

(๖) การผลิตและพัฒนากำลังคนภาครัฐ ให้เกิดความพร้อมและมีทักษะความรู้ในการประยุกต์ใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการทำงานและการบริการประชาชน รวมทั้งสร้างความตระหนักในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยและการปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลดิจิทัล

เมื่อมีการประกาศใช้แผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลแล้ว หน่วยงานของรัฐต้องกำหนดแผนปฏิบัติการและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนให้สอดคล้องกับแผนระดับชาติดังกล่าว

หมวด ๒ รัฐบาลดิจิทัล

มาตรา ๖ ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการอย่างน้อยในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) จัดทำและปรับปรุงระบบ กระบวนการทำงาน และการจัดทำบริการให้สอดคล้องกับกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์และรองรับการดำเนินงานรัฐบาลดิจิทัล โดยต้องคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกของประชาชนเป็นสำคัญ และต้องไม่มีการเรียกให้ส่งเอกสารในรูปแบบกระดาษในภายหลัง
- (๒) จัดให้มีระบบเอกสารที่ทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์กำหนดมาบังคับใช้โดยอนุโลม
- (๓) จัดให้มีระบบการยืนยันตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยการใช้บัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card) หรือระบบการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นใดตามที่คณะกรรมการกำหนด
- (๔) จัดให้มีช่องทางบริการรับเรื่องร้องเรียน ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการทำงานและการให้บริการ รวมถึงการร้องขอข้อมูลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับประชาชน
- (๕) จัดทำฐานข้อมูลในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่รองรับการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งสามารถนำไปเปิดเผยต่อสาธารณชนได้ ตามมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด
- (๖) จัดให้มีการทบทวนและประเมินแผนการดำเนินงาน นโยบาย และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานปีละอย่างน้อยหนึ่งครั้ง

มาตรา ๗ กรณีที่หน่วยงานของรัฐจัดทำกระบวนการพิจารณาทางปกครองโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้นำหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์กำหนดมาบังคับใช้โดยอนุโลม ในส่วนของระบบเอกสารที่ทำขึ้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้ในกระบวนการพิจารณาทางปกครอง

มาตรา ๘ กรณีมีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับเอกสาร การลงลายมือชื่อ กระบวนการทำงานและการบริการของหน่วยงานของรัฐไว้โดยเฉพาะ ถ้าได้มีการจัดทำเอกสาร การลงลายมือชื่อ การจัดทำกระบวนการทำงานและการบริการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับและให้ถือว่ามิผลโดยชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกับการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายในเรื่องนั้นกำหนด

หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีหลักเกณฑ์ที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๙ กรณีหน่วยงานของรัฐนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดทำข้อมูล ระบบการทำงานหรือการจัดทำบริการ การดำเนินการนั้นต้องเป็นไปตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อให้ระบบการทำงานและข้อมูลมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานของรัฐได้

ในการจัดทำข้อมูลขึ้นมาใหม่เพื่อใช้เฉพาะหน่วยงานตนเอง หากมีหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นได้มีการจัดทำและรวบรวมข้อมูลดังกล่าวไว้แล้วไม่ว่าบางส่วนหรือทั้งหมด ให้หน่วยงานของรัฐร้องขอข้อมูลนั้นจากหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก่อน เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลก่อนทำการจัดทำข้อมูลขึ้นมาใหม่

มาตรา ๑๐ ให้หน่วยงานของรัฐต้องมีการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลที่มีการจัดทำและครอบครองแก่หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นผ่านระบบและเครือข่ายสารสนเทศและการสื่อสารตามที่คณะกรรมการกำหนด

หากการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งไม่สามารถดำเนินการได้ ให้หน่วยงานของรัฐที่ร้องขอหรือถูกร้องขอแจ้งคณะกรรมการเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาโดยเร็ว

การแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ หากเป็นข้อมูลที่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของข้อมูลแล้ว

มาตรา ๑๑ การเรียกเอกสารต้นฉบับหรือสำเนาจากประชาชนโดยหน่วยงานของรัฐจะกระทำมิได้ หากข้อมูลในเอกสารดังกล่าวมีหน่วยงานของรัฐอีกแห่งเป็นผู้จัดทำและครอบครองอยู่ ให้หน่วยงานของรัฐร้องขอเอกสารหรือข้อมูลนั้นจากหน่วยงานของรัฐอีกแห่งแทน เว้นแต่บัตรประจำตัวประชาชนหรือข้อมูลอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้นเพื่อให้ประชาชนใช้ในการยืนยันตัวตนด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้หน่วยงานของรัฐสามารถเรียกจากประชาชนได้

ให้หน่วยงานของรัฐที่ต้องปฏิบัติตามวรรคหนึ่งเป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒ หากมีกฎหมายกำหนดให้บริการของหน่วยงานของรัฐต้องมีการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ค่าปรับ หรือค่าใช้จ่ายอื่นใดจากประชาชน ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีระบบการชำระเงินแทนทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นอีกช่องทางหนึ่งด้วย และสามารถตกลงกับหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นให้จัดเก็บเงินแทนหน่วยงานตนเองได้

กรณีหน่วยงานของรัฐมีการจัดทำบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้หน่วยงานนั้นสามารถกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ค่าปรับ หรือค่าใช้จ่ายอื่นใดให้แตกต่างจากอัตราเดิมที่กฎหมายกำหนดหรือยกเว้นการจัดเก็บก็ได้ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนใช้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงาน

มาตรา ๑๓ หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำแผนนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงแผนนโยบายและแนวปฏิบัติอื่นที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อให้การดำเนินงานรัฐบาลดิจิทัลตามพระราชบัญญัตินี้มีความมั่นคงปลอดภัยและเชื่อถือได้

หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามแนวนโยบายและแนวปฏิบัติที่ได้กำหนดขึ้น และให้จัดให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติตามแนวนโยบายและแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ

มาตรา ๑๔ การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีกฎหมายอื่นกำหนดห้ามมิให้เปิดเผยนั้น หากเป็นการเปิดเผยโดยสุจริตเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้ และเป็นการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเท่าที่จำเป็นที่หน่วยงานของรัฐอีกแห่งหนึ่งต้องใช้ข้อมูลดังกล่าวในการบริหารราชการแผ่นดิน และการจัดทำบริการ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐที่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไม่ต้องรับผิดตามกฎหมายนั้น

หมวด ๓

การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา ๑๕ การประกาศหรือเผยแพร่ข้อมูลหรือเอกสารที่กฎหมายกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการ ให้หน่วยงานของรัฐต้องประกาศหรือเผยแพร่ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อีกทางหนึ่งด้วย

มาตรา ๑๖ กรณีที่บุคคลเป็นผู้มีสิทธิขอตรวจดูเอกสารหรือข้อมูลที่จำเป็นต้องรู้เพื่อโต้แย้งหรือชี้แจงหรือป้องกันสิทธิของตนในการพิจารณาทางปกครอง และเอกสารหรือข้อมูลดังกล่าวถูกจัดเก็บในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจดูเอกสารหรือข้อมูลดังกล่าวทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ โดย

- (๑) มีระบบแสดงเอกสารหรือข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์
- (๒) มีระบบส่งเอกสารหรือข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์
- (๓) มีช่องทางเข้าถึงเอกสารหรือข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์

ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการยืนยันตัวตนและการบันทึกข้อมูลบุคคลที่เข้าถึงเอกสารหรือข้อมูลตามวรรคหนึ่ง และเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือให้คำแนะนำบุคคลที่ขอตรวจเอกสารหรือข้อมูลตามวรรคหนึ่ง เพื่อให้สามารถตรวจดูเอกสารหรือข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ได้

มาตรา ๑๗ หน่วยงานของรัฐต้องรวบรวม และปรับปรุงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จัดทำและครอบครองไว้ให้มีความถูกต้อง ทันสมัย สามารถประมวลผลต่อได้ และสอดคล้องตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

เว้นแต่ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ หรือข้อมูลอื่นใดที่มีกฎหมายกำหนดมิให้มีการเปิดเผย ให้หน่วยงานของรัฐมีการเปิดเผยข้อมูลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด หรือที่มีกฎหมายอื่นกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ให้มีการจัดทำศูนย์ข้อมูลกลางของข้อมูลเปิดภาครัฐของหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง โดยให้หน่วยงานของรัฐจัดส่งข้อมูลหรือเชื่อมโยงข้อมูลที่มีการเปิดเผยมาแสดงไว้ที่ระบบฐานข้อมูลกลาง

มาตรา ๑๘ หน่วยงานของรัฐที่ไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้สำนักงานเสนอคณะกรรมการและคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานและพิจารณามาตรการและบทลงโทษต่อไป

หมวด ๔

คณะกรรมการรัฐบาลดิจิทัล

มาตรา ๑๙ ให้มีคณะกรรมการรัฐบาลดิจิทัล ประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรีที่กำกับการบริหารราชการแผ่นดิน เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแต่งตั้งจำนวนไม่เกินหกคน

ให้ผู้อำนวยการทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการ และอาจแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบุคคลที่สมควรเพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง เป็นคณะกรรมการเฉพาะด้านภายใต้คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับคณะกรรมการเฉพาะด้านตามที่กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมกำหนด

มาตรา ๒๐ นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่เพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำมาตรฐานและกฎเกณฑ์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล กระบวนการทำงานและการบริการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลดิจิทัล

(๒) กำหนดหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับรองมาตรฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลตาม (๑)

(๓) กำกับและติดตามการดำเนินงานของศูนย์การแลกเปลี่ยนข้อมูลกลางภาครัฐ และศูนย์ข้อมูลกลางของข้อมูลเปิดภาครัฐ

(๔) เสนอแนะต่อคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเกี่ยวกับวิธีการ และมาตรการในการจัดหาสิทธิซอฟต์แวร์ในการดำเนินงานรัฐบาลดิจิทัล

(๕) ออกระเบียบหรือประกาศเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาธิบดีจิทัล

(๖) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๒๑ บทบัญญัติที่เกี่ยวกับคณะกรรมการที่มีได้กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ให้นำกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาธิบดีจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมในส่วนที่เกี่ยวกับคณะกรรมการเฉพาะด้านมาบังคับใช้โดยอนุโลม

หมวด ๕

สำนักงานธิบดีจิทัล

มาตรา ๒๒ ให้มีสำนักงานธิบดีจิทัล เป็นหน่วยงานกลางทำหน้าที่อำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาธิบดีจิทัล

สำนักงานธิบดีจิทัลเป็นหน่วยงานของรัฐมีฐานะเป็นนิติบุคคล และไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น

กิจการของสำนักงานธิบดีจิทัลไม่อยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๒๓ นอกจากดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๒๒ ให้สำนักงานรับผิดชอบในงานเลขานุการของคณะกรรมการ และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) จัดทำร่างนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาธิบดีจิทัลตามแนวทางที่คณะกรรมการกำหนด และสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาธิบดีจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๒) จัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาธิบดีจิทัลที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาธิบดีจิทัลเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

(๓) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงบประมาณ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำกรอบการจัดสรรงบประมาณบูรณาการประจำปีด้านธิบดีจิทัล และพิจารณาถ่วงดุลแผนงานของหน่วยงานเจ้าภาพ และเสนอความเห็นประกอบการจัดทำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๔) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนา รัฐบาลดิจิทัล แผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ แผนงาน รวมทั้งมาตรการที่เกี่ยวข้อง และรายงานผลต่อ คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและคณะกรรมการ

(๕) จัดทำร่างมาตรฐาน มาตรการ หลักเกณฑ์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านกระบวนการ ทำงาน และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับรัฐบาลดิจิทัล

(๖) บริหารจัดการศูนย์การแลกเปลี่ยนข้อมูลกลางภาครัฐ (Government Data Exchange Center) และศูนย์ข้อมูลกลางของข้อมูลเปิดภาครัฐ (Open Government Data Center)

(๗) จัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการ และมาตรการในการจัดหาลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ในการ ดำเนินงานรัฐบาลดิจิทัล

(๘) ศึกษา วิจัย และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการดำเนินงานด้านรัฐบาลดิจิทัล เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการและคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณา

(๙) สำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และวิจัย เพื่อจัดทำตัวชี้วัด ฐานข้อมูล ดัชนี สนับสนุนงานด้านนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนา รัฐบาลดิจิทัล เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ และคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณา

(๑๐) ร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา รัฐบาลดิจิทัลตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๑๑) ส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการ งานวิจัย งานนวัตกรรม และทุนวิจัย ในการ พัฒนารัฐบาลดิจิทัล

(๑๒) ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านรัฐบาลดิจิทัล

(๑๓) เสนอแนะ และติดตามการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหรือกฎระเบียบหรือมาตรการ เกี่ยวกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เสนอต่อคณะกรรมการ

(๑๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย หรือตามที่มีกฎหมาย กำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงาน

มาตรา ๒๔ ให้มีคณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล ประกอบด้วย ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นประธาน ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และเลขาธิการคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่น้อยกว่าสี่คนแต่ไม่เกินหกคน ซึ่งรัฐมนตรี แต่งตั้ง ทำหน้าที่กำกับและติดตามการดำเนินงานของสำนักงาน

ให้ผู้อำนวยการทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล

ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคล ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และความสามารถเป็นที่ประจักษ์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านบริหารธุรกิจ ด้านสังคมศาสตร์ ด้านกฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน ของคณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติกำหนด

มาตรา ๒๕ ให้ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสำนักงาน
รัฐบาลดิจิทัลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่เกินเจ็ดสิบปี
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด
ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงาน
ของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(๗) ไม่ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอิสระอื่นใด หรือเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือลูกจ้างของ
องค์การเอกชนใดที่มีส่วนได้เสียหรือมีผลประโยชน์ขัดแย้งไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมกับการปฏิบัติหน้าที่
ในตำแหน่งกรรมการ

(๘) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการ
หรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรค
การเมือง

มาตรา ๒๖ ให้ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสำนักงาน
รัฐบาลดิจิทัล มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งประธานกรรมการแทนประธานกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ
รัฐมนตรีนอาจแต่งตั้งประธานกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการแทน
ตำแหน่งที่ว่างนั้นดำรงตำแหน่งได้เท่ากับวาระที่เหลืออยู่

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมหรือแทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ รัฐมนตรีนอาจแต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติมหรือกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างได้ และ
ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมหรือแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นดำรงตำแหน่งได้เท่ากับวาระ
ที่เหลืออยู่

ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับการ
แต่งตั้งอีกได้แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๒๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๖ ประธานกรรมการและ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อน
ความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕

มาตรา ๒๘ การประชุมของคณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลกำหนด

มาตรา ๒๙ ให้ประธานกรรมการ และกรรมการสำนักงานได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด

มาตรา ๓๐ นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ให้ความเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่สำนักงานจัดทำตามมาตรา ๒๓ (๒)

(๒) ออกระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน และกิจการอื่นอันจำเป็นในการบริหารงานสำนักงาน ระเบียบหรือข้อบังคับดังกล่าวต้องมุ่งให้เกิดความคล่องตัว ความมีประสิทธิภาพ และตรวจสอบได้

(๓) สรรหา แต่งตั้ง และถอดถอนผู้อำนวยการ และกำหนดอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้อำนวยการ และอนุมัติการแต่งตั้งรองผู้อำนวยการ

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และคณะกรรมการมอบหมาย

ในการปฏิบัติงานตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลอาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา เสนอแนะ และดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลกำหนดได้

คณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลแต่งตั้งขึ้นตามวรรคสองให้ได้รับเบี้ยประชุมและผลประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด

การประชุมคณะอนุกรรมการ ให้นำมาตรา ๒๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๑ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่สำนักงานจัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๓ (๒) ต้องสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และอย่างน้อยต้องกำหนดเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) กลไกและมาตรการด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อรองรับการดำเนินงานรัฐบาลดิจิทัล

(๒) แนวทางการพัฒนามาตรฐานและกฎเกณฑ์การใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้การทำงานของระบบและข้อมูลเชื่อมโยงระหว่างกันได้อย่างมั่นคงปลอดภัย

(๓) แนวทางการสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐจัดทำหรือปรับปรุงกระบวนการทำงาน

การให้บริการให้สอดคล้องกับกระบวนการทางเทคโนโลยี มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่มีมาตรฐาน และเกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน

(๔) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานของรัฐให้มีการเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล และสร้างแรงจูงใจให้ภาคส่วนต่างๆ มีการนำข้อมูลเปิดภาครัฐไปใช้ประโยชน์ต่อยอด

(๕) แนวทางการผลิตและพัฒนาเจ้าหน้าที่รัฐด้านรัฐบาลดิจิทัล และการเผยแพร่ความรู้ให้เจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างคุ้มค่า ประหยัดและปลอดภัย

(๖) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและความรวดเร็วในการทำงานและอำนวยความสะดวกในการบริการประชาชน

มาตรา ๓๒ เมื่อคณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลให้ความเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์ที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๓ (๒) แล้ว ให้สำนักงานปฏิบัติตามแผนดังกล่าวอย่างเคร่งครัด ในกรณีที่การปฏิบัติตามแผนดังกล่าวอยู่ในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานอื่นหรือจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ให้เสนอแผนยุทธศาสตร์นั้นต่อคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อให้ความเห็นชอบ และเมื่อคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็นชอบแล้ว ให้สำนักงานแจ้งไปยังหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบและนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกัน

มาตรา ๓๓ นอกจากอำนาจในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๒๒ ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินต่าง ๆ
 - (๒) ก่อตั้งสิทธิ หรือทำนิติกรรมทุกประเภทเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสำนักงาน
 - (๓) ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์การหรือหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศในกิจการที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน
 - (๔) จัดให้มีและให้ทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจการของสำนักงาน
 - (๕) ถือหุ้น เข้าเป็นหุ้นส่วน หรือเข้าร่วมทุนกับบุคคลอื่นในกิจการที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของสำนักงาน
 - (๖) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน
 - (๗) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินกิจการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่คณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลกำหนด
 - (๘) ดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงาน
- การลงทุนตาม (๕) และการกู้ยืมเงินตาม (๖) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๔ สำนักงานอาจมีรายได้จาก

- (๑) ทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
- (๒) เงินและทรัพย์สินที่โอนมา

(๓) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสมเป็นรายปี
 (๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้
 (๕) ดอกผล และผลประโยชน์หรือรายได้อื่นใดที่เกิดจากการดำเนินการของสำนักงานทรัพย์สินของสำนักงานไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี
 บรรดารายได้ของสำนักงานไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ยกเว้นดอกผลและผลประโยชน์หรือรายได้อื่นตามวรรคหนึ่ง (๕) เมื่อใช้จ่ายตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานแล้ว ที่เหลือให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๓๕ ให้สำนักงานมีผู้อำนวยการคนหนึ่งซึ่งคณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลแต่งตั้ง มีหน้าที่บริหารกิจการของสำนักงาน และขึ้นตรงต่อคณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล และจะให้มีรองผู้อำนวยการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติงานรองจากผู้อำนวยการก็ได้
 การแต่งตั้งผู้อำนวยการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาที่คณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลกำหนด

มาตรา ๓๖ ผู้อำนวยการต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้
 (๑) มีสัญชาติไทย
 (๒) สามารถทำงานให้แก่สำนักงานได้เต็มเวลา
 (๓) อายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์
 (๔) เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลหรือกิจการด้านการพัฒนากระบวนการทำงานและการให้บริการของภาครัฐ และการบริหารจัดการ
 (๕) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
 (๖) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
 (๗) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
 (๘) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจหรือจากหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง
 (๙) ไม่เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามกฎหมาย
 (๑๐) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง
 (๑๑) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่เกี่ยวข้องกับสำนักงาน หรือกิจการที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของสำนักงานไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

มาตรา ๓๗ ผู้อำนวยการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้อำนวยการมีผลการประเมินตลอดทั้งสามปีที่ผ่านมาอยู่ในขั้นต่ำกว่าดีตั้งแต่สองปีขึ้นไป ให้ดำเนินการสรรหาผู้อำนวยการใหม่ ในกรณีเช่นนี้ คณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลจะแต่งตั้งผู้อำนวยการที่พ้นจากตำแหน่งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการอีกไม่ได้ ในกรณีอื่น ผู้อำนวยการอาจสมัครเข้ารับการคัดเลือกใหม่ได้

การประเมินผลตามวรรคสองให้คำนึงถึงผลประกอบการของสำนักงานเป็นส่วนสำคัญด้วย

มาตรา ๓๘ เพื่อประโยชน์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการตามมาตรา ๓๗ ให้คณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลจัดให้มีการประเมินโดยผู้ประเมินภายนอกที่เป็นกลางและอิสระ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลกำหนด

มาตรา ๓๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวรรคตามมาตรา ๓๗ ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลให้ออก เพราะไม่ผ่านการประเมินหรือมีผลการประเมินอยู่ในขั้นต่ำกว่าดีสองปีติดต่อกัน หรือเมื่อคณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลเห็นว่าหากอยู่ในตำแหน่งต่อไปจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่สำนักงานอย่างร้ายแรง
- (๔) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๖

มาตรา ๔๐ เมื่อผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งให้รองผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งด้วย และในกรณีผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุผลจากการประเมินตามมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๙ (๓) จะแต่งตั้งรองผู้อำนวยการที่พ้นจากตำแหน่งนั้นเป็นผู้อำนวยการมิได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง รองผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเมื่อผู้อำนวยการสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๔๑ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) บริหารงานของสำนักงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของสำนักงาน แผนยุทธศาสตร์ การพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และระเบียบข้อบังคับ ที่คณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลกำหนด
- (๒) วางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงานโดยไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย มติ หรือประกาศที่คณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลกำหนด
- (๓) เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างทุกตำแหน่ง เว้นแต่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายใน และประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างของสำนักงานทุกตำแหน่งตามระเบียบหรือข้อบังคับของคณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล

(๔) เสนอแต่งตั้งรองผู้อำนวยการที่มีคุณสมบัติและไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลกำหนด

(๕) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยพนักงานและลูกจ้าง ตลอดจน ให้พนักงานและลูกจ้างออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ตามระเบียบหรือข้อบังคับของคณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามระเบียบ ข้อบังคับ และมติของคณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล

มาตรา ๔๒ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้แทนของสำนักงาน และเพื่อการนี้ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้แต่ ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลกำหนด

การรักษาการแทน และการปฏิบัติหน้าที่แทน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลกำหนด

นิติกรรมใดที่ผู้อำนวยการหรือผู้รับมอบอำนาจจากผู้อำนวยการกระทำโดยฝ่าฝืนระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลกำหนดย่อมไม่ผูกพันสำนักงาน เว้นแต่คณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลจะให้สัตยาบัน

หมวด ๖

การบัญชี การตรวจสอบ และการประเมินการดำเนินงานของสำนักงาน

มาตรา ๔๓ การบัญชีของสำนักงาน ให้จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีตามแบบและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลกำหนด

มาตรา ๔๔ ให้สำนักงานจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชี และประเมินผลการใช้จ่ายและทรัพย์สินของสำนักงานในรอบปี แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล

มาตรา ๔๕ ให้สำนักงานจัดทำรายงานการดำเนินงานประจำปีเสนอรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และเผยแพร่รายงานนี้ต่อสาธารณชน

รายงานการดำเนินงานประจำปีตามวรรคหนึ่ง ให้แสดงรายละเอียดของงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีให้ความเห็นแล้ว พร้อมทั้งผลงานของสำนักงานในปีที่ล่วงมาและรายงานการประเมินการดำเนินงานของสำนักงานในปีที่ล่วงมาแล้ว

การประเมินการดำเนินงานของสำนักงานตามวรรคสอง จะต้องดำเนินการโดยบุคคลภายนอกที่คณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลให้ความเห็นชอบ

หมวด ๗

การกำกับดูแล

มาตรา ๔๖ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินกิจการของสำนักงานให้เป็นไปตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เพื่อการนี้ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้อำนาจการชี้แจง แสดงความคิดเห็น หรือทำรายงานและมีอำนาจยับยั้งการกระทำของสำนักงานที่ขัดต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงาน นโยบายของรัฐบาล หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล หรือยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ตลอดจนถึงสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการของสำนักงานได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๗ ในวาระเริ่มแรก ที่ยังไม่มีคณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นประธานกรรมการ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและความสามารถเป็นที่ประจักษ์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านบริหารธุรกิจ ด้านกฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลที่รัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนสี่คน เป็นกรรมการ และให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการตามวรรคสองเป็นเลขานุการของคณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล โดยให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราวไปก่อนจนกว่าจะมีคณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งผู้อำนวยการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งผู้เห็นสมควรให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการชั่วคราว จนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้อำนวยการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๘ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะรัฐมนตรีจัดสรรทุนประเดิมให้แก่สำนักงานตามความจำเป็น

มาตรา ๔๙ ในวาระเริ่มแรก ให้รัฐมนตรีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นใดในหน่วยงานของรัฐ มาปฏิบัติงานเป็นพนักงานของสำนักงาน เป็นการชั่วคราวภายในระยะเวลาที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๕๐ ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งอยู่ระหว่างการปฏิบัติงานชดใช้ทุนการศึกษาที่ได้รับจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ที่ได้โอนย้ายมาปฏิบัติหน้าที่ที่สำนักงานโดยได้รับความเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด ให้ถือเป็นการชดใช้ทุนตามสัญญา และมีสิทธิในระยะเวลาการปฏิบัติงานในสำนักงานเป็นระยะเวลาในการชดใช้ทุนตามสัญญาด้วย

มาตรา ๕๑ เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้แล้ว ให้พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงาน รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นอันยกเลิก และให้บรรดากิจการ เงินและทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ รวมทั้งงบประมาณของสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) ที่มีอยู่ก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ตกเป็นของสำนักงาน

มาตรา ๕๒ ให้โอนเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไปเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงานรัฐบาล ดิจิทัลเป็นการชั่วคราว

ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สำนักงานรัฐบาลดิจิทัล ดำเนินการคัดเลือกเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างตามวรรคหนึ่งเพื่อบรรจุเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงานรัฐบาล ดิจิทัลต่อไป

พนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดได้รับการคัดเลือกและบรรจุตามวรรคสอง ให้มีสิทธิในระยะเวลา ทำงานที่เคยทำงานอยู่ในสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) ต่อเนื่องรวมกับระยะเวลาทำงาน ในสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล

เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างตามวรรคหนึ่งผู้ใดไม่ประสงค์จะทำงานในสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลต่อไป หรือไม่ได้รับการคัดเลือกและบรรจุตามวรรคสอง ให้ถือว่าเป็นการเลิกจ้างและให้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนการ เลิกจ้างตามประกาศ ระเบียบ หรือข้อบังคับของสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลในส่วนที่เกี่ยวกับการเลิกจ้างและการ ได้รับค่าตอบแทนการเลิกจ้างดังกล่าว ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่สำหรับกรณีการไม่สมัครใจจะทำงาน ในสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล ต้องแสดงความจำนงภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๓ ในระหว่างที่ยังไม่มีระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดของสำนักงาน ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดของสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามขอบวัตถุประสงค์หรืออำนาจหน้าที่ที่จะเป็นของ

สำนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๔ ให้สำนักงานดำเนินการจัดทำศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางภาครัฐ รวมถึงกำหนดนโยบายและมาตรฐานต่าง ๆ เพื่อรองรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๕๕ ให้หน่วยงานของรัฐต้องไม่เรียกเอกสารสำเนาบัตรประชาชน ทะเบียนบ้าน หนังสือรับรองนิติบุคคล บัตรประจำตัวผู้เสียภาษี หนังสือรับรองการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มจากบุคคลที่ต้องการเป็นผู้ค้ากับภาครัฐในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ เว้นแต่บุคคลดังกล่าวมิได้มีข้อมูลปรากฏอยู่ในระบบฐานข้อมูลภาครัฐ โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๕๖ ให้คณะกรรมการจัดทำแผนเพื่อกำหนดประเภทบริการ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดทำหรือปรับปรุงกระบวนการทำงานและการให้บริการที่ไม่ต้องมีการเรียกเอกสารสำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จในหนึ่งปี จนครบห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล พ.ศ.

คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล พ.ศ. ต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และคณะกรรมการได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล พ.ศ. ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้มีการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้ประเทศมีการพัฒนาที่ยั่งยืนและสมดุล ขจัดความเหลื่อมล้ำในสังคม ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ ได้กำหนดให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นประเด็นสำคัญประการหนึ่งที่ต้องมีการปฏิรูป โดยให้มีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม และให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน ซึ่งเทคโนโลยีในปัจจุบันมีความก้าวหน้าอย่างมากและได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตและการประกอบธุรกิจของประชาชน โดยต่างมีอุปกรณ์สื่อสารและมีการใช้งานเทคโนโลยีอย่างแพร่หลาย แต่สำหรับการทำงานและการบริการภาครัฐที่ผ่านมากลับยังไม่สามารถพัฒนาการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกกับประชาชน ซึ่งมีความพร้อมใช้งานเทคโนโลยีอยู่แล้วได้ ดังนั้น เพื่อให้มีกฎหมายในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชนตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และเพื่อยกระดับการดำเนินงานภาครัฐไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่ระบบการทำงานและข้อมูลสามารถเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานของรัฐได้อย่างมั่นคงปลอดภัย มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เปิดเผยและโปร่งใส รวมทั้งประชาชนได้รับความสะดวกในการรับบริการ และสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล พ.ศ. มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๒.๑ องค์การที่บังคับใช้กฎหมาย

๒.๑.๑ คณะกรรมการรัฐบาลดิจิทัล

กำหนดให้มีคณะกรรมการรัฐบาลดิจิทัล เพื่อทำหน้าที่ระดับนโยบายและแผนชาติ โดยมีหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนว่าด้วยการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล รวมถึงกำหนดมาตรฐานเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานรัฐบาลดิจิทัล กำหนดหน่วยงานรับรองมาตรฐาน กำกับดูแล การดำเนินงานของศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ ศูนย์ข้อมูลเปิดภาครัฐ และออกระเบียบหรือประกาศเพื่อประโยชน์ในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ภายใต้กฎหมายรัฐบาลดิจิทัล โดยคณะกรรมการรัฐบาลดิจิทัลจะมีสถานะเป็นคณะกรรมการเฉพาะด้านคณะหนึ่ง ภายใต้คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้การทำงานของคณะกรรมการชุดนี้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับคณะกรรมการเฉพาะด้านอื่น ๆ ภายใต้คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๑๙ และร่างมาตรา ๒๐)

๒.๑.๒ คณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล

กำหนดให้มีคณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล เพื่อทำหน้าที่จัดทำแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนารัฐบาลดิจิทัล กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ กำกับและติดตามการดำเนินงาน การบริหารจัดการภายในสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพ เช่น การพิจารณาวางแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับแผนชาติว่าด้วยการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล การกำหนดระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ในการดำเนินงาน การแต่งตั้ง และถอดถอนผู้อำนวยการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล เป็นต้น (ร่างมาตรา ๒๔ และร่างมาตรา ๓๐)

๒.๑.๓ สำนักงานรัฐบาลดิจิทัล

กำหนดให้มีสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล ทำหน้าที่เลขานุการในคณะกรรมการรัฐบาลดิจิทัล และคณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล โดยมีหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการทั้งสองคณะ และเป็นหน่วยงานกลางที่สนับสนุนให้เกิดการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล รวมทั้งมีหน้าที่จัดทำร่างนโยบาย แผนชาติ และยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และติดตามการดำเนินงานตามแผนและยุทธศาสตร์เพื่อ รายงานให้คณะกรรมการพิจารณา รวมทั้งศึกษา วิจัย พัฒนา เพื่อจัดทำร่างมาตรฐานเทคโนโลยีต่าง ๆ และการบริหารจัดการศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ เป็นต้น (ร่างมาตรา ๒๒ และร่างมาตรา ๒๓)

๒.๒ นโยบายและแผนชาติ

กำหนดให้คณะรัฐมนตรีจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลมีเป้าหมายเพื่อให้การดำเนินการและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการของ หน่วยงานของรัฐ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและให้เกิดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างคุ้มค่าและเต็มศักยภาพ เป็นต้น (ร่างมาตรา ๕)

๒.๓ ปฏิรูปการทำงานและการบริการประชาชนด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องมีการปฏิรูปการทำงานและการบริการประชาชนที่สอดคล้องกับกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์และรองรับการดำเนินงานรัฐบาลดิจิทัล เช่น จัดทำฐานข้อมูลในรูปของข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ที่รองรับการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐ การจัดทำให้มีระบบเอกสาร อิเล็กทรอนิกส์ และการกำหนดระบบการยืนยันตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น (ร่างมาตรา ๖)

๒.๔ การรับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์และจัดเก็บเงินแทนกัน

กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีบริการรับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (e - Payment) และสามารถจัดเก็บค่าบริการ ค่าธรรมเนียมแทนหน่วยงานรัฐเจ้าของบริการได้ (ร่างมาตรา ๑๒)

๒.๕ ความเท่าเทียมกันทางกฎหมาย

กำหนดให้ในกรณีที่มีกฎหมายอื่นกำหนดให้การดำเนินงานหรือการให้บริการใด ๆ มีขั้นตอน หรือรูปแบบเอกสารที่แตกต่างไปจากการทำงานด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หากหน่วยงานนั้นได้ดำเนินการ ตามหลักเกณฑ์ในกฎหมายฉบับนี้ ให้ถือว่ามีการดำเนินงานตามกฎหมายฉบับนั้นแล้ว (ร่างมาตรา ๘)

๒.๖ การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐ

กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน และลดการทำข้อมูลซ้ำซ้อน (ร่างมาตรา ๑๐) โดยหน่วยงานของรัฐใดที่ต้องการจัดทำข้อมูลใหม่ หากข้อมูลนั้นไม่ว่าบางส่วนหรือทั้งหมด

มีหน่วยงานรัฐอื่นจัดทำและครอบครองไว้แล้ว ให้หน่วยงานของรัฐนั้นต้องขอข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐที่มีการจัดทำข้อมูลนั้นไว้แล้ว เพื่อนำมาเป็นฐานข้อมูลก่อนจัดทำข้อมูลใหม่ (ร่างมาตรา ๙)

๒.๗ เปิดเผยข้อมูลผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์

กำหนดให้หน่วยงานรัฐต้องรวบรวม ปรับปรุงข้อมูลให้ถูกต้อง ทันสมัยและมีการเปิดเผยข้อมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในรูปแบบของข้อมูลที่สามารถประมวลผลต่อได้ (ร่างมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง) รวมถึงหน่วยงานของรัฐต้องเผยแพร่ข้อมูลหรือเอกสารด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (ร่างมาตรา ๑๕) และจัดให้มีบริการตรวจสอบเอกสารและข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับประชาชนด้วย (ร่างมาตรา ๑๖)

๒.๘ ศูนย์ข้อมูลกลางของข้อมูลเปิดภาครัฐ

กำหนดให้มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางสำหรับข้อมูลเปิดภาครัฐ (Open Government Data) เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ของภาครัฐ และร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ รวมถึงนำข้อมูลไปพัฒนาต่อยอดได้ (ร่างมาตรา ๑๗ วรรคสาม)

๒.๙ ความมั่นคงปลอดภัยและการคุ้มครองข้อมูล

กำหนดให้หน่วยงานรัฐต้องมีการจัดทำนโยบายด้านความมั่นคงปลอดภัย (security) และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Data Protection) หรือนโยบายอื่นที่จำเป็นต่อการดำเนินงานรัฐบาลดิจิทัล รวมถึงหากต้องเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ให้เปิดเท่าที่จำเป็นที่หน่วยงานรัฐอีกแห่งต้องใช้ (ร่างมาตรา ๑๓)

๒.๑๐ ติดตามและประเมินผล

กำหนดให้มีการติดตามและประเมินประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐตามแผนชาติ แผนปฏิบัติการ รวมถึงกำหนดมาตรการสร้างแรงจูงใจให้กับหน่วยงานรัฐที่มีการแลกเปลี่ยนหรือเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานได้อย่างสัมฤทธิ์ผล (ร่างมาตรา ๒๓ (๔))

๒.๑๑ บทกำหนดโทษ

กำหนดให้กรณีที่หน่วยงานของรัฐดเว้นหรือฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎหมายนี้ ให้คณะกรรมการรัฐบาลดิจิทัลเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาผลการประเมินการปฏิบัติงาน และกำหนดมาตรการดำเนินการกับหน่วยงานนั้น เช่น การสนับสนุนงบประมาณ เป็นต้น (ร่างมาตรา ๑๘)

๒.๑๒ บทเฉพาะกาล

๒.๑๒.๑ กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับการดำเนินการในวาระเริ่มแรก โดยกำหนดให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล เพื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราวไปก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งผู้อำนวยการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมควรให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการเป็นการชั่วคราว จนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้อำนวยการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๔๗) และในวาระเริ่มแรกให้คณะรัฐมนตรีจัดสรรทุนประเดิมให้แก่สำนักงานรัฐบาลดิจิทัลตามความจำเป็น (ร่างมาตรา ๔๘)

๒.๑๒.๒ เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้แล้ว ให้พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นอันยกเลิก และให้บรรดากิจการ เงินและทรัพย์สิน สิทธิหนี้ รวมทั้งงบประมาณของสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) ที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้

นี้ใช้บังคับ ตกเป็นของสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล (ร่างมาตรา ๕๑) และให้โอนเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) ไปเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงานรัฐบาลดิจิทัลเป็นการชั่วคราว และให้สำนักงานรัฐบาลดิจิทัลดำเนินการคัดเลือกเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) เพื่อบรรจุเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๕๒)

๒.๑๒.๓ กำหนดให้สำนักงานรัฐบาลดิจิทัลจัดตั้งศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐขึ้น เพื่อควบคุมดูแลการแลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ ระหว่างหน่วยงานของรัฐให้มีความมั่นคงปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ โดยศูนย์นี้จะทำหน้าที่เป็นสารบรรณระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Access Control List) เพื่อบันทึกข้อมูลผู้เข้าถึงข้อมูล กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงาน (ร่างมาตรา ๕๔)

๒.๑๒.๔ กำหนดให้กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐต้องไม่มีการเรียกเอกสารสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน หนังสือรับรองนิติบุคคล (ร่างมาตรา ๕๕) และกำหนดให้จัดทำแผนเพื่อกำหนดประเภทบริการ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดทำหรือปรับปรุงกระบวนการทำงานและการให้บริการที่ไม่ต้องมีการเรียกเอกสารสำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จในหนึ่งปีจนครบห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๕๖)

.....

ภาคผนวก ฉ

รายนาม

๑. คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
๒. ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
๓. คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรภาครัฐ
๔. ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรภาครัฐ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๑. พันตำรวจตรี ยงยุทธ สารสมบัติ	ประธานกรรมการ
๒. พลเอก อภิชาติ เพ็ญกิตติ	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. พลเอก วัฒนา สรรพานิช	ที่ปรึกษากรรมการ
๕. พลเอก ธวัช จารุกุล	ที่ปรึกษากรรมการ
๖. นางถวิลวดี บุรีกุล	โฆษกกรรมการ
๗. นางเบญจวรรณ สร้างนิทร	กรรมการ
๘. พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	กรรมการ
๙. พลอากาศเอก อนาวิน ภิรมย์รัตน์	กรรมการ
๑๐. นายพงศ์ศักดิ์ สุขสันต์	กรรมการ
๑๑. พลตำรวจโท อาจิม โชติวงศ์	กรรมการ
๑๒. นายธงชัย ลีอดุลย์	กรรมการ
๑๓. นายธานินทร์ ณะเอม	กรรมการ
๑๔. นายอภิรักษ์ ชี้อาณวงศ์	กรรมการ
๑๕. พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข	กรรมการ
๑๖. พลเอก สุรเดช เพ็ญเจริญ	กรรมการ
๑๗. พลเอก ธงชัย สารสุข	กรรมการ
๑๘. นายเดชาภิวัฒน์ ณ สงขลา	กรรมการ
๑๙. พลเอก ชูศักดิ์ สันติวรวิทย์	กรรมการ
๒๐. พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	เลขานุการกรรมการ
๒๑. นายอนุสิษฐ คุณากร	เลขานุการกรรมการ
๒๒. นายศานิตย์ นาคสุขศรี	เลขานุการกรรมการ

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

๑. พลเอก สุรินทร์ พิภพทอง
 ๒. พลเรือเอก ศุภกร บุรณดิลก
 ๓. นายทศพร ศิริสัมพันธ์
 ๔. นายสมพันธ์ จารุมิรินทร์
 ๕. นายรัชชทิน ศยามานนท์
 ๖. นางสาวจรรุวรรณ เฮงตระกูล
 ๗. นายไพฑูรย์ ชัมภรัตน์
 ๘. ศาสตราจารย์อัมพร อังรังลักษณ์
 ๙. พลเรือเอก สถิรพันธุ์ เกยานนท์
 ๑๐. พลเอก ศุภวุฒิ อุตมะ
 ๑๑. พลเอก ไวกฤษณ์ ศรีนวล
-

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรภาครัฐ

๑.	นางเบญจวรรณ สร้างนิทร	ประธานอนุกรรมการ
๒.	พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	รองประธานอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓.	นายอนุสิทธิ์ คุณากร	รองประธานอนุกรรมการ คนที่สอง
๔.	นายธงชัย ลีอดุลย์	อนุกรรมการ
๕.	นายธานินทร์ ณะเฒ	อนุกรรมการ
๖.	พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข	อนุกรรมการ
๗.	พลเอก ธงชัย สารสุข	อนุกรรมการ
๘.	นายฉัตรชัย บางชวด	อนุกรรมการ
๙.	นางสาวสุร่งลักษณ์ เมฆะอำนวยชัย	อนุกรรมการ
๑๐.	นายสุวิทย์ อมรนพรัตน์กุล	อนุกรรมการ
๑๑.	นางเยาวลักษณ์ ตั้งบุญญะศิริ	อนุกรรมการ
๑๒.	นางสาวสุนทรี สุภาสงวน	อนุกรรมการ
๑๓.	นายสุวัฒน์ เอื้อเฟื้อ	อนุกรรมการ
๑๔.	นางชลิตา โชติยกุล	อนุกรรมการ
และเลขานุการอนุกรรมการ
๑๕.	นายตฤพล นันทาแสง	อนุกรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการ
-

ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรภาครัฐ

๑. พลเอก อภิชาติ เพ็ญกิตติ
 ๒. นายพงศ์โพยม วาศภูติ
 ๓. นายธีรยุทธ หล่อเลิศรัตน์
 ๔. นายนครเขตต์ สุทธปรีดา
 ๕. นายธีระพงษ์ รอดประเสริฐ
 ๖. นางไอรดา เหลืองวิไล
 ๗. นายพัชโรดม ลิ้มปิษุเชียร
-